THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Ninety-ninth day of the First Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 1st July, 1968

The House met at Half-past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

LAND UNDER VAIVAKA AGRICULTURAL FARM

2370—

*2371 Q.—Sarvasri K Ramanatham (Mudinepalli) B. Niranjana Rao (Malleswaram) and K Venkateswara Rao (Vuyyur) :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) the extent of land under Agricultural Farm in Vaivaka village in Mandavalli Samithi, Krishna district,

(b) the extent of land that is being cultivated,

(c) the amount of investment and income so far respectively;

(d) whether the accounts were audited for the years 1963-64, 1964-65, and 1965-66; and

(e) the pariculars of the audit report ?

The Minister for Agriculture (Sri P. Thimma Reddy) .—(a) 110 acres in gross area.

(b) 100 acres.

(c) Upto the year 1965-66, a sum of Rs. 1,50,310 has been invested on the farm and a sum of Rs. 59,797/ has been derived as income from it.

(d) Yes, Sir·

(e) The following are some of the irregularities brought out in audit report :

1. There are certain discrepancies in the expenditure incurred on reclamation charges.

2. Vochers for the contingent expenditure on various operations such as threshing, payment to labour etc are not in proper order

3. There are certain omissions in the entries in the farm produce register regarding paddy and straw.

4 There are discrepancies in depot register regarding disposal of empty gunnies

5. In certain cases, the vouchers were not produced·

శ్రీ బి నిరంజనరావు:—దీనికి బాధ్యులైన అధికారులపై ప్రభుత్వం ఏదయినా చర్య తీసుకున్నదా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఆ వివరాలన్నీ సేకరించమన్నారు పొరబాటు చేశారని తేలినప్పుడు వారిపై తగు చర్యలు తీసుకోబడతాయి.

Sri S Vemayya ·—What are the discrepancies pertaining to the reclamation arising out of the answer given by the hon. Minister?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి —నాకు యిచ్చిన వివరాలనుబట్టి, అందులోని డిస్క్రిపెన్సీస్ మనవిజేశాను, అంతకంటె వేరే డిస్క్రిపెన్సీస్ నాకు తెలియవు

శ్రీ డి వెంకటేశం (కుప్పం) :—మంత్రిగారు సెలవిస్తూ 'the amount of investment and income so far respectively" అందులో యిన్వెస్టుమెంట్ ఎంత ? ఇన్‌కం ఎంత ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి ·—రు. 1,50,310 లు యిన్వెస్టుమెంట్, రు 59,791 లు ఆదాయం.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) ·—దీంట్లోనే గాక—చాలా అగ్రికల్చరల్ ఫారమ్స్ అన్ఎకనామికల్‌గా నడుస్తున్నవి. చాలా నష్టం వస్తున్నది. దీనికి కారణం మేనేజిమెంటు యొక్క లోపమా ? లేక, ప్రభుత్వం స్కీము చేయడంలోనే లోపం ఏమైనా వున్నదా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి .—స్కీము చేయడంలో లోపమేమీ లేదు. ఎగ్జిక్యూషన్‌లో లోపాలున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది వాటిని సర్దుబాటు చేస్తున్నాం

శ్రీ ఆర్ మహానంద (దర్శి) ·—ఈ ఫారమ్స్‌ను సూపర్‌వైజ్ చేయడానికి అనుభవం గలిగిన రైతులను పంపిస్తాం అని ఒకసారి మంత్రిగారు చెప్పారు. అది ఆలోచనలో వుందా ?, రెండవది—యీ ఫారమ్స్ ఏర్పాటు చేసినది లాభం కొరకా; లేక రైతులకు ఎక్స్‌పెరిమెంట్స్ చేసి చూపించడానికా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి —ఆఫీసర్సు చేయడమంటే—కొంత అనుభవం తక్కువ కాబట్టి, ఏది ఎట్లా చేయాలనే దానిలో కొన్ని లోపాలు వస్తాయి. అందుకని, ఫారమ్ సూపరింటెండెంట్స్ గాకుండా, అసిస్టు చేయడానికిగాను అనుభవంగలిగిన రైతులను తగుజీతం యిచ్చి ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచనలో వున్నాం. రెండవది, లాభం

కొరకు కాదు. మంచి సీడ్ తయారు చేయాలని, కొత్త పద్ధతులు — మెన్యూర్ ట్రయల్స్. టెక్నికల్ ట్రయల్స్ కొరకు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :— అధికారులకు తగినంత అనుభవం లేదని విషయం మంత్రిగారు యిస్తున్న సమాధానాలను బట్టి తెలుస్తున్నది. కనీసం ఎక్స్‌పర్ట్ ఫార్మర్స్‌తో అడ్వయిజరీ బోర్డును ఏర్పాటుచేసి, ఎప్పటికప్పుడు ఫారమ్స్ పరిశీలన చేయించే విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— చక్కని సలహా, అది ఏర్పాటు చేస్తాం.

శ్రీ ఎన్. రాములు (టెక్కలి) :— నూరు ఎకరాలలో వ్యవసాయం చేశాము అన్నారు. ఎంత పంట పండిందో చెబుతారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— కొల్లేరు ఏరియాలో వ్యవసాయం అని చెప్పాను. కొల్లేరు ఏరియాలో సేద్యమంటే ఏమిటో ప్రపంచానికి తెలుసు.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :— ఆడిట్ రిపోర్టులో, చాలా ఇర్రెగ్యులారిటీస్ వున్నట్లుగా డిటెక్ట చేశారు అన్నారు, ఆఫీసర్సుపై చర్య తీసుకున్నారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— మనవిజేశాను. కొంచెం వివరాలు, భోగట్టా తీసుకుని వారు ఏ విధంగా పొరబాటు పడినారు అనేది తెలిసినప్పుడు, ఏమి చర్య తీసుకోవాలనేది నిర్ణయించబడుతుంది.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :— అగ్రికల్చరల్ గ్రాడ్యుయేట్స్ సర్‌ప్లస్ అయినారు. వారికి ఇటువంటి ఫారమ్స్ క్రియేట్ చేసి, యివ్వడానికి అవకాశం వుంటుందా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— విడిచిపెట్టేసినవి చాలా వున్నాయి. అవి కావాలంటే ఎవరయినా కోరితే తగిన అవకాశం యివ్వడానికి వీలు వుంటుంది.

EVALUATION COMMITTEE FOR PANCHAYAT RAJ INSTITUTIONS

237 —

*5727 Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state

(a) whether there are proposals to appoint an evaluation committee to study the working of the Panchayati Raj Institution, and

(b) if so, when is the Committee likely to be appointed, and the names of the members of the Committee?

The Minister for Panchayati Raj (Sri T. Ramaswamy) :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :— ఇది ఒక ముఖ్యమైన సమస్య కాబట్టి, పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ ఏ విధంగా వుండాలనే దానికి సంబంధించి హౌస్ మొత్తంగా

ఒక కమిటీవేసి, సరియైన రికమెండేషన్స్ చేయడానికి, దానిని తీసుకొనడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు పూనుకోకూడదు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య అనే దానితో నేను కూడా అంగీకరిస్తున్నాను. మన హౌస్ అంతా ఒక కమిటీగా వేస్తే వచ్చే లాభం ఏమీ కనిపించదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—హౌస్ అంతా ఒక కమిటీ అని కాదు. అన్ని పక్షాల నుండి తీసుకుని ఒక కమిటీగా వేయాలని, ఒక్క కాంగ్రెసు పార్టీ నుండే గాకుండా, అన్ని పార్టీలతోను కలిపి ఒక కమిటీ వేస్తే బాగుంటుందని.

శ్రీ టి రామస్వామి :—రేపు సవరణ బిల్లు ప్రవేశపెట్టినప్పుడు అది జాయింట్ సెలెక్టు కమిటీ ముందుకు వెడుతుంది వారు దానిని చర్చించవచ్చు. ఆ నిర్ణయాలు కూడా తీసుకోవడానికి అవకాశం వుంటుంది.

శ్రీ సి.హెచ్ రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :—ఈ సమావేశంలోనే ఆ సవరణ బిల్లును ప్రవేశ పెడతారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—లేదండి అధ్యక్షులవారికి మనవిజేశాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ సారి సమావేశంలో ప్రవేశ పెడతామన్నారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—పంచాయతీరాజ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్ క్రమంగా పని చేయడం లేదనే అభిప్రాయంతో అమెండింగ్ బిల్లును కూడా ఒకటి తీసుకురావాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వున్నది. సెలెక్షన్ కమిటీ చేసే పని, ఇవాల్యుయేషన్ కమిటీ చేసే పని చాలా భిన్నమైనవి. అందువలన, ఇవాల్యుయేషన్ కమిటీ నొకటి ఏర్పాటు చేసే విషయం పునః పరిశీలన చేస్తుందా ప్రభుత్వం ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మొట్టమొదట, కోటయ్యగారు చెప్పినటువంటి విషయంతో నేను పూర్తిగా అంగీకరించను. బాగా పనిచేయడం లేదు అంటే అన్ని బాగా పని చేయడం లేదని కాదు. కొన్ని మాత్రమే బాగా పనిచేయడం లేదు. ఇవాల్యుయేట్ చేస్తే మంచిదే కాని, దానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుందో చూసి ఆలోచిస్తాం.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—వచ్చే సమావేశంలో బిల్లు వస్తుంది అంటున్నారు. అంటే రాబోయే ఎన్నికలలోపల ఏమీ చేయదలచుకోలేదా ప్రభుత్వం ? వచ్చే మార్చి, ఏప్రిల్‌లలో సమితి ఎలక్షన్సు రాబోతున్నవి. ఈ లోపలనే యీ అమెండింగ్ బిల్లు తీసుకువస్తే ఉపయోగకరంగా వుంటుంది గదా, వచ్చే సమావేశంలో ఇంట్రడ్యూస్ చేసిన తరువాత, యింప్లిమెంటేషన్‌కు ఏడెనిమిది మాసాలు పడుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మే, జూన్‌లలో ఎలక్షన్సు వస్తాయి.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—ఇంప్లిమెంట్ చేయడానికి ఏడెనిమిది మాసాలు పడు తుంది.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు) :—మంత్రిగారు కోటయ్యగారు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ 'తాము అంగీకరించడంలేదు' అన్నారు. మంత్రి గారు అనేక పబ్లిక్ మీటింగ్సులో యీ పంచాయితీరాజ్ యిన్‌స్టిట్యూషన్ ఏమీ సరిగా పనిచేయడం లేదని చెప్పారు. అటువంటప్పుడు ఇవాల్యుయేషన్ కమిటీ వేయడానికి గాను ఆలోచించడానికి అభ్యంతరమేమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కోటయ్యగారు చెప్పినదానితో పూర్తిగా ఏకీభవించను అన్నారు. అన్నీ బాగా పనిచేయడం లేదనే దానితో ఏకీభవించమన్నారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :—పంచాయితీరాజ్ ఇవాల్యు-యేషన్‌కు సంబంధించి ఒక కమిటీని వేశారని, వారొక రిపోర్టు యిచ్చారని ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్, అన్ని పేపర్సులోను వచ్చింది అది హౌస్‌ముందు ప్లేస్ చేస్తారా? ఇప్పుడున్న ఎలక్షన్ స్ట్రిక్చర్‌ను మార్చి ఏమిచేయడానికిగాను ఆలోచిస్తున్నారో చెబుతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అది ఏ తేదీ ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో వచ్చిందో నేను చూడలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వెంగళరావుగారు అధ్యక్షుడుగా ఒక కమిటీ ఏర్పడిందని, ఆ కమిటీ రిపోర్టు యిచ్చిందని చాలా సూచనలు—ప్రెసిడెంటుకు డైరెక్టు ఎలక్షన్ జరపాలని, సమితికి పంచాయితీబోర్డు మెంబర్సుద్వారా జరపాలని, జిల్లాపరిషత్తుకు ఆల్ పంచాయితీ సమితి వగైరాలతో జరపాలని మొదలైన సూచనలతో రిపోర్టునిచ్చారని గవర్నమెంటు స్పోక్స్‌మన్ యీ మాట చెప్పారని పేపర్సులో వచ్చింది.

శ్రీ టి రామస్వామి :— లెజిస్‌లేచర్ కాంగ్రెసుపార్టీ ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసినది. అవికూడా గవర్నమెంటుముందువున్నవి. ఇంకా కొన్ని సూచనలుకూడా గవర్నమెంటు ముందు వున్నవి. ఇంకా మేము ఏ డెసిషనూ తీసుకోలేదని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఇటీవల మదరాసులో జరిగిన ముఖ్యమంత్రుల సమావేశములో దీనిని గురించి ఎవాల్యుయేట్ చేశారు. వారు ఏమైనా సలహాలిచ్చారా, అవి మన ప్రభుత్వానికి అందాయా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మదరాసులో జరిగిన ముఖ్యమంత్రుల సమావేశం ప్రత్యేకించి దీనిని గురించి కాదు. ఇండియా గవర్నమెంటు యిచ్చే గ్రాంట్సు ఏవిధంగా యివ్వాలి, ఇచ్చేవి సరిపోతున్నాయా, లేదా అనే విషయాలగురించి అందులో చర్చించారు.

శ్రీ చౌదరి సత్యనారాయణ (పొందూరు) :—వెంగళరావు కమిటీవారు రిపోర్టు కాపీ ప్రతిసమితికికూడ సజషన్స్ పంపించమని పంపించారు. ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి తెలియదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి —పంపించేవుంటారు. అవి నేను పంపించలేదు సమితికి వచ్చినట్లే ఆ కాపీ మాకు కూడ వచ్చివుంటుంది

శ్రీ జి. సి వెంకన్న (ఉరవకొండ) —ఇప్పుడు పంచాయితిరాజ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ బాగానే పనిచేస్తున్నాయి. ఎక్కడైనా లోపభూయిష్టంగా వుంటే దానిని సవరించడానికి కాంగ్రెసు లెజిస్లేచర్ పార్టీ వెంగళరావు కమిటీ వేసినదని తెలుస్తోంది. దానికీ, ప్రభుత్వానికీ, మంత్రిగారికీ ఏమిటి సంబంధం? అదేమైనా టేబిల్‌మీద పెట్టి సభ్యులకు అందజేయడానికి అవకాశంవుందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి ,– అది గవర్నమెంటుకు సంబంధించిన డాక్యుమెంటు కాదు కాంగ్రెసుపార్టీవారు ఒక కమిటీని అపాయింట్ చేశారు నాకుకూడ యిచ్చారు. ఇంకా గౌరవసభ్యులు ఏవైనా సలహాలిస్తే అవికూడ తీసుకొని ఆలోచనచేయడానికి అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —వెంగళరావుకమిటీ రిపోర్టు పంచాయతి సమితిల ప్రసిడెంట్సుకు పంపించారు. అది అఫిషియల్‌గా కాకపోతే ఎట్లావచ్చినట్లు?

మిస్టర్ స్పీకర్ ·—లెజిస్లేచర్ కాంగ్రెస్ పార్టీవారు పంపించారేమో

Sri G Venkat Reddy.—It is not the report submitt.d by the Committee It is for the personal use of mem ers he has sent it to all the Congress Party Legislators

Sri G Siviah (Puttur).—Any how it is inside the Congress Party. We have nothing to do with that

Mr Speaker —Mr Vengal Rao has communicated copies of the report to all the members for their information and expressing any opinion That is all.

Sri P Subbiah —Not for the legislators. Only for the Samithi Presidents and Zilla Parishad Presidents.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ·—సమితి అభిప్రాయాలు చెప్పమన్నారుకదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ —వెంగళరావుగారు ఏమిచేస్తున్నారో. ఏమిచేయడంలేదో బయట—మీకు, నాకు ఏమి సంబంధం? Let him do whatever he likes.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —సమితి ప్రసిడెంట్లకు పంపించి అభిప్రాయాలు పంపించమన్నప్పుడు అందులో రహస్యం ఏమివుంది? అది పబ్లిక్ ఎఫేయిర్ కాలేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సమితివారు ఏమిచేసుకున్నా —So far as we are concerned in this House, what is it we have got to do with what is going on between Vengal Rao and the samithies?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ·—అసెంబ్లీ కమిటీ అవడంలేదు. కాని గవర్నమెంటుకు సంబంధించి ఒక చోటకు పంపించినప్పుడు—అందులో వున్న సజెషన్స్ పబ్లిక్‌గా పంపించారు. కాంగ్రెసుపార్టీకి వారు పంపించుకుంటే ఇక్కడ

మేము అడగము. కార్పొరేట్ బాడీస్‌కు పంపించారు. అందులోని సజషన్స్ ఏవి యాక్సెప్టు చేస్తున్నారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి —గవర్నమెంటు ఇప్పటికి ఏమీ డెసిషను తీసుకోలేదు. ఏవిధంగావుండాలి. ఏమి అమెండుమెంట్సు తీసుకురావాలనేది—ఇవి సజషన్స్. సలహాలు ఎవరుచెప్పినా వింటాము

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు —పంచాయతి సమితుల, జిల్లాపరిషత్తుల సెటప్‌లో కొన్ని మార్పులు కావాలని చాలమంది అభిప్రాయంవుంటే, ఎట్లా మార్పులుచేస్తే బాగుంటుందని ఆలోచించడానికి లెజిస్‌లేచర్ కాంగ్రెసు పార్టిలో ఒక కమిటీ వేశారు. దానికి కన్వీనర్‌గా శ్రీ వెంగళరావుగారిని వేశారు దానిమీద సమితి ప్రసిడెంట్లకు అవుట్‌లైన్ పంపించారు. తరువాత డిస్కషనుచేసి, రిపోర్టు పంపించారు

DIESEL ENGINES TO KAKINADA BOAT BUILDING YARD

2372—

*5950 Q.—Sri K. Ramanatham :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state

(a) whether it is a fact that thirty diesel engines have been imported from Yugoslavia through the State Trading Corporation for the Boat Building Yard at Kakinada,

(b) whether any date has been fixed for their auction at Madras harbour as uncleared items,

(c) whether the Government are aware of the fact that an amount of Rs. 16,935 has been paid as demurrage to take delivery of them;

(d) whether the demurrage has been recoverd from the persons who are responsible for the same, and

(e) if not, the reasons?

Sri T. Ramaswamy.—(a) (b) and (c) Yes, Sir.

(d) Not yet recovered.

(e) The matter is under correspondence with the State Trading Corporation of the India, New Delhi.

PURCHASE OF DIESEL ENGINES FROM YUGOSLAVIA

2373—

* 5450 Q.— Sri R. Mahananda :— Will hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) how many Diesel Engines are purchased from Yugoslavia in 1964, for the Boat Building Yard at Kakinada;

(b) whether they have all been received and are in working order now;

(c) whether any amount of demurrage was paid for these, due to delay in taking delivery by the authorities from the Harbour; and

(d) who is responsible for this loss?

Sri T Ramaswamy :—(a) 45.

(b) Yes, Sir

(c) A demorrage of Rs. 16,935/ was paid to take delivery of 30 engines

(d) The foreign supplier is primarily responsible for the loss in having booked the consignment to Madras instead of Visakhpatnam without intimation

శ్రీ ఆర్ మహానంద —64 వ సం.లో తెప్పించితే ఒక చోటకు పోవలసినవి యింకొక చోటకు పోవడం వల్ల పదహారువేల రూపాయల డెమరేజ్ పడిందన్నారు. ఆర్డరు ప్లేస్ చేసినప్పుడు కరెక్టుగా ఫలాన చోటకు పంపాలనే విషయం కంపెనీవారికి తెలిపారా, లేదా? అట్లా తెలిపినప్పటికీ కూడ ఆ కంపెనీ వేరుగా యింకొక చోటకు పంపితే యీ నష్టం కంపెనీయే భరించాలి కదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆర్డరు ప్లేస్ చేసినప్పుడు స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషను, న్యూ ఢిల్లీ వారి ద్వారా యుగోస్లావియా కంపెనీకి తెల్పడం జరిగింది. వారు కూడ విశాఖపట్టణం పోర్టుకు పంపిస్తామన్నారు. ఫస్ట్ కన్‌సైన్‌మెంటు 15 ఇంజనులు విశాఖపట్టణం వచ్చాయి. అక్కడ మన గవర్నమెంటు ఏజెంటుగా వున్న ఆ స్టేట్ పోర్ట్ ఆఫీసర్ డెలివరీ తీసుకున్నారు. ఇప్పుడు 30 ఇంజనులు ఆ షిప్ విశాఖపట్టణం రేవు టచ్ చేయకుండా మదరాసు పోర్టులో దింపడం జరిగింది. మదరాసులో దింపినట్లు ఎవరికి తెలియదు. వారు కూడ వైజాగ్ పోర్టుకే పంపిస్తున్నామని చెప్పారు. అందుచేత పొరపాటు కంపెనీవారిదే.

శ్రీ వై. వెంకటరావు —ఈ డెమరేజ్ ఛార్జస్ రికవర్ చేయడానికి ఏమైనా యాక్షను తీసుకున్నారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి —స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషనువారు యుగోస్లావియా కంపెనీని యీ 16 వేల చిల్లర రులు యివ్వవలసిందని అడిగారు. బెల్‌గ్రేడ్‌లోని ఇండియన్ ఎంబసీని కూడ వారి దగ్గరనుంచి రికవర్ చేసి పంపించమని అడ్రసు చేశారు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద —విశాఖపట్టణం రేవు టచ్ చేయకుండా మదరాసు వెళ్ళి పోయింది అంటున్నారు. ఆ షిప్ మదరాసుకు వెళ్ళేదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి .— ఆ షిప్ ఎక్కడకు వెళ్ళేదో నాకు తెలియదు. కాని యుగస్లావియా కంపెనీవారు మాత్రం విశాఖపట్టణం పంపుతున్నామని వారికి వ్రాశారు. కాని, పొరపాటున మదరాసులో దింపేశారు వారు.

శ్రీ ఎస్ వేమయ్య (సర్వేపల్లి) :—డెలివరీ తీసుకోడంలో ఎంత కాలం ఆలస్యం జరిగింది? దానివల్ల ఎంత డిమరేజ్ పడినది?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—డెలివరీ తీసుకోడంలో సుమారు నాలుగు మాసాలు ఆలస్యమైనది.

శ్రీ సి వి. కె. రావు —విశాఖపట్నం రేవుకు పంపారు కాని మద్రాసు రేవులో ship నుంచి దించివేసారు అన్నారు యుగోస్లావియా firm నుంచి డెమరేజి claim చేస్తున్నామని అన్నారు మనం ship company ని అడుగవలసి ఉంటుంది.

Mr Speaker —The information which the Minister has furnished is that the company sent intimation saying that they are sending the goods to Visakhapatam port, but instead of sending the goods to Vizag port - we do not know whether the ship was bound for Vizag or not the ship in which these goods were booked went to Madras

శ్రీ సి. వి. కె. రావు —విశాఖపట్టణం book చేసినది మద్రాసులో ఎట్లా దించారు స్టీమరుది తప్పు అన్న మాట.

మిస్టర్ స్పీకర్ —స్టీమరు తప్పో, కంపెనీది తప్పో—One thing is clear The Minister is not responsible for that. The company is responsible or the ship.

శ్రీ సి వి కె. రావు :—తప్పుడు information యిస్తే ఆయనకే responsibility.

Mr Speaker —That is why, they are trying to recover the amount from the company which is responsible for this For the mistake which they have committed, they have to make good the loss which has accrued to the Government.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—విశాఖపట్నంలో దించకుండా మద్రాసు వెళ్ళిపోయిందంటే కంపెనీది తప్పులేదు, మనది తప్పులేదు, పడవను అడగాలి

శ్రీ టి. రామస్వామి :—పడవను మేము అడగడమేమిటి—ఎవరు engage చేసారో వారు అడగాలి

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Invoice ఎట్లా ఉన్నది—దానినిబట్టికదా ! Port Trust వారు ఏమి అన్నారు Invoice లో విశాఖపట్నం అని ఉన్నదికదా.

Mr Speaker :—It is immaterial whether they recover the loss either from the shipping company or from the other company

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—రైల్వేలో book చేసినపుడు ఒకచోటు బదులు మరొక చోట దింపితే రైల్వేవారే బాధ్యులు అవుతారుకదా పోర్టును కనుక్కోవాలి

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మద్రాసు పోర్టు ట్రస్టువారిని అడిగాము మాకు ఎందుకు తెలియజేయలేదని. మాకు పైన ఉండే మార్కింగ్సు తెలియలేదు. అందువల్ల intimate చేయలేదు అన్నారు, అక్కడ మన ఏజంటు ఉన్నాడు కాబట్టి వేలానికి పెట్టినపుడు తెలియజేసాడు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కర్నూలునుంచి ఇక్కడకు రికార్డులు తరలించినప్పుడు ఆ వాగెన్లు ఫలక్‌నుమావద్ద కొన్నాళ్లు పడిఉన్నాయి. రైల్వేవారే బాధ్యత వహించారు. పోర్టువారిదే బాధ్యత.

Mr Speaker :—Please consider that aspect also

శ్రీ ఎమ్. వి. రాఘవరావు (ప్రత్తిపాడు) :— యుగోస్లావియా కంపెనీతో negotiations మన ప్రభుత్వం తరఫున జరిపింది మంత్రిగారా, పంచాయితీరాజ్ సెక్రెటరీగారా ? ఇంజన్లు ఖరీదు ఎంత ? నాలుగు మాసాలపాటు

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :—ఇంజన్లు వచ్చినట్లు intimation ఎప్పుడువచ్చింది? డెలివెరీ ఎప్పుడు తీసుకున్నారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—Intimation రాలేదు. Port Trust వారు intimation చేయలేదు. Southern Shipping Agents వేలానికి పెట్టినపుడు చూచి మనకు తెలియజేస్తే ఇక్కడనుంచి డబ్బు తీసుకువెళ్లి కట్టడం జరిగింది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— డెలివరీ తీసుకుందుకు నాలుగు నెలలు పట్టిందని అన్నారు. ఈ లోపల మనకు రావలసిన వస్తువులు వచ్చాయా లేదా అని తెలుసుకోవలసిన బాధ్యత ఇక్కడ వారికి లేదా ? Intimation వచ్చిన తరువాత ఎందుకు ఆలస్యం చేసారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— విశాఖపట్నం వస్తుందని మనకు యుగోస్లావియా కంపెనీవారు, State Trading Corporation, New Delhi నుంచి intimate చేస్తారు. అక్కడ చూస్తూంటే రాలేదు. ఈ లోపల మద్రాసులో దింపడం, ఆలస్యం కావడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. వి. రాఘవరావు :—నాలుగు మాసాలపాటు ఆలస్యమైన కారణం వల్ల 16 వేలు చిల్లర నష్టం వచ్చింది. పంచాయతీరాజ్ machinery అంతా ఏమి చేస్తున్నది ? ఇంజన్లు తాలూకు ఖరీదు ఎంత ? Negotiations జరిపి agreement లో enter అయినది ఎవరు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— మద్రాసు పోర్టుకు వచ్చినట్లు మాకు తెలియదు. విశాఖపట్నంలో చూస్తున్నాము.

Sri D. Venkatesam :—Have the Government paid the demurrage with the consent of the Yugoslav party or on their own because the Department did not know about the arrival of the ship in the port. Once thay paid the demurrage with their knowledge they won't pay. Unless those people promised to pay it, they won't do it.

Mr Speaker :—Please take the information from the member.

MEDIUM OF INSTRUCTION IN COLLEGES

2374—

* 2626 Q - Sarvasri A Eswara Reddi and S. Jagannadham (Narasanapet) :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government has decided that the medium of instruction in Colleges will be the regional language (Telugu from March, 1969 commencing with the two-year inter-mediate course or Junior College course,

(b) Whether the State Government propose to set up a Telugu Board for publication of text books for University students, and

(c) the aid the Centre is giving in this venture ?

The Minister for Education (Sri T V Raghavulu) (a) Yes, Sir

(b) Orders have since been issued for setting up a State Institute of Telugu, known as Telugu Akademi at Hyderabad One of its functions will be preparation and publication of text books for University Students.

(c) The Government of India announced their intention to grant 75% to the tune of one crore during the next six years i e from 1968 69 to 1974-75 for the production of University level text books and other literature and they will bear 40% of the total expenditure on the establishment of the Regional Institute

శ్రీ పి ఈశ్వరరెడ్డి · — ప్రశ్నలో (ఎ) సమాధానం అవును అన్నారు. Switch over జరిగితే టీచర్లకు లెక్చరర్లకు refresher course పెట్టి తెలుగు బోధనా విశేషాలు చెబుతారా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు — టీచర్లకు refresher course ఆలోచనలో లేదు. Text books వ్రాస్తున్నారు. ఇంగ్లీషు nomenclature-తోనే మొట్టమొదట స్థాయిలో జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి · — మద్రాసులో switch over జరిగినప్పుడు తమిళంలో refresher course జరిపించారు.

శ్రీ టి. వి రాఘవులు · — ప్రస్తుతం అటువంటి ఆలోచన లేదు.

Sri Venkata Reddy — What are the writings that are already translated from English into Telugu Is that work going on or not ? How much time will it take to translate all the books into Telugu?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు — ఇది ఒక్క రోజులో అయేపని కాదు. ఇంతవరకు పని ప్రారంభించలేదు

Sri G. Venkata Reddy :—What are the books already translated?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు . — Already translated అంటున్నారు; అసలు ఇంకా ప్రారంభించ లేదు.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు (మంగళగిరి) — Scientific and technical terminology అనువాదం చేసేటప్పుడు జాగ్రత్త వహించాలి. ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసి గందరగోళం కల్పించే బదులు కొన్ని scientific terms ను transliterate చేయవలసి వస్తుంది. ఆ విషయం ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి వి రాఘవులు :— తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము. అది మంచి suggestion.

శ్రీ కె గోవిందరావు —కాలేజీ స్థాయిలో medium of instruction తెలుగులో పెడుతున్నపుడు, మూడవ తరగతి నుంచి ఇంగ్లీషు ప్రారంభించడానికి refresher courses పెడుతున్నారు కదా - దానిని switch over చేసే ప్రయత్నం ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నదా ?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు —దానికి medium of instruction కు సంబంధ మేమీ లేదు మూడవ తరగతికి ఇంగ్లీషు చెప్పే ఉపాధ్యాయులు చదువుకున్న చదువు చాలా తక్కువ కాబట్టి refresher course అవసరం ఉంది. యూనివర్శిటీ లెవెలులో అంతగా ఆలోచించ నక్కరలేదు

శ్రీ బి నరసింహారెడ్డి (కొల్లాపూరు) — ఇంటర్మీడియట్‌కు సంబంధించి సమాధానం చెప్పారు. కాలేజీ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో medium of education తెలుగు ఎప్పుడు ప్రవేశ పెడతారు ? ఇంత క్రితం ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేస్తూ వచ్చింది

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —మొదటి భాగం ప్రశ్నలో అపుడు అన్నారు. Next academic year నుంచి switch over అమలులోనికి వస్తుంది

శ్రీ బి నరసింహారెడ్డి :—మొత్తం కాలేజీల విషయం—

శ్రీ టి వి రాఘవులు — Post graduate level లోను technical education లోను కాక తక్కిన వాటికి వర్తిస్తుంది—at all levels

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి (పెద్దపల్లి) —పుస్తకాలు translate చేయడం ఇంకా ప్రారంభం కాలేదన్నారు. 1969 నాటికి పూర్తి అవుతుందా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —పని అవుతుందనే ఆశిస్తున్నాము. మనం translate చేయము, నిపుణులచేత చేయిస్తాము

శ్రీ కె. యస్. నారాయణ (సికింద్రాబాద్) —అధ్యక్షా, వచ్చే సంవత్సరం నుంచి ప్రారంభిస్తున్నామన్నారు రిఫ్రెషరు కోర్సు లెక్చరర్సుకి ఆలోచనలో లేవని అన్నారు ఇంగ్లీషు మీడియంలో చెబుతున్న ఉపాధ్యాయులు తెలుగు మీడియంలో చెప్పగలరా ? టెక్నికలు అంశాలు యే విధముగా చెప్పగలరు ?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు —ఇప్పుడే, తమకు తెలుసును అధ్యక్షా, మనం హయ్యరు సెకెండరీ మల్టీ పర్పసు స్కూల్సులో తెలుగులోనే అధ్యయనం జరుగుతున్నది. తరువాత యిప్పుడు అది పెద్ద విషయం కాదు. ఉపాధ్యాయులు ఆ స్థాయిలో తేలికగా భాష ప్రకటన చేయగలరనే ధైర్యము నాకు ఉంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మంత్రిగారు మొదట (ఎ) కి సమాధానం చెబుతూ ఇనస్ట్రక్షనును మార్చి 1969 నుంచి తెలుగులోనే బోధిస్తున్నారన్నారు. ఒక పుస్తకం కూడా తెలుగులోకి తర్జుమా కాలేదు. విద్యార్థులకు ఇనస్ట్రక్షను తెలుగులోను

వారు చదవడం ఇంగ్లీషులోనూ ఆ విధముగా 50% తెలుగు మీడియంలోకి మారనున్నారా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు .—ఇది క్రమశ్య జరుగవలసిన పని. ఇంగ్లీషు, తెలుగు కూడా కలిపి చెబుతారేమో చెప్పలేను. ఒక ఫేజ్డు ప్రోగ్రాముగా యిది జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు —అధ్యక్షా. ఇది పాలసీ స్పష్టంగానే వచ్చింది ఆచరణలో పెట్టడానికి 1969 నుంచి ప్రారంభించే ఇంటర్మీడియటుకు సంబంధించిన టెక్నికలు పాఠ్యగ్రంథాలను తెలుగులోకి తర్జుమా చేయవలసిన అవసరం ఉంది దానిని తెలుగుతో బోధించే ఉపాధ్యాయులు అవసరం. వారికి ట్రెయినింగు అవసరం ఇది చాలా పెద్ద బాధ్యత ఇంకా ఆలోచన ప్రారంభం కాలేదంటున్నారు. ఇది సీరియసు విషయం కాబట్టి తగు చర్యలు వెంటనే తీసుకుంటారా ?

శ్రీ టి వి రాఘవులు — ప్రాబ్లెముకు సంబంధించిన మాగ్నిట్యూడును ప్రభుత్వం బాగా అర్థం చేసుకుని ఉంది. ప్రోగ్రాము జాగ్రత్తగానే జరుగుతుందనే ధైర్యం మాత్రం నాకుంది

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— అధ్యక్షా. కొన్ని కంప్లయింట్సు ఉన్నాయి 7 వ తరగతి 10 వ తరగతికి సంబంధించిన పాఠ్యగ్రంథాలలో పుస్తకాలు యింకా అందక పిల్లలు చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. లైసన్సు అప్పుడే మొదలు పెట్టారు. తొందరగా యిస్తారా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —అధ్యక్షా, వారు ఆఫ్ హ్యాండుగా అడుగుతున్నారు నాకు తెలిసినంతవరకు ఒక్క లెక్కల పుస్తకం తప్ప తక్కినవి అన్నీ కూడా రిలీజు అయినవి. గౌరవసభ్యులకు అటువంటి అభిప్రాయం యెట్లా వచ్చిందో నాకు తెలియదు.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి (హిందూపూర్) — క్రొత్తగా ప్రతి సమస్య అడ్మినిస్ట్రేషనులో పెట్టేటప్పుడు క్రొత్త వాతావరణం యేర్పడి విఫలం అయే అనుభవం మంత్రిగారికి తెలుసును టీచర్సుకు లెక్చరర్సుకు ట్రెయినింగు యిచ్చి క్రొత్త పద్ధతులను అనుసరించాలనే దానిలో వ్యతిరేక అభిప్రాయం చెబుతున్నారు కనీసం విఫలం అయిన తరువాతనయినా అటువంటి పద్ధతి అనుసరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— విఫలం అవుతుందని మొట్టమొదటనే నేను భావించడం నాకు అలవాటు లేదు. విఫలం కాదు. కాకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. మేధావంతులైన అధ్యాపకులు తమ అనుభవం పురస్కరించుకుని చక్కగా భావ ప్రకటన మాతృభాషలో చేయగలరనే ధైర్యం ఉంది

శ్రీ బి. శివయ్య : మీడియం ఆఫ్ యినస్ట్రక్షను తెలుగు యింట్రొడ్యూసు చేయడం చాలా మంచిది. కాని మైనారిటీ భాషలవారున్నారు తమిళ భాషవారు, ఒరియా భాషవారు ఉన్నారు. వారి భాషలలో ట్రాన్సులేటు చేసి యింట్రొడ్యూసు చేస్తారా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :—కాదు సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు ఉంటారు కనుక కొన్ని కొన్నిచోట్ల యింగ్లీషు మీడియం ఉంచవలసిన అవశ్యకతను గుర్తిస్తారు. గౌరవసభ్యులు చెప్పినటువంటి సూచన కూడా మనస్సులో గమనంలో ఉంటుంది.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—బోర్డు యెప్పుడు కానిస్టిట్యూటు చేస్తారు? దానికి గైడు లైన్సు యేమిటి?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :—కానిస్టిట్యూటు చేశాము. ఫుల్‌గా స్టాఫ్ పేటర్న వేస్తే డబ్బు యెక్కువ అవుతుందనే ఉద్దేశ్యముతో ఎంతకి అవసరం అయినప్పుడు ఆ కొలతతో వ్యవహారం చేస్తాము

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—స్పెషలాఫీసరు పేరు చెబుతారా?

శ్రీ కె యస్. నారాయణ :—అధ్యక్షా, నేను అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పలేదు మల్టీపర్పసు స్కూల్సులో తెలుగు మీడియం ఉంది కదా స్టూడెంట్సుకి యిబ్బంది లేదనే అన్నారు కాలేజీలలో యింగ్లీషులో చెబుతున్నారు వారు తెలుగు మీడియంలో చెప్పగలరా? తెలుగు మాతృభాష కానటువంటి లెక్చరర్సు ఉన్నారు వారు తెలుగు మీడియంలో వచ్చే సంవత్సరం నుంచి యెలా చెబుతారు? ఏమయినా యేర్పాటు చేస్తున్నారా?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు :—నేను అభ్యంతరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని సమాధానం చెప్పాను వారికి యేమీ కష్టం అనుకోలేదు రెండవది స్పెషల్ ఆఫీసరు పేరు అప్పారావుగారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కేంద్ర ప్రభుత్వం యెంత డబ్బు యిస్తుందో చెబుతారా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు :—అధ్యక్షా, ఆరు సంవత్సరాల మీద కోటి రూపాయలు యిస్తారు అంటే 75% మనం తక్కిన 27% కలపాలి. 33,03,333 రూపాయల వరకు మనం కలపవలసి వస్తుంది ఆరు సంవత్సరాలలో ప్రస్తుతానికి 3 లక్షల రూపాయలు స్టేటు నుంచి తీసుకున్నాము, ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఇది 10.15 లో ఖర్చు పెట్టడం రియింబర్సు చేయడానికి సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఒప్పుకున్నారు.

శ్రీ వి. సి కేశవరావు :—సెంట్రలు గవర్నమెంటువారు వేసవి కాలంలో రిఫ్రెషరు కోర్సు సెంట్రలు గవర్నమెంటు స్టాఫుకి పెడుతున్నారు. ఒక్కొక్క సబ్జెక్టు ఒక్కొక్క యూనివర్సిటీలో పెడుతున్నారు. అవి పెట్టేటప్పుడు మన రాష్ట్రంలో కూడా తెలుగులో బోధన చెబుతున్నారా, లేక యింగ్లీషులో చెబుతున్నారా?

Sri T V Raghavulu :— I want notice, Sir

SYLLABUS FOR INTERMEDIATE

2375—

* 5724 Q.- Sarvasri P.O. Satyanarayana Raju and B. Niranjana Rao :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the syllabus of the proposed Intermediate course has been decided ,

(b) if so whether it is the same as it was for the old Intermediate course, and

(c) whether the syllabus would be common to all the three Universities in our State ?

Sri T. V. Raghavulu —(a) to (c)—The question of introduction of two year Intermediate Course with effect from 1969-70 is proposed to be discussed by Chief Minister with Vice-Chancellors and eminent Educationists shortly The syllabus will be finalised by the Vice-Chancellors after the Conference. The syllabus will be common for all the three Universities areas

శ్రీ సి. హెచ్ రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఇంటర్మీడియటు క్రొత్తగా పెట్టడానికి నిర్ణయించుకుంటున్న సమయంలో సిలబసులో ముఖ్యమైన మార్పులు రావలసిన అవసరమున్నది. దేశ చరిత్ర, దేశ సంస్కృతి, దేశంలో యెదుర్కొంటున్న సమస్యలు యీ మూడు విషయాలను వాస్తవంగా అభ్యుదయం దృక్పథంతో చిత్రించే పద్ధతిలో ఉన్నత స్థాయిలో కమిటీ యేర్పాటు చేసే ఉమ్మడి కార్యక్రమం తీసుకుంటారా ? శ్రీనగరు సమావేశంలో డాక్టరు రాధాకృష్ణన్‌గారి అధ్యక్షతను యీ కార్యక్రమాలకు పూనుకోవాలని సలహా వచ్చింది. దానిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని రాష్ట్ర స్థాయిలో కమిటీ యేర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—దానికి ప్రత్యేకమైన కమిటీ లేదు. ఈ నెల 8 వ తారీఖున ముఖ్యమంత్రిగారు మన యూనివర్సిటీల ముగ్గురు వైసుచాన్సలర్లను పిలపించడం, విద్యావేత్తలను కూడా సంప్రదించడంలో సిలబసు లోతును గురించి కంటెంటును గూర్చి నిర్ణయం చేయడానికి సమావేశం యేర్పాటు చేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారు

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—నా ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు. రాష్ట్ర స్థాయిలో కొంతమంది పండితులను వేయడంలో వారు పాత విషయాలను 50 సంవత్సరాలక్రితం పాత పద్ధతులలోనే పుస్తకాలు వస్తున్నాయి. మూలమైన మార్పులు అవసరం కాబట్టి రాష్ట్ర స్థాయిలో కమిటీ వేసి పరిశీలించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి వి రాఘవులు :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పినటువంటి భావాలు 8 వ తారీఖున సమావేశంలో యివన్నీకూడా చర్చించడం జరుగుతుంది. విద్యా అవసరాలు, భాష, సంస్కృతి, దేశ అవసరాలు, వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని రూపొందించడానికి వైస్ చాన్సలర్సు కూడా ఆలోచిస్తారని నా నమ్మకం.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—అధ్యక్షా, విద్యా విధానమంతా మార్పులు చేశారు. Directorates రెండు చేశారు, మరల కలిపారు Retirement గురించి చాల గొడవగా వున్నది కనీసము ఇప్పటికయినా సమగ్రముగా ఆలోచన చేయడానికి ఒక కమిటీని వేస్తారా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :—చెప్పవలసినదంతా చెప్పాను అధ్యక్షా, I have nothing to add, Sir.

JUNIOR COLLEGES

2376—

* 5924 Q—Sri P O Satyanarayana Raju —Will the hon. Minister for Education be pleased to state .

(a) the No. of Junior Colleges likely to be opened in our State ,

(b) the district-wise No of colleges likely to be opened , and

(c) the sanctioned strength in each of such colleges?

Sri T V. Raghavulu —(a) No final decision has yet been taken in the matter

(b) & (c) Do not arise

శ్రీ జి శివయ్య —అధ్యక్షా, జూనియర్ కాలేజీలు పెడదామనే అభిప్రాయముతో దిగువ క్లాసుల సిలబస్ wind up చేయడము జరిగింది ఇంతవరకు ఒక decision తీసుకొనలేదని అంటున్నారు. కొంత ఆలస్యము చేసి decision తీసుకొన్నట్లయితే చాల గందరగోళము అవుతుంది. అందుచేత ప్రభుత్వము త్వరగా నిర్ణయము తీసుకొని స్పష్టమైన పాలసీని మా ముందు పెడతారా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —గందరగోళము ఏమీ జరగదోదండి. వచ్చే విద్యా సంవత్సరమునుంచి తప్పనిసరిగా అమలు చేస్తాము దానికి కావలసిన నిర్ణయము తీసుకోడానికి working paper తయారు చేశాము రాబోయే 8 వ తేదీన వైస్-చాన్సలర్స్‌తో ఆలోచన చేసేటప్పుడు ఈ సమస్య గురించి సమగ్రమైన ఆలోచన చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి పాలవెల్లి (చోడవరం) ·— అధ్యక్షా, జూనియర్ కాలేజీల సెలక్షను ఏ ప్రాతిపదికమీద వేయడానికి నిర్ణయము చేశారు?

శ్రీ టి వి రాఘవులు .— జూనియరు కాలేజీల స్థాపించే సందర్భములో అనేక విషయాలతో పాటు విద్యార్థి లోకానికి వున్న అవసరాలను ప్రాథమికముగా దృష్టిలో పెట్టుకొంటాము Higher Secondary, Multipurpose Schools లో Science కి సంబంధించినంతవరకు scale of equipment ఎట్లా వుంది, intermediate లో ఎట్లా వున్నదీ compare చేసి, వీరికి ఎలాంటి equipment ఇస్తే వీటిని మార్చడానికి వీలుంటుంది అనేది దృష్టిలో పెట్టుకొంటారు. భౌగోళికముగా వున్న యిబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచన చేస్తారు.

శ్రీ మాగె వెంకటనారాయణ (ఏలూరు):—అధ్యక్షా. ఈ జూనియర్ కాలేజీలను ప్రారంభించేటప్పుడు అనేక విషయాలతోపాటు చూస్తారు అన్నారు. ముఖ్యంగా అనేక విషయాలు ఏమిటో సెలవిస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ముఖ్యమైన విషయాలు చెప్పాను.

శ్రీ సి వి కె రావు : —అధ్యక్షా, జూనియర్ కాలేజీల విషయములో final decision ఏమీ తీసుకొనలేదని అన్నారు. ఇప్పుడున్న సిస్టమ్‌ని సమగ్రముగా అమలు

పెట్టాలని అంటున్నారు. ఈ సందర్భములో చాలచోట్ల Private Colleges పెట్టడానికి రకరకాల ప్రచారాలు, వాగ్దానాలు జరుగుతున్నవి. ఈ పద్ధతులలో విడిచి పెడితే విద్యార్థులకు విద్యావకాశాలు కలుగచేసే దృష్టి ప్రభుత్వానికి లేదనే అభిప్రాయం ఏర్పడుతున్నది. Private individuals వారి యిష్టము వచ్చినట్లు ప్రచారానికి దిగకుండా తగిన కట్టుదిట్టము చేస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — ప్రయివేటు వ్యక్తులు చేసే ప్రచారమును అరికట్టడము ప్రభుత్వానికి ఎట్లా వీలు అవుతుందో నాకు తెలియడము లేదు. కళాశాల సంస్థాపన చేయడములో ఈ జూనియర్ కాలేజీలు యెట్లా విరుద్ధముగా వున్నవో నాకు అర్థము కావడము లేదు.

శ్రీ జి. శివయ్య :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు Higher Secondary, Multi-purpose Schools గా వున్నవాటిని అయినా ఖచ్చితముగా జూనియర్ కాలేజీలుగా చేస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు .— ఖచ్చితముగా వస్తుందని చెప్పడము చాలా పొరపాటు.

శ్రీ కె. మునిస్వామి (సత్యవేడు) — అధ్యక్షా, ప్రతి తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులోఅయినా జూనియర్ కళాశాలలు ఏర్పాటు చేస్తారా? బోధనాభాష తెలుగు అయినప్పుడు Training Colleges లో కూడ తెలుగు బోధనను ఏర్పాటు చేసే అవకాశాలు కలుగుతున్నవా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు ఫిర్కా హెడ్ క్వార్టర్సు అనేది ఏమీ కాదు. స్థానికముగా వున్న విద్యార్థుల అవసరాలను గుర్తులో వుంచుకొంటాము భౌగోళికముగా, uniform గా చేసి distribute అయ్యే ఆలోచనకూడ వుందని మనవి చేశాను.

CO-OPERATIVE FARMS IN THE STATE

2377—

*1720 Q.—Sarvasri Vobbilisetty Rama Rao (Vizayanagaram) and A. Madhava Rao (Nellore) :—Will the hon Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) number of Co-operative Farms in the State,

(b) what is the yearly yield per acre in the Co-operative Farm,

(c) is it a fact that the yield per acre of a Co-operative Farm is much less than that of the yield of a Private Farm, and

(d) if so, will the Government discharge the Co-operative Farming?

The Minister for Cooperation (Sri K Vijaya Bhaskara Reddy) —

(a) There are 430 Co-operative Farming Societies in the State,

(b) The yield per acre in the Co-operative Farms widely differs from area to area In some cases the yields per acre in respect of paddy have gone beyond 13 quintals The yield in respect of other food crops also varies from area to area.

(c) Normally the yield in the case of the Co-operatives Farm is a little less But in some cases, it is also a little higher

(d) No, Sir

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ కో ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు ఇంకా పెట్టాలనే స్కీము ఎంతకాలము నడుస్తుంది ? ఈ సంవత్సరము ఎన్ని సొసైటీలు పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు ? ఇంకా సొసైటీలు form కాకుండానే చాలచోట్ల తగాదాలతో డబ్బు అంతా lock up అయినట్లు తెలుసునా ? దానిని expedite చేస్తారా ?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి :—అది వాస్తవము కాదు 2 master plans తయారై పని చేస్తున్నవి. వాటి results చూసి ఇంకా ఏర్పాటు చేయడం సంగతి ఆలోచిస్తాము. ఈ సంవత్సరానికి ఇంకా నిర్ణయము చేయలేదు. వచ్చే సంవత్సరం ఆలోచన చేస్తాము.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :—అధ్యక్షా, బాపట్ల తాలూకాలో Co-operative Farming Society పెట్టాలని ఈ మధ్య డెప్యూటీ డైరెక్టరు ఆఫ్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ వచ్చి అక్కడ భోగట్టా తీసుకొనడము జరిగింది. అది ఏ stage లో వున్నది ?

Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy :—I want notice, Sir.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ Co-operative Farming Societies అన్నీ చాల uneconomical గా వుండి loss తో run అవుతున్నట్లు తెలిసినదే, వీటిని రద్దు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ? Co-operative Farms పేరుతో compact blocks 200 ఎకరాల లాండును reserve చేస్తున్నారు. వాటిని భూమిలేని బీదలకు ఇవ్వడము లేదు Co-operative farms పెట్టరు. రెండవది వున్నది loss తో run అవుతున్నది. కాబట్టి extension programme లేదని అంటున్నారు. ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము ఈ సొసైటీలను రద్దు చేయాలనా ? లేక extend చేయాలనా ?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి :—అది వాస్తవము కాదు. దాదాపు 430 కో ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు రాష్ట్రములో వున్నవి అన్ని సొసైటీలు బాగా పనిచేయడము లేదని చెప్పడానికిసాహసించడము చాల ఆశ్చర్యకరము. వారు వెళ్ళి చూసి చెబితే బాగుంటుంది. కొన్ని సొసైటీలు చక్కగా పని చేస్తున్నవి. అటువంటివారికి ప్రోత్సాహము ఇవ్వాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము. ఇవి బీద ప్రజలకు సంబంధించినవి కాబట్టి ఏమైన లోపాలు వుంటే సవరించి బాగా పనిచేసే విధానాన్ని రూపొందించడము ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) —అధ్యక్షా, ఈ Co-operative Farming Society లకు subsidised rates లో అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు నుంచి tractors వి సప్లయి చేయించడానికి కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు వారు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — మంచి సలహా పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు —అధ్యక్షా. కొన్ని ప్రాంతాలలో కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీ అని ఏర్పడితే హరిజనులకు కొన్ని భూములను ఇచ్చారు. ఆ నాటి నుంచి ఈ నాటి వరకు సొసైటీలు పెట్టుకోకుండా విడివిడిగానే సేద్యము చేస్తున్నారు అటువంటి ప్రాంతాలలో ఈ సొసైటీలు ఏర్పాటు చేయడానికి పూనుకోవాలి. అది ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి .—కొన్ని చోట్ల అక్కడక్కడ ఇటువంటివి వున్నట్లు మా నోటీసుకు వచ్చినవి. లోపాలు సవరించి వారికి ఉపయోగపడే విధంగా చేయాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము Master Plans పని చేసే తీరును బట్టి ఇతర చోట్ల వున్న Field Labour Co-oprative Society లను కూడ master plan లోకి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నము చేయవలసి వస్తుందేమో ; అది ఆలోచనలో వున్నది.

శ్రీ కె గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, బాగా పనిచేస్తున్న కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు చెబుతారా ? చూసి వస్తాము

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—బాగా పని చేసేవి వున్నవి. Separate question వేయాలి

శ్రీ కె. మునిస్వామి :—అధ్యక్షా. 1955 లో నెల్లూరు జిల్లా సూళ్ళూరు పేట తాలూకా వాటంబేడులో Field Labour Co-operative Society ఏర్పడినది. It is still lying as fieldless Co-operative Society Temple land 200 ఎకరాలు వున్నవి ఎన్ని సార్లు ఈ సభముందు పెట్టినప్పటికి consider చేయడము లేదు ఇప్పటి వరకు ఒక్క సెంటు భూమిని ఇవ్వలేదు. ఈ master plan లో అయినా దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— సభ ముందు పెట్టినది ప్రధానమే. ఇతరత్రా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారేమో తెలియదు. వారు చెప్పినది ఏ stage లో వున్నదో తెలుసు కొంటాను

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న —అధ్యక్షా, సోషలిస్టు సొసైటిని create చేయాలనే ఆశతో వున్నాము. ఈ సొసైటీలలోనికి ఎక్కువగా ప్రజలను ఆకర్షించడానికి, demonstration purpose serve కావడానికి, జిల్లాకు ఒక్క సెంటరు పెట్టడానికి ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి —Demonstration forms అవసరము లేదు. ఈ సొసైటీల ద్వారా బీద వారికి లాభము చేయడానికి వెంకన్నగారి లాంటి ఉత్సాహ

వంతులు ప్రయత్నము చేస్తే తప్పకుండా సక్రమ ఫలితాలు దొరుకుతాయి. చాల లోపాలు వున్నవి. బీదవారి పేరిట కోఆపరేటివ్ సొసైటీలపేర బినామీ వ్యవహారాలు చాల జరుగుతున్నవి అని మా దృష్టికి వస్తున్నవి అటువంటి విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికితెచ్చి బీద ప్రజానీకానికి ఉపయోగపడే రకముగా చేయడానికి వెంకన్నగారి లాంటి ఉత్సాహవంతులు తయారు కావాలి.

KONDAMUDUSUPALEM MULTIPURPOSE CO-OPERATIVE SOCIETY

2378 —

*5229 Q —Sri R Mahananda —Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state ·

(a) the names of the Managing Committee of the Multipurpose Co-operative Society, Kondamudusupalem, Kandukuru taluk, Nellore district ,

(b) the amount of loan so far drawn by the said Society from the Nellore Co-operative Central Bank in various shapes ,

(c) whether all those loans are overdues ;

(d) whether it is a fact that a major part of these loans are drawn by the president himself in the name of the members without their knowledge ,

(e) whether the said matter has been enquired into , and

(f) the result of the enquiry ?

Sri K Vijaya Bhaskara Reddy · (a) The names of the members of the Managing Committee of the Multipurpose Co-operative Society Kondamudusupalem, Kandukur taluk, Nellore district are . —

1 Sri Madala Iyyanna, President.

2 Sri K Ramacharyulu, Director.

3 Sri M. Satyanarayana, Secretary.

4 Sri P. Narasimham, Vice-President·

5. Sri B Mastanaiah, Director.

6. Sri K Malakondaiah, Director.

7 Sri I Singaiah, Director.

(b) Rs 91,234 including the overdraft

(c) Yes, Sir.

(d) & (e) No, Sir But several other irregularities were committed by the Management and an enquiry under section 51 of the Andhra Pradesh Cooperative Societies Act was conducted into the affairs of the Society.

(f) The Regional Joint Registrar, Vijayawada ordered the winding up of the affairs of the society.

శ్రీ ఆర్ మహానంద :—మంత్రిగారు పేర్లు చదివారు. విచారణలో దీనికి సంబంధించిన ఒక్కడే ఈ loans అన్నీ తీసికొని కాజేశాడని బైట పడిందా అలా బైట పడితే చర్య తీసికొన్నారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—విచారించాము. ఒక్కరే తీసికొన్నారనేది వాస్తవం కాదు. ఇదే గాక దీనిలో ఇతర విషయాలు చాలా వున్నాయి. దానిని రిక్విజేట్ చేయటానికి రెస్పాన్సిబిలిటి ఫిక్స్ చేసి వారిపైన చర్య తీసికోటానికి డిపార్టుమెంటువారు ఆచిలోస్తున్నారు.

EXECUTIVE OFFICERS TO BHADRACHALAM AND ANNAVARAM TEMPLES

2379—

* 5516 Q.—Y Venkata Rao —Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to appoint Executive Officers to Sri Ramachandra Temple at Bhadrachalam and Sri Veera Venkata Satyanarayana Temple at Annavaram,

(b) when did the E. Os of the above temples retired, and

(c) the reason for not appointing the Executive Officers for these two important temples so far?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju) :—

(a) The post of Executive Officer, Sri Seetharamachandraswamy Temple, Bhadrachalam has since been filled up The question of filling up the post of Executive Officer, Sri Veeravenkata Satyanarayanaswamy Temple, Annavaram is under consideration.

(b) The Executive Officer of Sri Sitaramachandraswamy Temple Bhadrachalam and Manager of Sri Veeravenkata Satyanarayanaswamy Temple retired from service on 7-6-1967 and 8-3-1968 respectively.

(c) The post of Executive Officers of Sri Seetharamachandraswamy Temple, Bhadrachalam and Sri Veeravenkata Satyanarayanaswamy Temple, Annavaram have been upgraded to these of Assistant Commissioner and Deputy Commissioner respectively. The delay in filling up the posts was due to non-availability of suitable qualified candidates

(ఎ) భద్రాచలం శ్రీ సీతారామచంద్రస్వామి దేవాలయంలోని కార్యనిర్వహణాధికారి పదివి ఇదివరకే భర్తీచేయబడింది. అన్నవరంలోని శ్రీ వీరవెంకట సత్యనారాయణస్వామి దేవాలయ కార్యనిర్వాహణాధికారి పదవి భర్తీచేసే విషయం పరిశీలనలో వుంది.

(బి) భద్రాచలం శ్రీ సీతారామచంద్ర దేవాలయ కార్యనిర్వహణాధికారి 7-6-67 న, అన్నవరం శ్రీ వీరవెంకట సత్యనారాయణస్వామి దేవాలయ మేనేజరు 8-3-68 న పదవి విరమణచేశారు.

(సి) భద్రాచలం శ్రీ సీతారామచంద్రస్వామి దేవాలయం, అన్నవరం శ్రీ వీరవెంకట సత్యనారాయణస్వామి దేవాలయం కార్యనిర్వహణాధికారి పదవులను వరుసగా అసిస్టెంటు కమీషనరు, డెప్యూటి కమీషనర్ పదవుల స్థాయికి పెంచటం జరిగింది తగు అర్హతలుగల అభ్యర్థులు లభ్యంకానందువల్ల ఆ పదవులను భర్తీచేయ టంలో జాప్యం జరిగింది.

శ్రీ వై. వెంకటారావు :—జాప్యం జరిగిందని మంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. ఈ పదవులను భర్తీచేయటానికి మొత్తం స్టేటులో కాండిడేట్స్ దొరకలేదా?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—అవును. భద్రాచలంకు అసిస్టెంటు కమీషనర్ ర్యాంకు పెంచటంవల్ల, అసిస్టెంటు కమీషనర్స్ మాకు కావలసినంతమంది లేనందువల్ల ప్రమోషన్ చేయటానికికూడా తగిన అర్హులు లేనందువల్ల ఆలస్యం అయినది. ఆ ప్రమోషన్‌కు అవకాశం చిక్కగానే భద్రాచలంకు వేయటం జరిగింది.

శ్రీ సిహెచ్ రాజేశ్వరరావు :—భద్రాచలం, అన్నవరం మాదిరిగా వేముల వాడ కూడా ముఖ్యమైన దేవాలయం. అక్కడ ఎగ్జిక్యూటివ్ పోస్టు వేకెంటుగా వుంది. కనుక ఆ పోస్టులో త్వరగా appoint చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్ రామలింగరాజు :—మాకుకూడా తొందరగానే వుంది. అసిసెంటు కమీషనర్స్ నుండి డెప్యూటీ కమీషనర్స్‌గా ప్రమోటుచేయుటానికి అర్హతగలవారు లేకపోవటంవల్ల రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటును అడిగాము దానికి కొంత వ్యవధి పడుతున్నది. త్వరలోనే వారి పర్మిషన్ రానున్నదని ఆశిస్తున్నాము.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—రామలింగరాజుగారు మంత్రిఅయిన తరువాత ఈ శాఖలో కట్టుదిట్టంగా వ్యవహారాలు సాగుతున్నాయి అయితే మంత్రిగారు మరోవైపు నుండి కూడా ఆలోచించాలని కోరుతున్నారు. 'సుడిగుండాలు' సినిమా చూసేవుంటారు. లేదా పత్రికల్లో చదివేవుంటారు. అందులో ఎడ్వొకేటు ఒక ఆర్గ్యుమెంటు చెప్పారు. మనదేశంలో యువకులు,యువతులుఅనేక చెడు వల్ల, చెడు ఆలోచనవల్ల పాడౌతున్నారు అని,వారిని బాగుచేయటానికి ప్రతిదేవాలయంలోను ఆధ్యాత్మిక తత్వంతో కూడిన ప్రచార సంస్థలు ఏర్పాటుచేసి తద్వారా వారిని ఆధ్యాత్మికవైపు మళ్ళించటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—అదికూడా పరిశీలనలో వుంది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఈ రెండుపదవులు భర్తీచేయటానికి తగినమనుష్యులు లేరని చెప్పారు. ప్రమోషన్ చేయటానికి ఏ సూత్రాలు అవలంబిస్తారు? అభ్యర్థులను తీసికోటానికి సర్వీస్ కమిషన్‌ద్వారా ప్రయత్నంచేశారా?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—అసిస్టెంటు కమీషనర్స్ నుండి ప్రమోటు చేయటానికి తగిన అర్హతలు కొన్నివున్నాయి. 5 సంవత్సరాలు అసిస్టెంటు కమీషనర్‌గా పనిచేసిన తర్వాతనే డెప్యూటి కమీషనర్‌కు అర్హుడు. అటువంటివారు రాష్ట్రంలో లేకపోవటం, తెలంగాణాలో కొంతమందికి కేంద్రప్రభుత్వంవారు వారి సర్వీసును రికగ్నైజ్ చేసి తరువాత విత్‌డ్రా చేసుకొన్నారు. అందువల్ల వారికికూడ అర్హత లేకపోవటంవల్ల అభ్యర్థులు లభ్యంకాలేదు. అయినప్పటికీ యింకెవరినైనా

తీసికోవాలని తహసిల్దారను తీసికోటానికి ఏర్పాటు జరిగింది. వారి పర్మిషన్ వచ్చాక తరువాత వారినికూడా వేయటానికి సంసిద్ధంగా వున్నాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఇది చాలా విచిత్రంగా వుంది రాష్ట్రంలో అసలు అభ్యర్ధులు లేరంటే ప్రభుత్వానికి అనుకూలమైనవారు దొరకలేదనా, మంత్రిగారికి అనుకూలమైనవారు దొరకలేదనా?

Mr Speaker —According to the amended Act some qualifications for the Assistant Commissioner and Deputy Commissioner have been prescribed మీకు తెలిసినంతవరకు అటువంటి qualifications గలవారు వుంటే చెప్పండి.

Sri P Subbiah :—If that is the case, we can give

Mr Speaker —When you make allegations against the hon Minister, if there are people available, give one instance where a man is qualified for the post యాక్టు ప్రకారం కొన్ని క్వాలిఫికేషన్స్ ప్రిస్క్రైబ్ చేశారు. ఆ క్వాలిఫికేషన్స్ వున్నవారెవరైనా వుంటే ఎందుకుచేయలేదని అడగవచ్చు అటువంటివారు వున్నారా.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య .—వున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వుంటే చెప్పండి.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య —ఆ క్వాలిఫికేషన్సు కలవారు అసిస్టెంటు కమీషనర్సుకు డెప్యూటి కమీషనర్సుకు లేరు, ఇంకో డిపార్టుమెంటునుండి తీసుకోవాలని మంత్రిగారు చెప్పటంవల్ల వారికి అనుకూలమైనవారు రావాలనో లేక అర్హతగలవారు లేరని పేరుతో యింకో డిపార్టుమెంటునుండి ప్రమోషన్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం వారికి వున్నట్లుగావుంది. అసలు విషయం ఏమిటో చెప్పండి.

శ్రీ ఆర్ రామలింగరాజు :—మంత్రిగారికికాని, ప్రభుత్వానికిగాని ప్రత్యేక వ్యక్తులకు ఇవ్వాలని వుండదు. చట్టంలో పొందుపర్చిన సూత్రాలప్రకారం అసిస్టెంటు కమిషనర్‌గా ప్రమోటు కావటానికి 3 సంవత్సరాలు సూపరెంటెండెంటుగా పనిచేసి వుండాలి. అలా 3 సంవత్సరాలు సూపరెండెంటుగా పనిచేసినవారు లేకపోవటంవల్ల ఇదివరకు ప్రమోటు చేయటం జరగలేదు. ఇప్పుడు వారికి 3 సంవత్సరాల సర్వీసు పూర్తి కావటంవల్ల 5 గురిని ప్రమోటు చేస్తున్నాము 5 సంవత్సరాలు అసిస్టెంటు కమిషనర్‌గా పనిచేసినప్పుడు డెప్యూటి కమీషనరు ప్రమోషన్‌కు అర్హుడు అవుతాడు వున్నంతవరకు ప్రమోటు చేశాము. ఇక లేనివారికి ప్రమోషన్ ఇవ్వటానికి వీలులేదు కనుక రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు నుంచి తీసికొంటున్నాము.

VETERINARY COMPOUNDERS

2380—

*4178 Q.—Sri R Mahananda :—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the number of persons selected in the whole State by the Government for the training of Veterinary compounders during 1967-68;

(b) whether training has been started for them or whether the training course has been cancelled after one or two months of training for all of them, and if so, the reason, therefor,

(c) the amount of expenditure incurred on them towards the training for those few months,

(d) the expenditure required for completing the training, and

(e) whether there is scarcity of Veterinary compounders in the State, and if so, the number of Veterinary Hospitals and Centres without Veterinary compounders ?

Sri P. Thimma Reddy :— (a) 200 candidates were selected for the Veterinary Compounders Training Course during 1967-68

(b) The Veterinary Compounders training course was started on 15-1-1967 for all the candidates who joined the course but it was abondoned with effect from 19-3-1967 as a measure of economy.

(c) No additional expenditure was incurred except utilising the services of the Officers incharge of Veterinary Hospitals, where the training programme was started.

(d) Does not arise in view of (c) above.

(e) Since 116 Veterinary Compounders have been retrenched due to economy measures, there is no scarcity of Veterinary Compounders in the Department and there are no Hospitals without Veterinary Compounders.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, additional expenditure ఏమీ కాలేదన్నారు. 3 మాసాలవరకు వారికి training యిచ్చారుకదా, కాబట్టి వారికి stipend యిచ్చారు అది additional expenditureకాదా? దానివల్ల 3 మాసాలు ఇచ్చితక్కిన ఇంకా ఇవ్వవలసినటువంటి. 9 మాసాలు లేకపోయినందువల్ల నష్టం కాదా ?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—Stipend ఏమీ లేదండి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అధ్యక్షా. ఈ Render Pest scheme లో Veterinary Vaccinators ను 67-68 సంవత్సరంలో retrench చేశారు. వారిని Veterinary Compounders training కు పంపిస్తామని హామీ ఇచ్చారు. ఇపుడా training ఏమో రద్దు చేశారు. Retrench అయినవారికి ఉద్యోగాలు లేవు. ఏ విధంగా వారినిగురించి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తారు. వారికేమైనా ఉద్యోగాలిస్తారా ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి :—Training యిస్తే వాళ్ళకు ఉద్యోగాలు యివ్వవలసిన బాధ్యతకూడా ప్రభుత్వంమీద పడుతుంది. Retrench అయిన వాళ్ళకు ఇంతకుముందు వుంటే వారిని absorb చేసుకొన్న తరువాత ఇంకా vacancies పడుతప్పుడు మళ్ళీ వాళ్ళకు training యివ్వవచ్చును.

Mr Speaker :—Now answers to all the other question will be placed on the Table of the House except Q No. 2384 standing in the name of Sri B Niranjana Rao and Q. No. 2388 standing in the name of Sri S. Vemayya.

IMPROVEMENT OF PHYSICAL EDUCATION

2384—

*2628 Q.—Sri B. Niranjana Rao :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) what action was taken by the Government in the Education Department on the valuable and far-reaching recommendations made by the High Level Conference held on 21-8-1965 at Hyderabad at which the then Minister of State for Cultural Affairs presided and improvement of Physical education, games and sports at various levels in our State was discussed ;

(b) how many Physical Inspectors are there in our State, supervising Physical education and sports in Secondary and Elementary Schools ; and

(c) how many secondary schools are there under each Physical Inspector ?

Sri T. V. Raghavulu :—(a) The minutes of the meeting were communicated to all the concerned officers working in the field of Physical Education for necessary action.

(b) 8 for Secondary schools only.

(Gazetted as well as Non-gazetted)

(c) Regional Inspector of Physical Education, Kakinada - 443 Schools

Regional Inspector of Physical Edn. Guntur - 327 Schools.

Regional Inspector of Physical Edn. Anantapur - 636 Schools.

Regional Inspector of Physical Edn. Warangal - 857 Schools.

Regional Inspectress of Physical Edn. Guntur - 228 Schools (Girls)

Inspector of Physical Education, Hyderabad - 185 Schools.

Inspectress of Physical Education, Hyderabad - 210 Schools. (Girls)

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—Regional Inspector ను వేశామని చెప్పన్నారు. 3 వందలు, 4 వందల పాఠశాలలకు ఒకరు చొప్పున అని. అట్లాగే District Inspectors ను కూడా వేయమని ఆ recommendations లో వుందికదా. వారిని వేసే ఆలోచన ఏమైనా ఉన్నదా ? అదికాకుండా మరి యింకా ఎన్నో సూచనలు చేయబడినాయి. వాటిలో కొన్నైనా ప్రభుత్వం అమలు జరుపుతారా అని అడుగు తున్నాను.

శ్రీ టి వి. రాఘవులు :—చాలా సూచనలు చేసినమాట నిజమేనండి. కాని ధనాభావంచేత ప్రస్తుతం అన్నిటినీ చేపట్టలేక పోయాదు.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—అధ్యక్షా, ప్రతి 200 మంది విద్యార్థులకు ఒక Physical Director వుండాలనే సూత్రం వుంది. ఆ సూత్రాలను ఎన్ని కళాశాలలు కాని, పాఠశాలలుకాని పాటిస్తున్నాయో మంత్రిగారు చెప్పగలరా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఆ సూత్రాన్ని అమలుపరచడం లేదండి

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా, దీనికి ప్రత్యేకించి ఒక Directorate ను వేయాలని ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నట్లు తెలుసునా ? ఒక డిప్యూటీ డైరెక్టరును వేస్తారాండి ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :—ప్రస్తుతం ఆ ఆలోచన లేదండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :— ఈ Physical Institution కు మన రాష్ట్రంలో ఎన్ని colleges ఉన్నాయి ? ఆ colleges లో ఒకటి హైదరాబాదులోని కాలేజీయొక్క Principal పిల్లలను తన్నుతున్నాడట. Physical education క్రింద తుపాకులు తీసుకొని కత్తులు తీసుకొని అదికూడా physical education లో ఒక భాగమా ? అదేమైన అచటనుంచి తొలగిస్తారా ? వారిమీదేమైనా చర్య తీసుకొంటారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :- గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పినదానిలో యదార్థం వుందండి. నేను కూడా enquiry చేయడంకూడా జరిగింది. దానికి కావలసినటువంటి law and order విషయమై పోలీసువారు చర్య తీసుకున్నారు తరువాత Principal మీద ఎటువంటి చర్య తీసుకోవాలి అనికూడా enquiry చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కె. పి శ్రీరంగయ్యశెట్టి (సింగనమల) :—అధ్యక్షా, ఎంక్వయిరీ జరిగింది. ఆ కాలేజీలో విద్యార్థులు ఇద్దరు లెక్చరరులకు సంబంధించిన రెండు పక్షములుగా అయి ఆ ఇద్దరి తరఫున ఆ రెండు పక్షములవారిమధ్య కొట్లాట జరిగింది. అందులో ఒక పక్షమునకు సంబంధించిన lecturer ను transfer చేసినారు కాని ఇంకొక lecturer ను మాత్రం transfer చేయలేదు. ఎందువల్లనండి? ఆ lecturer కు Minister గారితో ఏమైనా సంబంధంవుందాండి. మరి ఎందుకు transfer చేయలేదు? ఒకర్ని చేసినప్పుడు తెలియజేస్తారా?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :—నాకు ఎవరూ సంబంధీకులు అందులో లేరండి. రంగయ్యశెట్టిగారికి అటువంటి అనుమానమేమీ ఈ జన్మలో వుండనక్కరలేదండి. అది గట్టిగా చెప్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రంగయ్యశెట్టిగారికి కావలసిన వారు ఎవరైనా వున్నారేమో అదైనా తెలుసా మీకు ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—నాకు తెలీదండి. బహుశః అందుకనే transfer కోరుతున్నారేమో తెలీదండి.

శ్రీ టి. పాపారావు (నగరికటకం) :—అధ్యక్షా. Principal మీద చర్య తీసుకొని ఏవో charges frame చేశామన్నారు. దయచేసి ఏమి చర్య తీసుకోబోతున్నారో, ఆ charges ఏమిటో తెలవిస్తారా ?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఒక lecturer నే ఎందుకు transfer చేసినారు ? ఇంకొక lecturer ను ఎందుకు transfer చేయలేదు వారిమీద ఏమి చర్య తీసుకున్నారని వారడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు అధ్యక్షా !

శ్రీ టి వి రాఘవులు :—వారు చేసిన ఆరోపణలో సత్యం లేదు కనుక ప్రాథమికంగా జరిగిన విచారణలో అటువంటిదేమీ లేదు కనుక ఎవరిని transfer చేయడం అవసరమని అనుకున్నారో వారిని transfer చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—ఈ separate directorate ను ఏర్పాటు చేయడం విషయంలో సూచన ప్రాయంగా 67 వ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నట్లుగా తెలుస్తోంది. ప్రస్తుతం younger generations యొక్క physical standards day by day degrade అవుతున్నటువంటి సందర్భంలో యిప్పుడైనా ఆ అవసరాన్ని recognise చేసి separate directorate ను create చేయడానికి, యిప్పుడైనా అవసరముందని ఆలోచిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :—Physical education యొక్క importance recognise చేయడంలో ఏమీ సందేహం లేదండి. కాని ధనాభావం అనేది చాలా పెద్ద సమస్యండి

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—నేనడిగిన ప్రశ్నకు ఆ సూత్రం వుంది కాని, అమలు జరపడం లేదన్నారు 200 ల మందికి ఒక physical director ఉండాలన్న సూత్రాన్ని ఎందుకు అమలు జరపడం లేదో మంత్రిగారు సెలవిస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Question of finances అండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఈ High level conference recommendations అని చెప్పారు. ఈ recommendations ను అమలు జరపాలా, లేకపోతే అమలు జరుప పని లేదా అనేదానికి ఎవరైనా, D.P I కాని, మిగతా వారెవరైనా కూర్చొని ఈ రికమెండేషన్సు పైన ఏమైనా యిటువంటి ఆలోచన చేశారా ?

శ్రీ టి వి రాఘవులు :—Deputy Director ను వేయాలి, ఇంకా ఇతర ఉద్యోగస్థులను తీయాలి అని structural charges తీసుకురావాలనేదంతా కూడా D.P.I examine చేసి recommend చేసి ప్రభుత్వానికి పంపాడు; కాని ధనాభావం చేత దానిని తిరస్కృతి చేయవలసి వచ్చింది.

శ్రీ వై వెంకటరావు :—అధ్యక్షా ! మంత్రిగారు ధనాభావం అని ప్రతిదానికీ అంటున్నారు ఏదడిగినాను. అదనంగా ఎంత expenditure అవుతుందండి, ఆ separate directorate ను పెడితే ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—కనీసం సాలీనా ఒక లక్ష రూపాయలు కావలసి వుంటుందని అంచనా వేయబడింది.

శ్రీ వై వెంకటరావు :—లక్ష రూపాయల కోసమని ధనాభావమని మీకు important గా వున్నటువంటి physical education ను neglect చేయడం అంత మంచిది కాదేమో. ప్రభుత్వం మరల ఒకసారి దీనిని ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—వారికి లక్ష అంటే అంత తేలికగా కనపడవచ్చునండి. కాని మాకు అలా కనపడడం లేదండి.

శ్రీ బి నిరంజనరావు :—ఇపుడు పాఠశాలలు, కాలేజీలు కూడా ఎక్కువవు తున్నాయి. D. E O ల పోష్టులను upgrade చేస్తున్నారు. అటువంటి పరిస్థితులలో జిల్లా development councils, యివన్నీ ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు ఈ physical education ను మాత్రమే ధనాభావమని చెప్పి చిన్నచూపు ఎందుకు చూడాలి. ఇప్పటికైనా ఆ విధానాన్ని మార్చుకొని దీనికి ఈ physical education కు కూడా మరి మామూలు education తోపాటు సరైనటువంటి equality యివ్వవలసినదిగా ప్రభుత్వానికి సూచిస్తూ దానిని అమలు పరచవలసినదిగా కోరుతున్నాను

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఆర్థిక పరిస్థితులు మెరుగైనప్పుడు వీటన్నిటినీ ప్రభుత్వం తప్పకుండా చేస్తుందండి.

శ్రీ పి. వి. కె రావు:—ఇప్పుడున్నటువంటి Physical Education College Principal పైన నేరారోపణలు వున్నాయి Enquiry జరిగినది. ఇటువంటి పరిస్థితిలో ఆయనను suspension లో పెట్టి తదుపరి వ్యవహరించడం మంచిది కాని అట్లాగే ఆయనను ఉద్యోగంలోనే వుంచి చేయడం ధర్మమా ?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు :—అధ్యక్షా : ఒక అధికారి మీద నేరారోపణ జరిగినపుడు ఏ పరిస్థితిలో suspension చేయాలో, ఏ పరిస్థితులలో చేయకూడదనేటువంటి విధానానికి సంబంధించి ఒక G. O వున్నదండి. అంటే వారు అచ్చట వుండడంవల్ల record transfer చేస్తారు, లేకపోతే enquiry సక్రమంగా చేయడానికి అవరోధాలు వుంటాయనుకొన్నప్పుడు ప్రభుత్వం వారిని సస్పెండు చేయవచ్చునండి. తరువాత ఈ ప్రిన్సిపాలు తప్ప మనకు యిటువంటి ప్రిన్సిపాల్ లేరు. ఇది ఒక్కటే పోస్టండి. ఇటువంటి సాధక బాధకాలు అన్నీ ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తూందే తప్ప మరి యింకొకటి కాదు అని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా, ప్రస్తుతము Physical Education Colleges లో ఇచ్చేటటువంటి stipends చాలా తక్కువగా ఉన్నది. ఈ విషయం గురించి అనేక విజ్ఞప్తులు ప్రభుత్వానికి చేరాయనుకొంటాను. ఈ సంవత్సరమైనా stipends పెంచే ఆలోచన ఉన్నదా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—పెంచే ఆలోచన లేదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అధ్యక్షా, ఈ హైదరాబాదులో ఉండే Physical Education College ఇది capital లో ఉన్నప్పటికీ, ఇంతమంది Inspecting Officers, Directors, ఇక్కడ ఉన్నప్పటికి మంత్రిగారు కూడా ఎక్కువ భాగము ఇక్కడ ఉంటున్నప్పటికి, ఇన్ని రోజులు ఈ విధంగా గందరగోళము జరుగుతూ ఉంటే, immediate action ఎందుకు తీసుకోలేదు చాలా ఛిన్నాభిన్న పరిస్థితులకు వచ్చేవరకు ఆ విధంగా వదలివేస్తే ఇది చెడ్డ అలవాటు అవుతుంది కాబట్టి immediate action తీసుకోకుండా ఉండడానికి ఎవరిపైన అయినా action తీసుకొనేదానికి ప్రయత్నం చేస్తారా మంత్రిగారు ?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు :—నాకు తెలిసి, 24 గంటలలోనె action తీసుకొన బడింది. ఏ విధమైన ఆలస్యము లేదు. జరగవలసిన విచారణ చురుకుగానె జరుగుతున్నది.

SUBSIDY FOR FERTILIZERS

2388—

* 3661 Q.—Sri S Vemayya :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

the district-wise amount spent on the Scheme of Fertilizers subsidy in the State for the years 1966–67 and 1967—68 ?

Sri P Thimma Reddy —Fertilisers are not subsidised, and hence no amount was spent as subsidy during 1966-67 and 1967–68

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య —కొద్దిమందికి తగ్గించి subsidised rates కు కొన్ని ఇవ్వడం జరుగుతున్నదండి అది ఏ కొద్ది మందికో selected వాళ్లకు ఇస్తున్నారు. సామాన్యమైనటువంటి చిన్న రైతులకు దొరకడం లేదు మరి ఆ స్కీము completeగా తీసివేశారంటారా లేకపోతే India Government కూడా ఇస్తున్నారని అంటున్నారు, అది ఏమైంది ?

శ్రీ పి తిమ్మారెడ్డి —అది అంతకుముందు సంవత్సరాలలో ఉండినదండి. తరువాత లేదు. 1966-67 నుంచి అది లేదు. తరువాత, Intensive groundnut scheme అని అది నెల్లూరుకు apply కాదు. కొన్ని జిల్లాలకుమట్టుకు పెట్టారు. అది subsidy మీద ఇస్తున్నారు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య —అవునండి. అది నెల్లూరు జిల్లాకొకదానికి అడగ లేదు. అన్ని జిల్లాలకు subsidy ఇచ్చే విషయంలో, fertilizers, దేనికెంత డబ్బు ఇస్తున్నారు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి —Groundnut క్రింద, cotton scheme క్రింద Central Government assistance తో subsidy ఇస్తున్నారు

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

STUDY OF BIOLOGY OF FISHING

2381—

* 3634 Q - Sri S Vemayya.— Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state

(a) whether the Government has undertaken a research of Fishing to study biology and behaviour of the species S Jussieu, S. Fimbriata, Sardines Mackerel etc., in the State now, and

(b) if so, what are the results of the research?

A.—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

KONASEEMA FISHERMEN SOCIETY

2382—

* 4657 Q — Sri Dhanenkula Narasimham — Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Konaseema Fishermen Society has taken up a Master Plan in 1963-64 for the development of fisheries,

(b) the amount invested by them for the said purpose· and

(c) the quantity (in tons) of fish caught by them during 1966-67?

A —

(a) Yes, Sir. The master plan is being implemented from 1964-65

(b) Rs. 1,14,884.

(c) 140.91 tons.

WORK LOAD HOURS IN THE UNIVERSITIES

2883—

*1484(T) Q.– Sarvasri R Mahananda and P· Sambasivaraju·— Will the hon· Minister for Education be pleased to state .

(a) whether it is a fact that the Vice-Chancellors of the three Universities of Andhra, Venkateswara and Osmania decided to follow the work load hours that are in force in Osmania University;

(b) if so, whether the work load in Andhra area will increase which will lead to retrenchment in the teaching staff, and.

(c) if so, the action taken by the Government to avert the situation ?

A :—

(a) Yes, Sir·

(b) The Andhra University has not followed the work load recommended by the Conference of Vice-Chancellors. But it has been reported that there is rationslisations of work load in the University with a view to make instruction more effective. Due to this rationalisation, there is increase in the work load but there is no actual retrenchment arising from this rationalisation.

By adoption of the schedule of work load recommended by the conference of the Vice-chancellors by the S· V. University there is increase in the work load. But there is no retrenchment of staff consequently.

(c) Does not rice. However, it may be stated that this isa matter for the University.

GANNAVARAM LAND MORTGAGE BANK

2385—

*2452 Q.—Sri K. Venkateswara Rao:—Will the Hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) the No. of persons to whom amounts were sanctioned by the Gannavaram Land Mortgage Bank during 1966-67 for the purpose of sinking boring wells, and the amount sanctioned to each;

(b) whether the amount sanctioned had been properly utilised; and

(c) if not, the action taken on them ?

A.—

(a) 104 persons were sanctioned loans by the Gannavaram Land Mortgage Bank for sinking of bore wells during 1966-67. A statement showing the details of amounts sanctioned to each person is placed on the Table of the House.

(b) Yes, Sir.

(c) does not arise.

[Statement

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE CLAUSE (a) OF L. A. Q No 2385 (*2452)]

STATEMENT SHOWING THE DETAILS OF AMOUNTS SANCTIONED TO EACH PERSON IN GANNAVARAM TALUK BY THE PRIMARY LAND MORTGAGE BANK GANNAVARAM FOR SINKING OF BORE WELLS DURING THE FINANCIAL YEAR 1966-67

Sl. No.	Name of the Borrower.	Name of the village.	Amount disbursed.	Date of disbursement.	First Instalment.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	Sarvasri				
1	P Krishnamurty	Mustabad	2,700	11-10-66	2,700
2	M Bhaskara Rao	Buddahvaram	3,650	10-8-66 11-8-66	2,850 800
3	M. Ramponnamamba	-do-	4,000	1-10-66 26-10-66 9-11-66	2,000 1,400 —
4	G. Venkata Subba Rao	-do-	6,500	3-3-67 16-3-67	4.500 2 000
5	G. Bavazi Gopala Rao	-do-	2,480	6-5-66 26-10-66 20-3-67	2,000 300 —
6	M. Krishnaiah	-do-	500	5-7-66	—
7	T. Atchyutaramaiah	Ampapuram	2,700	26-8-66	2.700

358—5

8	K. Sowbhagyamma	Ampapuram-Contd.	9,000	17-11-66 19-12-66	5,500 —
9	K. Seshagirirao	-do-	6,100	25-2-67 25-3-67	4,100 2,000
10	P Butchammam	-do-	8,500	30-1-67 17-3-67 30-3-67	4,100 2,000 2,400
11	M Krishna Rao	-do-	600	28-4-66	—
12	Ch Ramatulasamma	-do-	4,400	9-9-66 23-1-67 16-8-67	2,000 2,000 —
13	S Ramaiah	-do-	500	6-3-67	—
14	M V Sivaramakrishna Murthy	-do-	900	17-3-67	900
15	K. Rami Reddy	Nunna	2,000	3-1-67	2 700
16	V. Sitaramaiah	-do-	3,500	28-2-67	3,200
17	M Prakasa Rao	Ampapuram	600	28-4-66	—
18	M Venkata Basavaiah	Nunna	3,100	4-4-66 12-7-66	1,300 1,800
19	M. Subba Reddy	-do-	3,425	10-5-66 26-9-66 10-12-66	1,000 2,400 25
20	K Savitridevi	-do-	5,500	13-6-66 24-8-66	2,000 3,500
21	P. Bhaskararao	P. Ninivaram	4 900	22-4-66 20-5-66 13-8-66	3,900 600 —

(1)	(2)	(3)
	Sarvas	
22	V. Lakshma Reddy	Telaprolu
23	V. Adinarayana Redd/	-do-
24	T. Lakshmareddy	-do-
25	Remella Venkata Rao	-do-
26	T. Venkateswara Reddy	-do-
27	B. Satyanarayanareddy	-do-
28	T. Narasiah	Nunna
29	T. V. G. K. Murthy	-do-

(4)	(5)	(6)	(7)
9,200	26-4-66	2,720	—
	24-6-66	2,400	—
	8-7-66	2,000	—
	23-8-66	1,580	—
	3-10-66	—	500
9,250	11-8-66	2,800	—
	8-11-66	1,320	—
	23-1-67	1,200	—
	27-1-67	2,100	—
	27-3-67	1,930	—
4,620	12-5-66	2,000	—
	4-7-66	1,090	—
	22-8-66	1,030	—
	20-9-66	—	500
2,000	4-6-66	2,000	—
2,700	8-7-66	2,000	—
	27-9-66	—	700
3,200	26-9-66	3,200	—
7,000	11-5-66	4,000	—
	14-6-66	2,000	—
	3-9-66	—	1,000
7,000	11-5-66	4,500	—
	14-6-66	2,000	—
	12-12-66	400	—
	6-1-67	—	100

30	Dhandamudi Venkateswara Rao	Nunna–Contd.	7,000	23-5-66	5,000	—
				18-7-66	—	2,000
31	G. Lakshmisaraswati	-do-	7,000	25-5-66	4,500	—
				14-6-66	2,000	—
				3-9-66	—	500
32	G Ramakotireddy	-do-	4,100	25-5-66	4,100	—
33	V. Sitaramireddy	-do-	4,200	25-5-66	3,700	—
				19-7-66	—	500
34	K. Venkatapatiraju	-do-	2,800	17-6-66	2,800	—
35	B. Ramakotireddy	-do-	2,800	21-6-66	2.800	—
36	V. Venkatareddy	Ampapuram	7,400	4-7-66	2,700	—
				12-7-66	2,300	—
				16-12-66	2,000	—
				20-12-66	—	400
37	G. Pulla Reddy	-do-	3,750	14-3-67	2,060	—
				27-3-67	1,690	—
38	S. Pulla Reddy	-do-	3,750	14-3-67	2,060	—
				27-3-67	1,690	—
39	B. V. Narayanamma	Bandarugudem	3,000	24-11-66	1,500	—
				26-12-66	1,100	—
				30-1-67	—	400
40	B. Pandurangarao	-do-	1,400	24-11-66	700	700
41	B. Seshagirirao	-do-	2,700	23-3-67	2,700	—
42	G, Madhava Rao	Chinnavutapalli	2,000	24-11-66	1,000	—
				17-12-66	—	1,000
43	L. Lakshmaiah	Ballipartu	3,180	7-5-66	1,180	—
				20-6-66	2,000	—

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
44	V. Nageswara Rao	Payakapuram	2,700	30-9-66	2,700	.
45	P. Narasiah	-do-	2,512	22-4-66	2,232	..
				20-6-66	.	280
46	P. Anjaiah	-do-	1,218	22-4-66	1,058	
				20-6 66	.	160
47	P. Nageswara Rao	Payakapuram	400	28-6-66	..	400
48	P. Vasumathidevi	-do-	1,300	28-6-66		1,300
49	K. Nageswara Rao	Tarigoppula	3,000	1-10-66	1,500	
				18-10-66	..	1,500
50	V. Anjaneyulu	Pedavutapalle	8,300	10-10-66	5,150	
				22-11-66	...	3,150
51	V. Ramaiah	-do-	200	9-12-66	..	200
52	Gopalakrishnaiah	Tarigoppula	4,000	4-10-66	2,000	..
				18-10-66	..	..
53	Ch. Venkatanarayana	Mantena	2,500	11-5-66	.	2,500
54	N. V R Krishna Rao	Veeravalli	4,000	26-1-66	2,400	
				9-6-66	1,200	
				4-8-66		400
55	Talari Banzaman	-do-	4,680	18-8-66	2,800	..
				28-10-66	730	..
				20-1-67	1,150	..
56	Talari Rubenu	-do-	9,800	18-8-66	2,800	..
				21-9-66	3,000	
				17-10-66	1,700	..
				28-10-66	300	..
				15-12-66	2,000	.

57	N. Srinivasa Rao	Veeravalli–Contd.	3,380	18-4-66	1,380	
				18-5-66	..	2,000
58	Ch. Rama Rao	-do-	3,600	25-6-66	1,455	
				19-8-66	800	..
				6-9 66	1,000	
				19-10-96	.	345
59	D. Lakshmitulisamma	Atkuru	1,550	3-3-67	1,550	..
60	Atluru Venkateswara Rao	-do-	10,000	31-8-66	9,550	
				5-9-66	.	500
61	K. Ramakrishna Rao	-do-	3,900	10-10-66	2,000	..
				25-11-66	5,757	
				8-12-66	1,000	..
				11-1-67	75	..
				2-3-67	..	250
62	D. Venkateswara Rao	-do-	5,400	31-10-67	1,420	..
				9-11-67	750	
				8-12-66	2,000	..
				11-1-67	980	
				2-3-67	..	250
63	P S Chalapathi Rao	-do-	2,550	17-3-67	2,550	.
64	P Kesavanarayana	-do-	2,550	17-3-67	2,550	.
65	D Seetharamaiah	-do-	180	4-7-67	..	180
66	G Sitaramaiah	Surampalli	2,800	23-5-66	2,800	
67	K Kusumambandevi	Nunna	4,400	10-10-66	2,200	
				22-11-66		2,200

1.	2.	3	4.	5	6.	7.
96	K V Ramaiah	Narayapparaopet	1,950	21-10-66		1,950
97	K Sitaramaiah	-do-	1,100	27-10-66	1,100	..
98	K Venkaiah	-do-	2,000	18-11-66	2,000	..
99	Ch. Sreeramulu	Pothureddipalli	4,800	20-2-67	2,500	
				8-3-67	2,300	
100	M. Sowbhagyamma	Veeravalli	2,875	16-11-66	1,435	
				12-12-66	600	..
				7-2-67	840	
101	G. Butchaiah	-do-	2,675	16-11-66	1.435	.
				12-12-66	600	
				7-2-67	640	..
102	B Venkateswararao	Chedurtipadu	2,500	5-4-66		2,500
103	V Venkateswararao	Atkuru	500	16-11-66	.	500
104	Challagulla Anjaneyulu	Mukkapadu	2,000	1-6-66	500	
				29-6-66	..	1,500
		Total.	3,54,715-75		2,01,710-75	53,505

TRUST BOARD OF UDAYA KALESWARASWAMY TEMPLE

2386—

*5353 Q —Sri Vavilala Gopalakrishnayya —Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) the names of the members of the Trust Board of Udaya Kaleswara Swamy Temple, Gandavaram, Kovvur taluk, Nellore district,

(b) whether anybody were removed from the Board, and

(c) whether they have celebrated Sivarathri and what was the amount spent and for what purpose ?

A —

(a) 1. Sri Bomma Sheshu Reddy
2. Sri Manubolu Venkatakrishna Reddi.
3. Sri Karatam Chandrasekhara Reddi
4. Sri M Pitchi Reddi.
5. Sri Tummati Venkataseshu Reddi.
6 Sri Chundi Subba Reddi.
7. Sri Doneti Jalayya Naidu

(b) The appintment of the above trustees was set aside by the Joint Commissioner, Endowment Department, but on a revision petition filed before Government by Sri Bomma Seshu Reddi against the order of the Joint Commissioner Govt, stayed the orders of the Joint Commissioner pending disposal of the revision petition. Sri B. Sheshu Reddi is, accordingly, continuing as a trustee of the above temple.

(c) Mahasivarathri was celebrated during the month of February 1968 and an amount of Rs. 11,996 64 was spent on the celebrations

HARMFUL EFFECT BY THE USE OF CHEMICAL FERTILIZERS

2387—

* 3488 Q —Sri G B Appa Rao —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) whether Government are aware that due to the application of State Chemical Fertilisers, not only the Fertility of the Soil will be lessened but also cause harmful effects on men and cattle, and

(b) whether Government are also aware that on account of the use of fertilizers, pests are increasing ?

A:—

(a) Experience in the Agricultural Research Station has shown that continuous application of Chemical Fertilizers to crops in correct dozes over years, has not shown any depletion of soil fertility and no adverse effects have also been found in men that consumed the produce raised with the application of Chemical Fertilizers Similarly no adverse effects were found in cattle fed with straw of the crop raised with the Chemical Fertilizers. On the other hand, protein

contents of the straw got from the crop fertilised with chemical fertilisers is reported to be more

(b) Crop growth is luxurious when adequate quantities of fertilisers are applied and the pest occuring on this crop multiplies rapidly in the presence of sufficient foliage To guard against severe situation, the Agriculture Department advocates application of prophylactic plant protection measures and when this is done the pest attack is kept under check.

FISHERIES CENTRE AT KALINGAPATNAM

2389—

*3526 Q,—Sri T Papa Rao :—Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether the Government have prepared any scheme to start a fisheries centre at Kalingapatnam, Srikakulam District, and

(b) if so, when it will be started and if not, the reasons therefor ?

A:—

(a) No, Sir

(b) As there is no harbour, it is not possible to start a mechanised fishing Centre at Kalingapatnam.

RAMAKUPPAM-PEDDUR ROAD

2390—

*1892 Q —Sri D. Venkatesam .—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether the road from Ramakuppam to 89 Peddur in Chittoor district belongs to Forest Department or the Panchayat Samithi, Kuppam, and

(b) whether there is any proposal to provide any communication for the public who have to walk a distance of 12 miles to have their daily needs ?

A:—

(a) The road from Ramakuppam to 89 Peddur is vested in the Panchayat Samithi Kuppam.

(b) Yes, Sir.

GRANTS TO STUDENTS IN TECHNICAL TRAINING CENTERS

2391—

* 1300 Q —Sri P. Gunnayya :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state .

(a) whether it is a fact that the Legislators have submitted a representation to the Small Scale Industries Minister and to Minister (Social Welfare) on 8-5-1967, regarding the development of technical education in the State,

(b) the steps taken by the Government on the said representation ,

(c) whether the grants are being given to students studying in the Technical Training Centres during 1965-66, 1966-67; and

(d) if so, the school-wise number of grants given in each district?

A.—

(a) A representation has been submitted to Industries Minister only

(b) As the suggestions made are of general nature no particular steps are felt necessary

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

ELECTIONS TO THE V R COLLEGE COMMITTEE

2392—

*1493 (P) Q.—Sri P. Venkatasubbaiah:—Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) when elections will be conducted for the Committee of V R College, Nellore,

(b) the reason for the continuance of the Committee members in the said posts even after their term is over,

(c) the reason why the Committee refused to enlist new voters, and

(d) whether the Government will appoint a special officer for conducting the elections of the Committee?

A:—

(a), (b), (c) and (d) The approval of the Constitution of Committees of non Government affiliated colleges, and the taking of action against the colleges where the provisions are not properly implemented, is the function of the University. The question of Government appointing a special officer for conducting the elections of the Committee does not therefore arise.

CO-OPERATIVE CREDIT SOCIETY, MALLARAM

2393—

*5355 (G) Q.—Sarvasri A. Madhavarao, Vobbilisetty Rama Rao and C. Janga Reddy:—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Co-operative Credit Society of Mallaram village, Siddipet taluk, Medak district is not giving loans to its members,

(b) if so, the reasons therefor?

A.—

(a) Yes.

(b) The society is not able to obtain loans from the Co-operative Central Bank as it failed to clear the overdues to the Co-operative Central Bank. Hence the Co-operative Society in its turn was not able to disburse loans to the members.

NARENDRASWAMI TEMPLE

2394—

*4072 Q.—Sri T. Purushothama Rao -Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) the extent of land owned by Narendraswami temple at Siripuram, Madhira taluk, Khamam district,

(b) the person who is in possession of the land at present, the income derived therefrom,

(c) whether it is a fact that the president of Madhira Panchayat Samithi has sold away a portion of the said land and spent the proceeds for his own use ; and

(d) if so, the action taken by the Government in this regard ?

A.—

(a) Acres 31-4 guntas of dry land.

(b) Sri Avadhanula Ramakotaiah, son of late Sri Paramaiah, the present Pujari is in possession of the land and the income from the land is about Rs. 1,000/-per annum.

(c) The President, Panchayat Samithi, Madhira, sold away a portion of the temple land taken in exchange for Gram Samohi land and the proceeds are reported to have been spent (i) for the renovation of Narendraswamy temple and its "Pratishta", (ii) for the "Pratishta' of Dwaja Sthambam of Sri Rama Mandiram, (iii) for the construction of compound wall for the Hanuman idol and (iv) for Swami Vivekananda library in the village.

(d) The matter is under the consideration of the Commissioner, Endowments Department, Hyderabad.

PRIVILEGE MOTION

re : ALLEGED REMARKS MADE BY SRI V. K. RAO, I. C. S., FIRST MEMBER BOARD OF REVENUE.

Mr. Speaker:—The privilege motion given by Sri S. Jagannadham will now be tak n up. It reads like this,

"To the Hon'ble Speaker,

Andhra Pradesh Legislative Assembly.

Sir,

I, S. Jagannadham, Member of the A. P. Legislature, give notice of the following privilege motion against Sri V. K. Rao, I.C.S. 1st Member, Board of Revenue for the following reasons.

Yesterday, i e on 26-3-68 at about 2 p m. myself and one Sri A Suryarao, Advocate, High Court went to the Revenue Board to see Sri V. K Rao, I C S 1st Member, Board of Revenue He is the Commissioner, Commercial Taxes I sent a slip bearing the names S Jagannadham, M. L A and A Suryarao, Advocate We were called in. Sri V K. Rao, one of the seniormost I.C S. Officers did not show the required courtesy and consideration to me.

The Sixth All India Whips conference 1967 Simla, unanimously approves "that the Government servants should show courtesy and consideration to members of Legislature and that while they should consider carefully or listen patiently to what the members of Legislature may have say, they should always act according to their own best judgment."

The conference further approves that it should be the endeavour of every officer to help members of Legislature to the extent possible in the discharge of their important functions under the Constitution In cases, however, when an officer is unable to accede to the request or suggestion of a member, the reasons for the officers' inability to do so should be courteously explained to him " It also further approves that when a member of Legislature comes to see him, an officer should rise in his seat to receive the member and to see him off etc etc." Even for this sort of discourtesy, I have no grievance and I am least worried

The learned officer asked the Advocat, the purpose of his visit, While the Advocate was explaining the case, I intervened to explain the case and the injustice that is being done to the parties Immediately the officer turned towards me saying "who are you, how do you come to the picture" I said that I am the local M.L A and I know the facts well and I think I can explain the issue better But the learned officer instead of giving me anv patient hearing uttered these words again. "You have no place here and I do not hear your representation." So saying he took the paper from the Advocate and scribbled something on it.

This sort of behaviour and conduct of senior member of this type is highly objectionable and it lowers the prestige of the members of Legislature as well as members of the public.

The members of the Legislature enjoy a privilege in going to the officers and making representation concerning the publ c duties. It should be the endeavour of the officer concerned to patiently hear the representation whether he accedes to the request or not In this particular case, the officer not only turned a deaf ear but behaved in a most discourteous manner in his dealings with me.

Thus the matter involves a breach of privilege of the member concerned and also of the House through him Hence this privilege motion.

S. Jagannadham,
M L A.
27-3-1968.

Now, can any one say that there is a *prima facie* case ?

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) —మీరు చదివినదాంట్లో 'it is self explanatory' అని వుంది. ఇంతకుముందు యిట్లాంటివి తీసుకొని వచ్చారు. Officers M.L As ను canteous గా deal చేసారా అవును కాదు అని చెప్పి పంపాలి. అసలు వాళ్ళను వినకుండా Who are you? What is your plan? How do you come into the practice? అని అనడం అంటే In the very words it has been made clear that there is breach of privi- lege So let it go to the committee and let the officer be asked to explain

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — అధ్యక్షా, ఇక్కడ అసలు slip పంపించారు. దాంట్లో పేర్లు ఉన్నాయి M L A అని ఉన్నది. రెండవది ఏమిటంటే, ఒక circular ఉన్నది M L As ఒక office కు పోయినప్పుడు, currect information ఎంతవరకు అయితే ఉన్నదో....

Mr Speaker· —I will read the explanation of the offieer also. From that one can say whether there is any case or not This letter is addressed to the Chief Secretary.

"My dear sir,

Please refer to your letter so and so As soon as I found from the neswspapers that privilege motion has been tabled against me by Sri S. Jagannadham, M. L A. I sent a report to the Government a copy of which is enclosed

As stated in my earlier report, I asked the Member whether he had come in connection with the same matter viz, application for transfer of an assessment He said that he had come in the same connection but added he did not wish to influence me I had no further discussion with him The advocate apparently felt that an explanation was called for and said that he apprehended that he might not otherwise be heard I told the advocate that it was unfortunate that he should have said so and pointed out to him that he was entitled to be heard. Except to ask the M L A whether he had come in connection with the same matter as the advocate, I had no further talk with him. As far as I can remember I spoke to the M. L. A in Telugu and asked him." మీరు వేరే పనిమీద వచ్చారా? ఈ విషయములో వచ్చారా? As already stated, he said he had come in the same connection but did not wish to influence me Since the application was for the purpose of asking the Board to exercise a certain statutory power vested in it and since the matter was being argued by a counsel, I did not have to enter into any discussion with the M L A. nor did I have to ask him who he was for the slip bore the name of the advocate as well as the M. L. A. All the time the advocate argued his case, the M L A. was present. I raised no manner of objection to his presence for the case was being argued by the advocate and the M.L.A· was briefing him To the best of my recollection the above is a correct version of the incident It will be appreciated that no manner of discourtesy whatever was intended or shown to the M. L. A.

Yours Sincerely,
(Sd) V· K. Rao

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఇప్పుడు యిక్కడ రెండు విషయాలు ఉన్నాయి ఒకటి కౌన్సెలును ఎంగేజ్ చేసినతరువాత కౌన్సెలు ఆర్గ్యూ చేస్తూవుంటే యింకొకరు ఇంటర్‌ఫియర్ అయి చెప్పకూడదు

Mr Speaker.—Let me first explain the case first. This is a matter in which the advocate went to the first Member, Board of Revenue to present a petition, on behalf of a private individual He went there to ask for some relief He was filling a petition Along with him this M L A went The Advocate was arguing the matter. As to the nature of the discourtesy shown to this member, the member himself has not clearly stated as to how he did not treat him courteously In a case like this, when an advocate goes to an official in a private case to ask for some kind of private relief is the member justified going along with him not only along with him but if by himself he had gone there and then respresented certain matters particularly on behalf of any general public, then it is entirely a different matter For a moment I presume that the Officer did not treate him properly he can only bring it to the notice of the Chief Minister or the authority concerned.

Sri B Ratnasabhapathi —No Sir It is a matter of the privilege of the Assemuly here Why should we go and beg the Minister and do that That is a very dangerous decision Mr Rajagopalareddy brought a privilege motion Sir It was about the discourtesy shown by the Offiicer concerend—the D. P I at that time—and it was discussed and it was referred to the Committee. In the similar circumstances, the Privilege motion has been brought.

Mr Speaker:—But the facts of this case are entirely different here.

Sri B. Ratnasabhapathi —But the facts are not gone into

Sri A Madhava Rao:—One submission Sir That is, how we have to view this matter. A slip has been sent containing the M L.A's name and also the advocates name When the slip has been sent to him, in the ordinary course of events, he should have called either the M L. A or the advocate After Asking both to come in, he should have asked the M. L. A the purpose for which he has come and as and when he asked he should have disposed him of when the concerned Officer is not very particular that that the M L, A. should be there along with the advocate. When the advocate presented the petition and under those circumstances, naturally if the M L A. is conversant with the facts of the case in his constituency, he should have mentioned. There is a way of doing things Naturall, he should have said "the advocate is there and therefore you need not interfere with it" But the way in which the matter has been dealt with seems to be not correct As a matter of fact the Officer concerned is wrong. When both of them come, he should have asked one or the other.

Mr. Speaker:—Let us see from the statement "While the advocate was explaining the case, I intervened to explain the case".

Sri B Ratnasabhapathi —In Mr Rajagopala Reddy's case, you had the letter of the D P I also before you Kindly, recall that decision and take all those things into consideration.

Mr Speaker :—The First Member, Board of Revenue is a senior Judicial authority also.

Sri A. Madhavarao .—There is one point which we have to consider. That is, having allowed the M. L A is there any bar from placing the facts before the officer concerned? He allowed the M L.A. and having allowed him to come in .

Mr Speaker ,—Please hear me. These M. L. As. who happened to be advocates go there and begin to argue the case before the Judicial Authority In the capacity as M. L. As. they go and after going there, they begin to argue as advocates.

Sri A Madhava Rao :—He should have as well closed the door to him. But here it is not so. He made the representation and clarified it.

Mr. Speaker :—I will decide about it.

Sri V B. Raju ;—There are three points in this particular incident The officer concerned is one of the senior most officers. He was discharging the statutory function. In fact he was functioning as a Judicial authority in that The slip was sent containing two names He invited both of them There is no doubt about it When he invited them he did not show any discourtesy at that stage.

(At this stage Sri B. Ratnasabhapathi interrupted the Minister)

Sri V B Raju .—These are the words for which he found objection or insulting him. "Who are you? Do you come into the picture?"—at one stage "You have no place here nnd I do not hear your representation". For these words the hon..

Mr. Speaker . —It is only if I feel that there is a prima facie case to refer it to the privilege committee I never made obervations against any advocates What I said was, here is a case where an advocate went there to file a petition under the Sales-Tax Act and he filed the petition before the quasi Judicial authority and along with him there was an other advocate who happened to be an M. L A. Then when the matter was being argued by the advocate, he tried to argue the case himself· That I said for M, L As. Who happened to be the advocates it is not proper for them to go and argue with the judicial officials in matters—in judicial matters —That is all I said—unless he had himself filed a Vakalat in which case he is perfectly justified

Sri G Siviah :—Let me be given an opportunity ......

Mr. Speaker —As an advocate you have perfect right to file a vakalat and then argue the matter but not as a M·L·A.

Sri C. V. K. Rao ;—In this case, has he filed the vakalat as though he is appering before the judicial officer?

Mr Speaker —Yes

Sri C V K Rao·—That does not speak out.

Mr. Speaker —It is all there from the proceedings He has filed a vakalat You want the record ? There is no doubt about that

Sri C V K Rao —If he has filed a vakalat, it is a different matter altogether Sir.

Sri G. Sivaiah .—Sir, it is very clear that some of us are advocates and we go purely on professional matters When we go to the Officer, we go in dress and we do not go in white clothes I would like to point out that the officer—whether he is the senior or the junior matters very little to me, it is only official when he holds the Court, he ought not to have allowed any person to file a vakalat without the dress Now the issue is whether the M L A has gone there with his black coat· ..

Mr Speaker —You are mincing matters The advocate went there in the advocate robes Sri Simma Jagannadham did not go in advocate robes but he went there as an M.L A.

Sri G Sivaiah — He sits there as a judicial officer. When he sits as a judicial officer when somebody interferes, it is first duty of the judicial officer to report the matter and take action against him. He has failed to do that. That means he has grossly neglected his duties, when a person tries to interfere in judicial matters· Therefore, there is no truth in what the officer says. There is a clear-cut allegation that the legislator placed before the House that 'my rights have been effected' Therefore, this has to be referred to the Privilege Committee Sir. That is my submission.

Mr Speaker — You said that the officer concerned' has not discharged his duties properly

Sri G Sivaiah — Certainly Sir.

Mr Speaker :— The first thing that a judicial officer has got to do is to stop any kind of interference from any outside agency. That, he has done immediately The second thing he ought to do is, according to you, he should send a report against that man

Sri G. Sivaiah :— He should have taken action for contempt of proceedings against the member.

Mr· Speaker — He ought to have taken action against him for the contempt of the Court He did not take it so seriously. He said . 'You are not here in the picture, according to Mr. Simma Jagannadham. So, you want him to take action against the member for the contempt of proceedings (At this stage three members interrupted)

Mr. Speaker .—The matter is closed. I am not allowing any further discussion on this matter

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, దురదృష్టవశాత్తు శ్రీ జగన్నాధంగారు యిక్కడ లేరు. వారు ఒక వర్షన్ యిచ్చారు. ఆ సందర్భంలో శాసనసభ్యుడు వెళ్ళడం తప్పా, రైటా అనేది. ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేయడం తప్పా, రైటా అనేది సెపరేట్‌గా డీల్ చేయవలసి వుంటుంది.

Mr Speaker :—Please hear me. A notice was given in the last session itself that it will be taken on the very first day of the Assembly. Later on, a notice was served and then he was also informed that it will be taken up on 25th.

Sri Pragada Kotiah :— Mr. Speaker, Sir no point of order.

Mr. Speaker :— I will hear your point of order. Please sit down Afterwards Sri Latchanna came and told me that he will definitely come on 25th. So it was posted to 25th. Sri Rathnasabhapathy again came and told me that he will definitely come on 1st Now, it is taken up. If I had not given an opportunity to the Member then I will not be fair Still if he does not choose to be present here, what can I do ?

Sri K. Govinda Rao :—You are perfectly right Sir, వారు చెప్పడానికి ఇక్కడ లేరు. దానిని గురించి అడ్జరన్‌మెంటుకోసం మేము అడగడము లేదు. గౌరవ సభ్యులు ఒక వర్షన్ యిచ్చారు. ఆఫీసరు ఒక వర్షన్ యిచ్చారు. రత్నసభాపతిగారు చెప్పినట్లు యిందులోవున్న సమస్య ఏమంటే— జుడిషియల్ ఆఫీసరుగా తాను వున్నప్పుడు మర్యాదగా యీ సందర్భంలో చెప్పడానికి వీలులేదని పంపించి వుంటే అసలు సమస్యే లేదు. ఆయన అట్లా ఫీల్ అవుతున్నారు. ఏ వర్షన్ కరెక్టు అనేది... ...

Mr. Speaker :—I have given three opportunities to him, still he has not chosen to be present here. What can I do ?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అయినప్పటికీ వారు వ్రాతమూలకంగా పెట్టారుకదా. రెండు వర్షన్సు చూడాలి కదా.

Mr. Speaker :—What is your point of Order, Sri Kotiah ?

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—చాలసేపు యీ విషయం గురించి చర్చ జరిగిన తరువాత. ఫర్దర్ డిస్కషన్ అలౌ చేయను అని తమరు చెప్పారు. చెప్పినతరువాత కూడ సభ్యులు డిస్కషన్ టేకప్ చేసినపుడు అలౌ చేయడం క్రమమా ?

Mr. Speaker :—It is not a sort of discussion.

RULINGS FROM THE CHAIR

re : Alleged incorrect information furnished by the Minister for Education.

Mr. Speaker:—Two members of this House viz., Sarvasri Badri Vishal Pitti and Ratna Sabhapathi have given notice of breach of privilege under Rule 173 of the Assembly Rules against Sri Raghavulu, Minister for Education on the ground that he has deliberately furnished absolutely wrong information while making a statement under Rule 74 on 13-3-1968 with the object of misleading the House which in their opinion constitutes contempt of the House. On the 28th June when this matter was called in this House, Sri Badri Vishal Pitti, one of

the two members who had given notice got up and while speaking in support of the notice reiterated all that was found in the notice given by him and asserted that since wrong information was furnished by the Minister with the object of misleading the House which amounts to contempt of the House, it should be considered as such either by the House or have it referred to the Committee of Privileges It is alleged in notice and the statement of the Member in the House, that at one stage the Minister stated that there was some delay in the matter of release of monthly grants to aided elementary schools and at a later stage that there was no delay in the release of g ants Instances where delay is alleged to have taken place have been furnished in the notice.

Sri Raghavulu Minister for Education against whom notice has been given, while replying to the charge against him stated that he stated facts and that he has neither furnished wrong information and much less with the object of misleading the House, as there was absolutely no reason for him to do so Lastly Sri Ratna Sabhapathi stated that as the Minister has made two varying statements viz, one that there was some delay and a few minutes later that there was no delay, one contradicting the other, one of the two must be presumed to be incorrect liable for cause of action for contempt of the House. It is seen from the notice as well as the proceedings of this House on 13-3-1968 out of which the present matter has arisen, that there was practically no delay worth mentioning in the matter of release of monthly grants to aided el mentary school teachers Even the statement of the Minister at an earlier stage that there was some delay cannot be considered as a completely incorrect one, as there was some days delay if it can be considered as delay at all in a few cases. However even if it be taken as an incorrect end, I consider, that the Minister acted wisely in immediately correcting himself by making a correct statement and not persisting in taking up an obstinate and unreasonable attitude justifying his mistake. It is therefore clear that the Minister has neither made any statement which can be considered as an incorrect one not one with a view to mislead the House. The several rulings quoted by Sri Badri Vishal Pitti are besides the point, since they all apply only to such cases where false statements are deliberately made knowing them to be false and with the object of misleading the House.

It has been held both by this House and by all the Legislatures in Democratic Countries that incorrect statements cannot form the basis for contempt proceedings unless the same are proved to be false and made with the object of misleading the House Since the present one does not come under that category, I am of opinion that it is not a fit case worth consideration either by the House or the Committee of Privileges. It is, therefore, disallowed

re : Vituperative language used by certain M Ps against

Sri P. Thimma Reddy, Minister for Agriculture

Mr. Speaker -Three Members of this House viz, Sarvasri T. S Murthy, B Papi Reddy and D Venkatesam all belonging to People's Democratic Party have given notice on 26th June, 1968 under

Rule 173 of the Assembly Rules complaining of breach of privilege against Sarvasri Rabi Ray, K L Gupta, George Fernandez, Sheo Narayan, K C Kachavai and Sreedharan all Members of the Lok Sabha on the ground that all of them while speaking in the Lok Sabha used vituperative language in the Lok Sabha against Sri P ThimmaReddy, a Member of this House in a matter concerned with the remarks alleged to have been made by him at an informal press meet on 22-4-1968 without atleast trying to verify the varacity of the same which in their opinion amounts to breach of privilege and should be dealt with as such. When this subject was taken up on the 28th and the Members asked to show as to how it is was a fit case for being raised and discussed in the House, Dr. T. S Murthy one of the three Members who had given notice while speaking in support of the motion, referred briefly to the nature of the proceedings in the Lok Sabha in respect of the alleged remarks of Sri P Thimma Reddy and took exception to some of the offensive and undersirable observations alleged to have been made by the Members of the Lok Sabha against whom the notice has been given, against Sri P Thimma Reddy a Member of this House relying solely on a news item in the Press without waiting at least for a few days during which the truth or otherwise of the alleged objectionable remarks could have been ascertained by a proper enquiry He said that this kind of procedur is one which should not be countenanced, for according to him that instead of condusive to the proper and smooth functioning of the several legislators in this country viz the two Houses of Parliament Lok Sabha and tha Rajya Sabha and the 14 State Legislatures might lead to mutual recrimination and a feeling of insecurity and helplessness among six people from the scathing nd damaging remarks of the Members instade the Legislaturs based on unfunded baseless and reckless allegations in the Press or otherwise without bringing the same, merely because the constitution has armed them with absolute immunity from any kind of action for anything spoken by them inside a House of the Legislature. Since such a kind of undersirable practice if indulged in, might bring the constitution into ridicule and laughter, he has given notice for breach of privilege with the object focussing the attention of the House so that it might consider and take whatever action it deems fit and proper.

From what has been stated above it is seen that the Member has not concentrated his arguments on the aspect of the *prima facie* case of privilege involved in the matter for me to decide whether to accord permission or not. About what the Member has stated in regard to the Salutary and wholesome practice in his opinion should be followed by the several Legislatures in the Country, I refrain from expressing any opinion since it is not the matter in issue. I am at this stage concerned only with the question it is a proper case to be raised and discussed in the House or refer it to the Committee of Privilege. The point for consideration is whether if a Member of Parliament commits contempt or breach of privilege of the other House or Parliament or of any State Legislature in the country or if a Member of State Legislature commits contempt or breach of privilege Central Legislature or of another State Legislature, by something said

within the House of which the contemner is a Member, can such a Member claim immunity from being proceeded against by the Legislature the rights of which or any of its members have been impunged and if so what is the remedy Under articles 105 and 194 of the Constitution of India full freedom of speech inside the Legislature is conferred on the Members and no action can be taken in any Court for anything said or done inside the House Although there is no mention of Legislatures in these two articles, it can be taken that this immunity extends any kind of action by Legislatures also, for otherwise the so-called freedom can be set at naught by any other Legislature in the country which perhaps might lead to frequent action by one against another As such, though a Member can claim protection under one of these articles, for anything said by him inside the House, still however the immunity is a qualified one in the sense that he is subject to the rules of the House in which he is a member violation of which he might laid himself in trouble either for the offence contempt or breach of privilege committed within the House either against itself or any other House of legislature Therefore, the immunity extends only to any action by another Legislature The member would be liable dealt wit under the disciplinary rules of the House of which he is a member if he is guilty of contempt etc of any other Legislature or any of its Members either suo moto by the House or on complaint made by the Legislature impunaged I may here mention that after long experience of similar instances both the Houses of the Parliament have in 1954 evolved an agreed formula on the above lines which has been accepted as a code of conduct for all Legislatures intersey regarding privilege matters and followed scrupulously by all of them in the country For the above reasons and in view of the established Parliamentary privilege, no action can be taken against a member of another Legislature for the alleged offence of breach of privilege committed on the floor of the House in which he is a member. This is also the procedure followed by both the Houses of Parliament in U. K.

While refusing his consent for the reason that each House is supreme as far as its own proceedings are concerned, the Speaker Lok Sabha in 1959 ruled

"If really the Hon. Chief Minister he said what he is alleged to have said, it is regrettable. if it is really true, this ought not to be continued. I hope and trust that this wholesome principle will be followed everywhere no—House will cast any aspersion and no member will cast any aspersion on any member of the other House or any other House in this way".

I, therefore, hold that there is no *prima facie* case to warrant discussion either by the House nor one in which it is necessary to refer to the Committee of Privileges. Hence it is disallowed.

re Attributing a false Statement for Sri P Thimma Reddy Minister for agriculture, by Sri Sitaram, correspondent Patriot.

Mr Speaker:–A notice under Rule 173 of the Assembly Rules by twelve Members of this House viz., Sri G. Venkata Reddy and eleven otherswas given on 26th June seeking to impeach Sri SitaRam, Correspondent of Patriot a daily news paper issued from Delhi for breach

of privilege on the ground that he is responsible for a false news item which appeared in the 24th April issue of Patriot attributing a false statement to Sri Thimma Reddy, a member of this House and has thereby not only damaged the reputation of Sri Thimma Redby but also affected his rights as a Member of this House which according to them constitutes breach of privilege. This matter was taken up in the House on the 24th June, 68 with the object of finding out from the Members who had given notice whether there was *prima facie* case to be referred to the Committee of Privileges or allow the Members to ask for leave of the House for moving the motion. The only Member Sri G Venkata Reddy amongst the 12 Members who had given notice contended that the reporting of such false news items in the press is likely to affect the rights and privileges of Members of the Legislatures in the discharge of their duties and that the interests of the political parties and people in public life will not be safe, it deserves to be taken notice of by this House in which Sri Thimma Reddy is a Member. The only issue for consideration is whether this alleged news item conveyed bySri Sitaram to Patriot can form the basis for a breach of privilege. For deciding this issue it is unnecessary for me to go into the question whether the said news item is a false one or not. It is seen from the statement that there is no referance whatsoever with regard to the discharge of duties by Sri Thimma Reddy connected the business inside the House nor any kind of reflection or imputation on his capacity as legislator, except that Sri Thimma Reddy to whom this alleged statement is attributed happens to be a Member of this House. It has been held in the past in a number of similar cases not only in the House but in several other legislatures democratic in Countries that reflection or imputation against Members of Legislature made outside the House do not amount to breach of privilage unless they are of such a nature which obstruct or imede any member in the discharge of his duty. To constitute a breach of privilege a libel upon a member must concern the character or conduct of the Member in that capacity. Since the present one which is complained of is not of such a nature for the above reasons I consider it is not a fit case to accord permission either for discussion in the House or for reference to the Committee of Privileges. It is therefore disallowed.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ప్రెస్ వారికి చెప్పాను అని తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పినదానిమీద నేను ప్రివిలేజిమోషన్ ఇచ్చాను. దానిని disallow చేస్తాము అని తమరు అన్నారు. అయినా నాకు కూడా ఇప్పుడు ఇచ్చిన మాదిరిగా House కు చెప్పడానికి పర్మిషన్ ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— Facts of the case మీరు సరిగా చెప్పాలి. Disallow చేస్తాను అని అన్నానని ఎందుకు అంటారు. ఇప్పుడే disallow చేశాను. It has been disallowed. This is what I have ordered. "It does not relate to anything said against any Legislature or any Member of the Legislature which has the effect of obstructing Members in the discharged of duties, Therefore, it refers to alleged statement against Press correspondent in the matter of reporting. Therefore, disallowed."

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు .—తమముందున్న adjournment motions చర్చించడానికి ఎప్పుడు time ఇస్తారు ?

Mr Speaker.— The Chief Minister is not in the headquarters. He has written to me saying that he will be coming on the 4th evening and so he will be available here only on the 5th morning. And I have not gone through the record of enquiry made by the Chief Minister. That was communicated to me only yesterday and along with it a copy of the Lok Sabha proceedings also has been sent to me. I would like to go through all these things in detail before I form my own opinion whether to admit or not There are three alternatives open for considering the Adjournment motion I can straight away disallow it in my chambers The extreme course is without hearing the Members, I can straight away admit it The middle course is before I decide whether it should be admitted or not, I might give an opportunity to few Members to speak regarding the admissibility of the adjournment motion I have not yet decided about it If I decide to hear the Members, before I take a decision in the matter, I will take it up early.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — తమరు మూడవ కోర్సు అవలంభిస్తే ఉపయోగ కరంగా ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—నేను యే కోర్సు అవలంభించాలో నాకు వదిలేయండి. Please leave it to me to dicide the course of action I am going to adopt.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అది సంపూర్ణంగా తమ అధికారంలో ఉంది. ఏ తేదీన తీసుకుంటారో ఆ డేటు తెలపాలని నా మొదటి అభ్యర్థన. తరువాత పార్లమెంటు నుంచి వచ్చిన రిపోర్టు మాకు కూడా సప్లయి చేయవలసి నదిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker — That is only a private copy It is not a certified copy. A copy has been sent to me As a matter of fact, copies of the Lok Sabha proceedings are sent to us. But that has not been received so far. If the copy of the Lok Sabha proceedings had been received, I would have got copies ready and get them circulated to the Members

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—5 రోజులు సమయం ఉంది కనుక యీ మధ్యనయినా తయారు చేయించవచ్చు.

Mr. Speaker .—We have sent telegrams to Lok Sabha Secretariat to send copies of the proceedings. Not only we have corresponded with them but we have also sent telegrams to them to send us copies of the proceedings.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఈ మధ్య పర్స్యూ 5 రోజులలో వచ్చి నట్లయితే యివ్వవచ్చు.

Mr Speaker :— After going through the records I will make up my mind whether I have to hear the members or not before I take a decision If I decide to hear the members before I take a decision, then, I will take up either on 5th or 6th.

Smt. J Eswari Bai :—Here is some news in 'Anti Corruption' weekly Sir.

Mr Speaker .—Please give me notice

Smt J Eswari Bai —The news is in the Paper S

Mr Speaker —Unless you give me notice, I am not prepared to takeup.

PAPERS LAID ON THE TABLE

AMENDMENT TO FORM 'E' OF THE ANDHRA PRADESH CO-OPERATIVE SOCIETIES RULES—1964.

The Minister for co-operation (Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy):- Sir, I beg to lay on the Table a copy of the notification issued in G O Ms No 281, F&A (Legn) dated 22-2-1968 relating to the amendment to Form 'E' of the Andhra Pradesh Co operative Rules, 1964 and Published in the Rules Supplement to part I of the Andhra Pradesh Gazette, dated 21 3 1968. as required under Sub-section (2) of section 130 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act. 1964.

[Mr Deputy Speaker in the Chair]

AMENDMENT TO RULE 48 (2) OF THE ANDHRA PRADESH CO-OPERATIVE SOCIETIES RULES, 1964.

Sri K. Vijaya Bhaskar Reddy :—I beg to further lay on the Table a copy of the notification issued in G O Ms. No. 307, F&A (Legn), dated 28 2-1968 relating to the amendment issued to Rule 48 (2) of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules, 1964 and published in the Rules Supplement to Part I of the Andhra Pradesh Gazette, dated 21-3 68, as required under sub-section (2) of section 130 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964.

Mr Deputy Speaker :—Papers laid on the table.

GOVERNMENT BILLS.

THE INDUSTRIAL EMPLOYMENT (STANDING ORDERS) ANDHRA PRADESH AMENDMENT BILL, 1968.

The Minister for Jana Sambhanda Shaka (Sri Konda Lakshman Bapuji) :—Sir, I beg to move that.

he Industrial Employmen (Standing Orders) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1968 be read a fi st time"

Mr. Deputy Speaker: —Motion moved.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ —అధ్యక్షా,

Sri G Siviah : -A statement has been placed on the Table i e. 'Gist of correspondence between Andhra Pradesh and Madras Governments regarding the construction of Ammapalli Project on the river Kusasthali in Chittoor District" I do not know who has placed it

Mr Deputy Speaker -I do not know how it has actually come into the House Please pass it on to me so that I will find out and let you know as to who is responsible for that. Hon Minister may continue

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ —ఇది చాలా సింపిలు అమెండుమెంటు. ఇండస్ట్రియలు యెస్టాబ్లిష్మెంట్సును రెగ్యులేటు చేయడానికి స్టాండింగు ఆర్డర్సులో ఒక ప్రొవైసో గవర్నమెంటు నోటిఫికేషను ద్వారా వేరియసు యెస్టాబ్లిష్మెంటు యింక్లూడు చేయవచ్చుననేటటువంటిది అమెండుమెంటు యిన్ ది యింటరెస్టు ఆఫ్ ది యెంప్లాయిస్ యీ అమెండుమెంటును సజెస్టు చేశాను. దీనికి యేకాభిప్రాయం ఉంటుందని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఈ బిల్లు యే ఉద్దేశ్యముతో తేబడినదో దానికి ఆక్షేపణ లేదు కాని యీ సందర్భంలో ఇండస్ట్రీసు క్రొత్తగా వస్తున్న అనేకమైన వాటిలో ఎంప్లాయిమెంటు విషయంలో మాత్రం కొన్ని ప్రత్యేకంగా యీ సభవారి దృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరం ఉందని భావిస్తున్నాను. ఈ స్టాండింగు ఆర్డరులో రిక్రూటుమెంటు ఒక ముఖ్యమైన అంశము మనరాష్ట్రంలో ఇంతకుముందు నెలకొల్పినటువంటి పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలుగాని యిప్పుడు క్రొత్తగా వస్తున్న పరిశ్రమలుగాని వాటిలో రిక్రూటుమెంటు జరుగుచున్న విధానాన్ని మాత్రం మరొకసారి సభవారి దృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. మొట్టమొదటిది అనేకమైన పరిశ్రమలలో మన స్టేటు ప్రభుత్వం యొక్క ఎంప్లాయిమెంటు యెక్స్చేంజీసుకి యే రకమైన సంబంధం లేకుండా వారికి యే రకమైన సమాచారం యివ్వకుండా యీ రిక్రూటుమెంటు అంతా వారికి తోచిన పద్ధతులలో జరిగిపోతున్నది అనేటటువంటి అంశము రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి యీ పాటికి తెలిసేఉండాలి. మనకు రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి పరిశ్రమలే చాలా స్వల్పంగా ఉన్నాయి ఉన్నటువంటి వాటిలోకూడా కేంద్రానికి సంబంధించినటువంటి పరిశ్రమలో వారికి తోచినటువంటి పెర్సానీలు ఆఫీసరును వేసుకోవడం, యితర రాష్ట్రాలనుంచి తీసుకురావడం వారి రిక్రూటుమెంటు ఆఫీసు మనరాష్ట్రంలో పెట్టడానికి బదులుగా యే డిల్లీలోనో యితరచోట్ల పెట్టిన ఘటనలు నేను యింతకుముందు సభవారి దృష్టికి తెచ్చాను. అందుచేత వారికి కావలసినటువంటి వారిని తీసుకువచ్చి కీలకమైన స్థానాలన్నిటిలో నింపుకోవడం జరుగుతున్నది. అది తెలిసిన విషయమే మన రాష్ట్రంలో ఉన్న కార్మికులను కీ పోస్టులలోను టెక్నికలుగా స్కిల్లు లేనటువంటి విషయాలలో కూడా మన ప్రాంతాలలో నెలకొల్పే వాటిలో ప్రాధాన్యత యివ్వడం జరగకపోవడం శోచనీయమైన విషయం. విశాఖపట్టణం దగ్గర నాకు తెలిసినటువంటి విషయాలు ఒకటిరెండు ఉన్నాయి. ఈ మధ్య హెవీవెసల్సు విషయంలో అక్కడ కొంత ఆందోళన జరగడం మనవిచేస్తున్నాను. యే ప్రాంతములోనయినా ఒక పరిశ్రమ పెడుతున్నారంటే అక్కడ కార్మికులు కొంత యెంప్లాయిమెంటు వస్తుందని సహజంగా నమ్ముతారు, ఆశిస్తారు. కాని ఆచరణలో జరుగుతున్నది యేమిటంటే చిన్నచిన్న పోస్టులకు కూడా యితరచోట్ల నుంచి తెచ్చుకోవడం సామాన్య కార్మికులకు స్థానందొరకని పరిస్థితి, దుర్భరమైన పరిస్థితి యేర్పడడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఒక పరిశ్రమకోసం జాగా తీసుకుంటున్నారు. రైతులను వారి కుటుంబాలను వెళ్లగొడు

తున్నారు. గ్రామాలను తీసిపారేశారు ఇటువంటి సందర్భాలలో కనీసము మన ప్రభుత్వము వారిని అడిగిచేస్తున్నారో, అడగకుండా చేస్తున్నారో. ఇది మన ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినదో లేదో తెలియదు కాని అక్కడ site తీసుకొన్నప్పుడు కొంతమంది రైతులు displace అవుతున్నారు. వారి బిడ్డలు ఏ మేరకు అయితే ఉద్యోగము చేయడానికి వీలుంటుందో ఆ మేరకు అయినా ఉద్యోగాలు ఆ పరిశ్రమలలో ఇవ్వాలనే దృష్టిలేదు. మన ప్రభుత్వముకూడ పట్టుదలగా కృషి చేయడములేదని అనుకోవలసి వస్తున్నది. మిగిలిన peon posts వంటి వాటికి పెద్దపెద్ద రికమెండేషన్సు కావలసి వస్తున్నది. ఇంక స్థానికముగా వున్న కార్మికులకు jobs ఎక్కడ దొరుకుతాయి అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాలలోకూడ ఇదేవిధంగా వుందా అంటే లేదని చెప్పవచ్చు. ఇతర రాష్ట్రాలలో స్థానికముగా వున్నవారికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడమేకాకుండా ఇతర ప్రాంతాలవారు Key posts లో వుండే వారిని బయటకు పంపించడమెట్లా అనే పద్ధతిలో శివసేనవంటి సేనలు బయలుదేరుతున్నవి. Heavy vessels లో అక్కడివారికి అవకాశము ఇవ్వడములేదనే ఉద్దేశ్యముతో సేనలు తయారు చేయాలనే ఆందోళన విశాఖపట్టణములో వచ్చినది. అవి ప్రారంభము కాకూడదు ప్రారంభమైతే ఆపుచేయడము కష్టము. వీటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. Industrial employment standing orders act ని తీసుకొని వస్తున్నారు కాబట్టి ఒక పరిశ్రమను నెలకొల్పినపుడు అక్కడున్నవారికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చే విధముగా చూడవలసిన పూచీ ప్రభుత్వము మీద వున్నది. మనకు వున్న కేంద్ర పరిశ్రమలలోగాని, ఇతర పరిశ్రమలలోగాని మన రాష్ట్రములో వున్నవారికి ఎంతమందికి employment opportunities కల్గించాము అనేదానికి ఒక సర్వే conduct చేస్తే ప్రజలు అర్థము చేసుకోడానికి తోడ్పడుతుందని చెబుతూ, దీనిని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ కె మునిస్వామి:—అధ్యక్షా మనరాష్ట్రములోవున్న పరిశ్రమలలో ఉద్యోగుల నియామకము విషయము బడ్జెటు సమావేశములో కొన్ని సూచనలు యిచ్చాను. దీని విషయములో చాల తీవ్రమైన పరిశీలన చేయవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వము మీద వున్నది. ఆంధ్ర దేశము పారిశ్రామికముగా వెనుకపడ్డ ప్రాంతము కాబట్టి కాస్త శ్రద్ధ వహించి పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు పూనుకొనకపోవడం శోచనీయము. ఏర్పడిన పరిశ్రమలలో స్థానికముగావున్న ప్రజలకు ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయని అశిస్తే మన డబ్బుతో ఏర్పడిన ప్రతి పరిశ్రమలో ఇతర రాష్ట్రాల వారికి ప్రాధాన్యత లభిస్తున్నది. కాని స్థానిక ప్రజలకు ఏ విధమైన ఉద్యోగాలు దొరకడములేదు. ఈ సంగతి ముఖ్య మంత్రిగారికి తెలిసి చాల బాధపడ్డారు సూళ్లూరుపేటలోని Cotton mills లో ఆంధ్రులు ఎంతమంది వున్నారని చూసినపుడు 20 శాతము ఆంధ్రులు, 80 శాతము మద్రాసు నుంచి వచ్చినవారు వున్నారనితెలుస్తున్నది. ఇక్కడున్న హిందూస్థాన్ ఏరోనాటిక్స్‌లో మేనేజిమెంటు మొదలు artisan వరకు కన్నడవారు, మద్రాసువారు వున్నారు. ఏ పరిశ్రమ ఏర్పాటుచేసినప్పటికి skilled personnel మనకు లేరు కాబట్టి ఇతర ప్రాంతాలనుంచి తెచ్చుకోవాలని అంటున్నారు. ఇక్కడకు కావలసిన skilled workers ని బెంగుళూరునుంచి transfer చేస్తున్నారు. ఇక్కడకు transfer అయిన

వారు benefit అవుతున్నారు. అక్కడ ఏర్పడిన ఖాళీలకు recruitment జరుగుతున్నది. అక్కడ employment ఏర్పడుతున్నది ఇక్కడ recruitment లేదు. ఇక్కడ surplus గా వున్నవారు చాల ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఇక్కడ skilled workers లేనప్పుడు temporary గా వారిని తీసుకువచ్చి ఇక్కడివారు తయారైన తరువాత వారిని పంపించే ఏర్పాటు వుండాలి అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, ఈ సవరణకు నాకు అభ్యంతరము లేదు ఎందుకంటే అసలు రాష్ట్రము మొత్తముగా మనకు వున్న పరిశ్రమలు చాలకొద్ది. ఈ పరిశ్రమలలో మన రాష్ట్రమునుంచి ఉన్న ఉద్యోగులు మన State Population తో పోల్చిచూసుకొంటే చాల తక్కువ Industrial Potential చాల తక్కువ అయినప్పటికి industrial employment standing orders ఎంతవరకు ఏయే పరిశ్రమలలో అమలు జరుగుతున్నది అనేది పాయింటు మన స్టేటులో కేంద్ర పరిశ్రమలున్నవి. State industries వున్నవి. కేంద్రము సహాయముతో ఇక్కడ నెలకొల్పిన పరిశ్రమలలో technical knowledge తెలిసినవారికి ప్రాతినిధ్యము ఇవ్వవచ్చు. Non-technical personnel విషయములో ఈ standing orders ఎంతవరకు అమలు జరుగుతున్నవి, మన ఆఫీసర్సు ఎంతవరకు ఆ బాధ్యతను తీసుకొని నెరవేరుస్తున్నారనేది చాల ముఖ్యమైన విషయము దానిని చూసినపుడు మనకు అన్యాయము జరుగుతోందనేది స్పష్టము. రామచంద్రాపురము తీసుకోండి. కోరమాండల్ ఫెర్టిలైజర్సు private sector లో అయినప్పటికి దానిలో గాని ఈ ఆర్డర్సును ఎంతవరకు అమలు జరుపుతున్నారు? ఒక పరిశ్రమ మన రాష్ట్రానికి వచ్చినది అంటే ఇక్కడున్న లేబరుకు ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయని industrial potential పెరుగుతుందని ఆశిస్తాము. అట్లా జరగకపోతే అన్యాయము. ఇటువంటి ఆర్డర్సును విస్తరింప చేసేటప్పుడు మనకు వున్న కోటా సక్రమముగా వస్తున్నదా లేదా అనేది చూసి విస్తరింప చేయండని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, ఈ industrial employment standing orders ఒక సదుద్దేశముతో ఏర్పడినవి యజమానులు కార్మికులను అక్రమముగా, arbitrary గా శిక్షా చర్యలు తీసుకోకుండా వుండడానికి అని, ఒక న్యాయ సమ్మతమైన పద్ధతిలో ప్రవర్తించాలని ఈ ఆర్డర్సు ప్రధాన ఉద్దేశ్యము. కాని ఆ ఉద్దేశ్యము నెరవేరుతున్నదా లేదా అన్నట్లయితే నెరవేరడము లేదని ఖచ్చితముగా చెప్పవచ్చు. ఆ ఉద్దేశానికి విరుద్ధముగా, యజమానులు కార్మికులపైన దండయాత్ర చేసే ఆర్డర్సు క్రింద వున్నవి. నిజముగా కార్మికులకు కలుగచేయవలసిన సదుపాయాలు employment విషయములో గాని, పర్మనెన్సీ విషయంలో గాని, శలవు విషయములో గాని, ఫ్యాక్టరీలలో వున్న అక్రమాలను విచారించి న్యాయము చేయాలనే దృక్పథముతో వున్నదా అన్నట్లయితే లేదని చెప్పాలి. ఇది దురదృష్టకరమైన విషయము. కార్మికులపైన ఉపయోగించడానికి యజమానుల చేతులలో పెట్టిన ఆయుధమువలె వున్నది ఉద్దేశ్యము మంచిదే దీనిని అమలు పెట్టకపోవడానికి కారణము లేబరు డిపార్టుమెంటు యంత్రాంగము industrial standing orders ని యజమాని ఉపయోగించుకొని ఏ వర్కరును ఏ విధంగా

suspend చేయాలి. ఏ వర్కరును ఏ విధంగా ఏడ్పించాలి ఏ worker కి ఎటువంటి అవకాశము ఇవ్వకుండా తనపైన నేరాలు ఆరోపించడానికి తన గుత్త మనుష్యులను ఉపయోగించుకొని చేయాలనే ధోరణిలో సాగిపోతున్నది దీనిని రక్షించవలసినది లేబరు ఆఫీసర్సు. వారిపైన వున్న Assistant Commissioners వీరంతా చేతులు చాచి కూర్చుంటున్నారు. కార్మికులను హింసించడానికి యజమానికి పూర్తి స్వేచ్ఛ వుంది అనే దుష్ట పద్ధతులలో సాగిపోతున్నది ఆ పద్ధతి ఉపయోగించడానికి యజమానులు కూడ ప్రత్యేకముగా లేబరు ఆఫీసరులను పెట్టి ఆ లేబరులకు డబ్బు ఇచ్చి వారికి ఉపయోగపడే పద్ధతిలో కార్మికులపైన నేరము ఆపాదించినపుడు దానిని defend చేసుకోలేని పరిస్థితి ఫ్యాక్టరీలలో వున్నది ఒక charge-sheet పెట్టారు అంటే యజమాని తనకు అనుకూలమైన గుత్త మనుష్యులను తీసుకువచ్చి, యజమానే ఆ మనిషి చేత complaint వ్రాయించి, యజమానే సాక్ష్యము చెప్పించి, యజమానే దానిపైన విచారణ చేసి యజమానే శిక్ష విధించే విధానముగా వున్నది. మంత్రిగారు దీనిగురించి ఎక్కువగా ఆలోచించాలి. కష్టజీవుల పీకెలు కోసేవారు కోస్తుంటే అది సరిపోదన్నట్లు కొత్తగా వీరిని సృష్టించడానికి పూనుకొంటున్నారు ఉద్దేశం మంచిది కాదనను శాసనాన్ని నేను ప్రశ్నించడంలేదు శాసనాన్ని కొత్తగా వారి చేతుల్లో పెట్టారు అనుభవం మీద చెబుతున్నాను. కార్మికులపై నేరాలకు నేచురల్‌గా జస్టిస్ జరుగుతున్నదా అంటే లేదు దానిపై ట్రిబ్యునల్‌కు పోయే పరిస్థితి వస్తున్నది కొంతమంది కార్మికులపైన యజమాని తానే నేరం ఆపాదించి, బినామీ మనిషిని పెట్టి, తద్వారా తానే విచారణ చేసి, తానే జడ్జిమెంటు యిచ్చి, తానే డిస్మిస్ చేస్తే ఆ మనిషి ట్రిబ్యునల్‌కు పోవలసివస్తుంది. ట్రిబ్యునల్ లేబర్ కోర్టులోనో అతడు వాదించుకోలేడు నువ్వు సరిగా చేయలేదు, సాక్ష్యంలో రుజువు అయింది, తీర్పు అయింది అని అంటారు లేబరా, ఎంప్లాయా అన్నది సమస్య కాదు, దీనికి జస్టిస్ జరుగకుండా వుంది, కార్మికుల జీవితం తన చేతుల్లో పెట్టుకొని హింసించే విధానంగా వుంది. మన శాసనం రీత్యా, మన రాజ్యాంగం రీత్యా ఏ మనిషి నిరుద్యోగిగా వుండడానికి వీలులేదు, ప్రతి మనిషియొక్క ఉద్యోగము కాపాడాలి అన్న హామీ ఉన్నప్పుడు దానికి సహాయంగా వుండవలసిన ఈ శాసనం యజమాని చేతిలో కత్తిగా వుంది దీనిని సరిగా అమలులో పెట్టటానికి లేబర్ ఆఫీసర్లు, రీజినల్ ఎసిస్టెంటు కమీషనర్ ఆఫ్ లేబర్ సరిగా తమ ఉద్యోగ ధర్మం నెరవేర్చేటట్లుగా మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసికొంటే బాగుండేది. దేశంలో అన్నింటికి వర్తింపచేస్తాం అన్నారు. బాగానే వుంది. కాని ఇలా అరచేతిలో స్వర్గం చూపిస్తే లాభం లేదు. ఈ విధానం సరిగా లేదు. యజమాని చేతిలో మంత్రిగారు కత్తిని పెడుతున్నారా అనే భయభీతులు కలుగుతున్నవి. సర్వరాయ టెక్స్‌టైల్ మేనేజిమెంటువారు 46 మందిని డిస్మిస్‌చేశారు, విజయనగరంలో ఇండస్ట్రియల్ స్టాండింగ్స్ ఆర్డర్సు ఉపయోగించుకొని ఆ మనిషికి అవకాశం యివ్వకుండా డొంక తిరుగుడు మార్గం అవలంబించిన విషయం వుంది. అందువల్ల నేను లేబర్ డిపార్టుమెంటును రక్షించడమే కాకుండా, కార్మికులను రక్షించడమేగాక మంత్రిగారినికూడ రక్షించడానికి పూనుకొంటున్నాను. ఆ శాసనం బాగాలేదు. ఇది తేవడం యజమానులు కార్మికులను నిత్యం హింసించడానికి ఆయుధం చేతికి యిచ్చినట్లు వుంది. ఇది దురదృష్టకరమైన

విషయం. కనుక దీనికి సమగ్రమైన ఎమెండ్‌మెంట్సు తీసుకురావలసి వుంది. ఇప్పుడు వున్నది సరిగా లేదు కనుక ఇప్పుడు దీనిని తీసుకురావలసిన అవసరం లేదు. ఇండస్ట్రియల్ ఎంప్లాయ్‌మెంటు అని కాక ఇండస్ట్రియల్ ఎంప్లాయీస్ సస్పెన్షన్ ఆర్డర్ అంటే బాగుండేది. దీనివల్ల కార్మికులకు ఎలాంటి ఉపయోగమూ ఉండదు. కార్మికులు అలో లక్ష్మణా అని ఏడుస్తున్నారు ఈ యాక్టు క్రింద ప్రభుత్వం వారికి ఎలాంటి రక్షణ ఏర్పాటు చేయలేదు. అందుచేత ప్రభుత్వం దీని గురించి గట్టిగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్ మహానంద ·—అధ్యక్షా. ఈ బిల్లులోని సూత్రాలను సూత్రప్రాయంగా అంగీకరిస్తున్నాను. ఈ బిల్లుద్వారా హెవీ ఇండస్ట్రీస్‌కు సంబంధించినవి దాని పర్‌వ్యూ క్రిందకు తేవటం మంచిదే కాని అది సక్రమంగా అమలు జరుగుతున్నదా లేదా అని పరిశీలించటంలో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి రాష్ట్రంలో ఏ పరిశ్రమ ప్రారంభించినప్పటికీ, రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ సమస్య నిర్మూలించటానికి మన దగ్గర ఉన్న రామెటీరియల్‌ను ఉపయోగించి రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుపడే విధంగా చేస్తున్నారా అంటే అలా కనబడటం లేదు. మన ప్రభుత్వం పరిశ్రమ ప్రారంభించటానికి భూమి విషయంలో కాని, విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో కాని, నీరు విషయంలో కాని, అన్ని రకాలా వారికి కావలసిన సహాయం చేస్తున్నా రాష్ట్ర భవిష్యత్తు తీర్చిదిద్ది బాగుచేయటానికి ఆ పరిశ్రమలు పూర్తిగా తోడ్పడటం లేదనేది అతిశయోక్తి కాదు. విశాఖపట్టణంలో హెవీ వెసల్సు అండ్ ప్లేట్స్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టి మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినవారినే అధ్యక్షుడిగా వేశారు కాని అధ్యక్షుడు చేసే పద్ధతికి, అక్కడి చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ చేసే పద్ధతికి ఏమీ సంబంధం లేకుండా ఉంది. అటువంటి మనుష్యులను తీసుకువచ్చి అక్కడ పెడుతున్నారు. వెనుగండ పాలెంలో అగ్నిగుండాలకు సంబంధించిన గనుల మంత్రిగారు అక్కడకు వచ్చినప్పుడు మేము మనవిచేశాము అందులో 200 మంది వుంటే 190 మందిని ఇతర ప్రాంతాలనుండి దిగుమతి చేశారు. అత్తగారి సొమ్ము అల్లుడు దానం చేసినట్లు ఎక్కడ్నుంచో ఇక్కడకువచ్చి ముడిపదార్థాలు దోచుకొని కోట్లలూపాయలు సంపాదించి కులకటానికి ఇక్కడ వారు పరిశ్రమలు స్థాపించేది? అక్కడ వారి Unemployment Problem solve చేయటానికి వారిని ఆర్థికంగా బాగుచేయటానికి గవర్నమెంటు పట్టించుకోకుండా కూర్చోవటంవల్ల చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది ఈ మధ్య ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు, నా రాష్ట్రంలో Public sector లో కాని Private sector లో కాని ఏ పరిశ్రమ స్థాపించినా మా రాష్ట్రానికి సంబంధించినవారిని 90% మందిని తీసికొంటేనే మీకు సహాయం చేస్తాను. లేకపోతే ఎలాంటి ప్రత్యేక వసతులు కల్పించము, రిస్ట్రిక్షన్స్ విధిస్తాం అని ఎంతో గుండెధైర్యంతో చెప్పారు అలా మన ప్రభుత్వం ఎందుకు వుండదు? మన రాష్ట్రంలో తమకిష్టమైనవారికే ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నారు. ప్రభుత్వంలో పెద్దలు సిఫార్సు చేస్తే ఒకరిద్దరిని తీసుకొంటున్నారు. ఇక్కడివారి గోల అరణ్యరోదనం మాదిరి వుంది. ప్రభుత్వం వీటిపట్ల శ్రద్ధ వహించి తగిన సిబ్బందిని వేసి ఇటువంటి అన్యాయాలు అరికట్టాలి. పెట్టుబడుదారుల చేతుల్లో కీలుబొమ్మలుగా తయారై వారికి సంబంధించిన స్వంత సెక్టారు ఏర్పడటానికి ఈ బిల్లు

అవకాశం కలిగిస్తుందేమోనని అనుమానం ప్రజలలో కల్పించటానికి ఈ బిల్లు తోడ్పడుతుంది తప్ప ఇతరత్రా కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడకోటయ్య :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సవరణ బ్లాంక్ చెక్ వంటిది. ఏఏ కేటగిరీస్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్‌ను ప్రభుత్వం అప్పుడప్పుడు నోటిఫై చేయాలనే అభిప్రాయం వున్నదో ఇప్పుడు చట్టంలోవున్న నాలుగు కేటగిరీలు కాకుండా బయటవున్న పరిశ్రమలు ఏమిటి, వాటిని నోటిఫై చేయటానికి ప్రభుత్వానికి వచ్చిన ఇబ్బంది ఏమిటి అన్న విషయం మంత్రిగారు వివరించి వుంటే మాకు కొంత అర్థం అయివుండేది. కాని మంత్రిగారు ఈ ప్రతిపాదన ప్రవేశపెట్టేటప్పుడు అలాంటి వివరణ ఇవ్వనందువల్ల ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం వేయదలచిన amendment ఒక బ్లాంక్ చెక్ లాంటిది తప్ప సదుద్దేశంతో ఈ సవరణ తెచ్చినప్పటికీ ఆచరణలో చాలా సాధక బాధకాలుంటాయినే విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించాలి ఇప్పుడు ఈ చట్టాలన్నీ కూడా మంచి ఆశయంలో చేయబడినవే అయినా అవి సరిగా అమలు జరుపబడక పోవచ్చు. ఎందుకంటే ఈ చట్టాలన్నీ సరాసరి మంచిఆశయాలతో చేయబడినా అవి మంత్రులు అమలుపరచేవికావు. వారియొక్క దిగువ వున్నటువంటి అధికారులు ఈ చట్టాలనన్నిటినీకూడా అమలుపరచాలి. అందువల్ల ఈ చట్టాలను చాలా వికృత రూపాలలోకూడా కల్పించబడుతూంటాయి. అందువల్ల మనం తీసుకువచ్చేటటువంటి విషయాలలో, మనం ప్రవేశపెట్టి ఆమోదించేటటువంటి చట్టాలకు వారి అధికారులు ఏ సందర్భాలలోకూడ వికృతరూపం కల్పించకుండా వుండేవిధంగా మనం చేయాలి, అదే విధంగా మనం యిప్పుడు ఈ సవరణకూడా తీసుకురావాలి. కాని ఒక విశాలమైనటువంటి అధికారాన్ని మనం యివ్వడంవల్ల వచ్చేటువంటి నష్టకష్టాలు కొన్ని వుంటాయనేటటువంటి భయం మాత్రం నేను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. పోతే మరొక ముఖ్య విషయం మంత్రిగారు గమనించాలి. రాష్ట్రంలో ప్రతి ఫ్యాక్టరీ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటుకు కూడ స్టాండింగు ఆర్డర్సు వుంటాయండి కార్మికులకు, యజమానులకు వున్నటువంటి సంబంధాలు, ఎవరిని ఏవిధంగా తీసుకోవాలి, వారికి ఎటువంటి జీతాలు యివ్వాలి, వారిని ఎప్పుడు పెర్మనెంటు చేయాలి, వారిని ఎప్పుడు సస్పెండు చేయాలి, ఎప్పుడు డిస్‌మిస్ చేయవచ్చు, ఈ విధంగా ప్రతి ఫ్యాక్టరీకూడా స్టాండింగు ఆర్డర్సు చేసినాయి. అయితే అన్ని ఫ్యాక్టరీలుకూడా ఒకేరోజు వచ్చినవికావు ఉదాహరణకు చీరాలలో వున్నటువంటి ఐ ఎల్ టి డి కంపెనీ ఉన్నదనుకోండి వారిది ఎప్పుడో 30, 40 సంవత్సరాలక్రితం వచ్చినటువంటి ఫ్యాక్టరీ. యజమానులకు అనుకూలంగాను, కార్మికులకు నష్టకరంగాను మామూలుగా వారు స్టాండింగు ఆర్డర్సును పెట్టారు. ఆ స్టాండింగు ఆర్డర్సును రివైజు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం కావాలి. లేకపోతే ప్రభుత్వానికి అధికారాలివ్వాలి. ఈ వేళ ఉన్నటువంటి ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సులో అమలులో వున్నటువంటి స్టాండింగ్సు ఆర్డర్సులో కార్మికులకు నష్టం కలుగచేసేటువంటి క్లాజెస్ ఏవైతేఉన్నాయో వాటన్నిటిని పరిశీలించాలి ఇది బహుశ ఈ రోజు వున్నటువంటి లేబర్ కమీషనర్‌గారికి చేయడానికి ఒకేసారిగా చేయగలిగినటువంటి పనికాదు ఎందుకంటే ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సు వేల సంఖ్యలో వుంటాయి వేల సంఖ్యలో వున్నటువంటి స్టాండింగు ఆర్డర్సును అన్నిటినీకూడా జాగ్రత్తగా

పరిశీలన చేయాలంటే ఏదైనా ఒక చిన్న ఎక్స్పర్ట్ కమిటీని లేబర్ కమీషనర్ యొక్క యాజమాన్యంలో ఏర్పాటుచేసి ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సు తాలూకు స్టాండింగు ఆర్డర్సు అన్నీ కూడ తెప్పించి ఆ స్టాండింగ్ ఆర్డర్సులో కార్మికులకు నష్ట దాయకంగా వున్నటువంటి క్లాజెస్ ఏవైనా వుంటే వీటిని సవరించడానికి, ప్రభుత్వానికి ఏదో ఒక చట్టానికి లోబడి వున్నటువంటి అధికారాన్ని వుపయోగించి వాటిని సవరించడానికి ఇప్పుడైనా ముఖ్యంగా ప్రయత్నం చేయాలి తప్పనిసరిగా సవరించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి అయితే దీనిలో కూడా ఒకటుంది, అటు యజమానులు అంగీకరించాలి ఇటు కార్మిక సంఘాలు కూడా అంగీకరించాలి. అందువల్ల ప్రభుత్వం కొంత విస్తృతమైనటువంటి అధికారాన్ని చేపట్టుకొని, కార్మికుల శ్రేయస్సు కోసము కృషి చేస్తున్నాము కాబట్టి, ఏ చట్ట ప్రకారం ఎంత వరకైతే అధికారాన్ని అధికారం పుచ్చుకోడానికి వీలుంటుందో అంతవరకూ పుచ్చుకొని ఈ నాడు అమలులో నున్నటువంటి స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్ అన్నిటినీ కూడా కార్మికులకు ప్రయోజనకరంగా రివైజ్ చేయించేదానికోసం కృషి చేయాలి ఇదేదో లేబర్ కమీషనర్ గారికి మేము సలహా యిచ్చాము. ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చాము, యివన్నీ జరిగిపోతాయంటే జరగడం మాత్రం సాధ్యం కాదు. కావున లేబర్ కమీషనర్ యాజమాన్యాన ఒక ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని వేసి ఫ్యాక్టరీల యొక్క స్టాండింగ్ ఆర్డర్సన్నీ కూడా తెప్పించి వాటిని పరిశీలన చేసి, సవరించి ఒక యూనిఫారం స్టాండర్డ్ ఏదైనా తీసుకుని వచ్చే దానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇది కాక మరొక విషయం, మన గోవిందరావుగారు ఏదో చెప్తున్నారు. మన స్కిల్డ్ లేబర్ మన ఫ్యాక్టరీలలోకి రావడం లేదు, ఇతర ప్రాంతాల వారు వస్తూ వున్నారు అని. ఇదే ఇంకా మన మిత్రులు కూడా చెప్పారు, సూళ్ళూరు పేటలో ఒక మిల్లు పెడితే దానికి మద్రాసు నుంచి స్కిల్డ్ వర్కర్సు వచ్చారని, అది యదార్థమే కదా. 5, 6 సంవత్సరాల నుంచి ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తూన్నాము; 'అయ్యా మనకు 3 వ ప్లానులో దాదాపు 20 టెక్స్‌టయిలు మిల్లులు యిక్కడ పెట్టబోతున్నారు, స్కిల్డ్ లేబరు 5 వేల మంది మనకు కావలసి వస్తారు, ఇప్పుడు మనం క్రొత్తగా ఏ మిల్లు పెట్టుకోడానికైనా కూడా మహారాష్ట్ర నుంచైనా, ఎక్కడ నుంచైనా మనం దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము, లేదా మద్రాసు నుంచైనా స్కిల్డ్ లేబర్‌ను దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. అందువల్ల ఈ పద్ధతి అంతా పోవాలి. ఆంధ్రలో వున్నటువంటి ఉద్యోగాలు ఆంధ్రకు రావాలంటే మీరేదైనా ఒక 5 వేల మంది స్కిల్డ్ లేబర్‌ను ట్రెయినప్ చేయడానికి కావలసినటువంటి వసరులను కల్పించాలి ఈ వేళ వున్నటువంటి మిల్లులలో కార్డింగ్ డిపార్టుమెంటులో కాని, స్పిన్నింగులో కాని, లేకపోతే మరొక ప్రిపరేటరీలో కాని కొంత మందికి ఎప్రెంటిస్ ట్రెయినింగ్ మనకు ఒక ఎప్రెంటిస్ యాక్టు అని మామూలుగా ఒక చట్టం వున్నది ఈ యాక్టును అమలు జరపడానికి కూడా ఒక చట్టం వున్నది దానిలో టెక్స్‌టయిలు ఇండస్ట్రీ కూడా వున్నది. ఎన్ని మిల్లులు కనుక వస్తున్నాయో, వాటన్నిటికి సంబంధించి ఈ ఎప్రెంటిస్ యాక్టు అమలు జరపడానికి దీనిలో ప్రభుత్వానికి వున్నటువంటి బాధ్యత ఎంత ? ఎంప్లాయర్‌కి వున్నటువంటి బాధ్యత ఎంత ? అవసరమైతే Government of India ప్రవేశ పెట్టిన Apprentice Act ను

ప్రక్కనపెట్టి మన రాష్ట్రం తాలుకు పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని skilled labour ను తయారు చేయకుండా వ్యవహారం చేయడం జరుగుతుంది. ఈ వేళ మనం యిచ్చట ఏర్పాటు చేయబోయే Industries కు site యిచ్చాము, electricity యిస్తున్నాము. యింకా అనేక సదుపాయాలు కలుగజేస్తున్నాము. రేపు ఉదయానే skilled labour కావాలి, factory పెడుతున్నాము అనంటే. మనకు అసలు మన skilled labour దొరుకుతారా ? మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో skilled labour ఎక్కడా లేరు ఫలానా industry రాబోతున్నది అంటే దానిలో skilled labour ఏ category లో కావలసి వస్తుందో, unskilled labour ఏ category లో కావలసి వస్తుందో, అనేది వున్నది Technicians కూడా అనేక మంది కావలసి వస్తారు అనే విషయం ఒకటి వుంది Industries Department కి, Labour Department కి మధ్య proper coordination, Co-operation లేవు, Proper coordination Co operation వున్నట్లయితే ఈ statistical అంతా వుంటుంది. ఏ factory కైనా foundation వేసిన వెంటనే ఆ రోజుననే కనుక మన ప్రభుత్వం చిత్త శుద్ధితో కనుక ఈ ప్రయత్నానికి పూనుకొనేట్లుగా వుంటే ప్రతి factory లోను కూడా skilled labour ఆంధ్రులను పెట్టుకోడానికి అవకాశంవుండేది. తీరా మనం factory start చేసిన తరువాత ఆంధ్రలో skilled labour లేరు కాబట్టి వారిని పెట్టుకోలేదు. అయ్యో factory లో ఆంధ్రులు skilled labour లేరు అని విచారణ చేస్తే. కోటిరూపాయిలు, లక్షల రూపాయిలు invest చేసిన తరువాత factory లో వున్నటువంటి machinary నంతా కూడా idle గా వుంచడానికి సాధ్యంకాదు. అందువల్ల ఈనాడు సాధ్యమైనంతవరకు మన establishments, లో మన factories లో మన skilled labour లేకుండా పోవడానికి మన ప్రభుత్వం అవలంభించినటువంటి విధానమే కారణం తప్ప, యజమానుల లోపం వున్నదని మాత్రం నేననుకోవడం లేదు. కాకపోతే యజమానుల లోపం ఎక్కడ వున్నదంటే ఈ high salarised people నందరినీకూడా పరాయి రాష్ట్రాలనుంచో దిగుమతిచేస్తున్నారు. ఇప్పుడు technicians కూడా వున్నారు, లేదా administrative side లో కూడా మంచివారున్నారు. కాని యిప్పుడు ఏ Government of India undertaking అయినా వుంటే ఆయనయొక్క ఆఫీసు ఢిల్లీలో వుంటుంది. ఆ Managing Director ఉత్తరాదినుంచి దిగుమతి చేయబడ్డవాడు కాబట్టి మామూలుగా అతడు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంతోకాని, ఆంధ్ర ప్రజలతోకాని సంబంధంలేకుండానే తన దిగువ తాలూకు ఆఫీసర్లనందరినీకూడా ఉత్తరాదినుంచే దిగుమతిచేసి చివరకు peon ల దగ్గరనుంచీకూడా వాని తాలూకు మనుష్యులను దిగుమతి చేసుకొని ఆంధ్రులకు న్యాయంగా కలుగవలసినటువంటి న్యాయం కూడా కల్గకుండా పోతున్నది. ఈ విషయాన్ని ఇక్కడ క్రిందటి Budget session లో కూడా ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి ఈ విషయాన్ని తీసుకువచ్చినప్పుడు ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము ఏదైనా ఒక certain percentage of representation ఈ Government of India undertakings లో కూడా వుండడానికి చూస్తామని చెప్పారు. అయితే 3, మాసాలు గడచిపోయింది. మార్చి 27వ తేదీన వెళ్లిపోయాము. యిప్పుడు జూన్ ఆఖరై జూలై లోకి వచ్చాము.

ఈ గత 3 మాసాలకాలంలో యిప్పటివరకు Government of India undertakings లో మనకు జరుగుతున్నటువంటి అన్యాయాన్ని అరికట్టడం కోసం గాను Industries Department, Labour Department కలిసి పెట్టుగా ఏమి చేశారు. ఎంతవరకు సాధించారు ? ఎంతవరకు ఆంధ్రులకు ప్రయోజనం కల్గిందనే విషయాన్ని కూడా వారు వివరించివుంటే చాలా సంతోషంగా వుండేది ఎందుకంటే ఊరికేనే మనం ఒకచోట ఒక రోజున చేరినప్పుడు ఒకమాట చెప్పుకోవడం, చెప్పుకొన్న తరువాత ఏదో జరుగుతుందని ఆశించడం, పత్రికలలో ప్రకటనలు రావడం, తరువాత మాత్రం దానిని pursue చేయడంకాని, నిర్ణయానికి రావడంకాని సాధ్యం కానటువంటి పరిస్థితులు ఎందుకు మన ప్రభుత్వంలో వుంటున్నాయి ? అనే విషయాన్నికూడా మన ప్రభుత్వం వారు ఆలోచించాలి, మన Government of India undertakings లోనే కాకుండా private establishments లో కూడా అర్హత కల్గినటువంటి ఆంధ్రులు వున్నప్పుడు ఆంధ్రేతరులను వేసినటువంటి సందర్భాలు వుంటే వాటిని ఎందుకు ప్రత్యేకంగా ఒక్కటొక్కటిగా తీసుకొని పరిశీలన చేయడానికి మన ప్రభుత్వానికి అవకాశం లేదని నేను అడుగుతున్నాను ఎందుకంటే మనం వారికి power subsidy యిస్తున్నాము, వారికికావలసిన roads నిర్మాణంలో మామూలుగా సహాయపడుతున్నాము. కావలసిన స్థలాలకు యిస్తున్నాము. వారికి కావలసినటువంటి fatcilities అన్నీ కలుగజేస్తున్నాము ఇన్ని facilities కలుగజేస్తున్నప్పుడు కనీసం employment నా బావకో, నా మామకో కావాలని కాకుండా ఆంధ్ర దేశంలో expert technicians వున్నప్పుడు, సమర్థులైన administrative Officers వున్నప్పుడు, వారిని నియమించ కుండా విరుద్ధంగా ప్రైవేటు establishments కాని, Government of India undertakings కాని వ్యవహరిస్తున్నప్పుడు దానిని నిరోధించడానికి మన ప్రభుత్వం ఎందకు పూనుకోవడం లేదనే విషయంకూడా చాలా విచారకరమైనటువంటి విషయం. ఈ విషయం గురించికూడా సంపూర్ణమైన విచారణ జరిపించాలని ఈ సందర్భంలో నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. పిచ్చయ్య (పాల్వంచ) :--అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును మనస్ఫూర్తిగా నేను ఆమోదిస్తున్నాను ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చాలా పెద్ద పరిశ్రమకు కొత్తగూడెం (Singareni) సింగరేణి కంపెనీ అనేది పెద్దది వున్నది ఈ మధ్యనే మా మంత్రిగారు పోయి చూసి అక్కడి కూలీలకు జరిగే కష్టాలనుకూడా పరిశీలించి వచ్చినారు. దానిలో మేనేజిమెంటు చేసేటటువంటి అక్రమాలు చెప్పడానికి వీలులేదు. అంతులేనటువంటి అక్రమాలు చేస్తున్నారు అందులో కొందరు విదేశస్థుల కంపెనీలలో పెద్దపెద్ద ఉద్యోగస్థులు చాలా మంది ఉన్నారు. వాళ్లు వాళ్ళకు తెలిసినటువంటి వాళ్లను, వాళ్ళకు దగ్గర ఉన్నటువంటి వాళ్ళనే appoint చేసుకోవడంతప్ప స్థానికంగా ప్రాంతీయులను ఏమాత్రముకూడా అభిమానంచూపి appoint చేసుకొనే పరిస్థితిలో లేరు. అయితే ఇప్పుడు ఆ కంపెనీ దివాళా తీసిందని, అందుచేత దాంట్లోనుంచి స్థానికులనే కొద్ది మందిని తీసివేసే ఉద్దేశంతో ఆ company management ఉన్నదని తెలుస్తున్నది. మరి ఆ కంపెనీలో ఉండేటటువంటి దొరలు మరి వాళ్ళకు జీపులు, కావలసిన సౌకర్యాలు, బంగళాలు, air-condition ఇట్లాంటి సౌకర్యాలు చెప్పడానికి వీలులేనన్ని

ఉన్నాయి గాని కూలీలకు మాత్రం, 24 గంటలు పనిచేసేటటువంటి కూలీలకు మాత్రం తగిన సౌకర్యాలు లేక చాలా బాధపడుతున్నారు కాబట్టి పూజ్యులు మంత్రిగారు దీన్ని గురించి సరియైన ఆఫీసరును నియమించి అక్కడ సరియైన పరిస్థితి ఏర్పాటు చేయించే ఆలోచన చేయాలని మరీమరీ నేను మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ముఖ్యంగా చాలామంది మాట్లాడారు, దానినంతా మంత్రిగారు బాగా గమనిస్తారని అనుకొంటున్నాను. ఇటువంటి Amendment Bills, Standing orders తీసుకొని వస్తున్నారు గాని, అమలు పరచాలని నేను అంటున్నాను, ఈ నాడు దినదినము మనదగ్గర unemployment ఎలాపెరుగుతున్నదో చెప్పడానికి వీలులేదు 14, దీనిలో ఎంతమంది ప్రాణాలు తీసి వేసుకొంటున్నారు, ఎంతమంది అన్నంలేకుండా చచ్చిపోతున్నారు, అయన పెద్దపేరు పెట్టుకొన్నారు ఏదో జనసంబంధ శ్రామిక శాఖ అని అది చెప్ప డానికి కూడా చాలా కష్టంగా ఉన్నది దీనిని ఒక short form లో తీసుకొనివస్తే బాగుంటుందేమో for the information of the Minister కాబట్టి ఎప్పుడైతే వారు ఈది portfolio పెట్టుకున్నారో, వారికి నిజంగా తెలియాలి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎంతమంది ఏవిధంగా బాధలకు గురి అవుతున్నారనేది ఇక్కడ మనము మాత్రం హాయిగా ఏమి తెలియనట్లుగా ఉన్నాము గాని కొంతమంది ఇళ్లలో అన్నంకూడ వండుకోవడం లేదు కొంతమంది తల్లిదండ్రులు తమపిల్లలు చదువుకోవాలని వాళ్ల పస్తులు ఉంటూ తమ పిల్లలను చదివిస్తున్నారు, వారిని చూస్తే తిండిలేక దుప్పటి వీపుకు అంటుకొనిపోయి ఉంటారు అంతకష్టపడి చదివించిన తరువాత, చదువుకొన్న వారికి jobs దొరకటం లేదు, నా Budget speech లోకూడ నేను చెప్పాను, ఇక్కడ మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌తో central industries ఎన్ని ఉన్నాయో minister గారికి ఏదైనా ఒక india ఉన్నదా? ఈ central industries లో ఎంతమంది ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు చెందినటువంటి వాళ్లు ఉన్నారు, skilled గాని, unskilled గాని, ఆ figures ను మేము అడిగాము కాబట్టి figures మాకు ఇవ్వాలి అక్కడ నుంచి వచ్చినటువంటి industries వాళ్ళకు నీళ్ళతో సహా, అన్నంతో సహా, electricity సహా, వాళ్ళకు సహాయం చేసినప్పటికీ కూడా ఇక్కడ ఉండే వాళ్ళకు పాపము పని దొరకడం లేదు, వాళ్లు చావాలి? ఇక్కడుండే వాళ్లు మాత్రం అన్నిటికి బాధపడాలి అనేటటువంటి అవసరం ఏమి వచ్చింది Information Minister గారికి ఈ సంగతులన్నీ తెలియాలి, నేను ఆనాడు చెప్పాను ఆ industry పంజాబు నుంచి ఒక director వస్తున్నాడంటె, men skilled and unskilled ను అంతా కూడా complete గా వాళ్ళనే తీసుకొని వస్తున్నారు ఈ విషయంలో వాళ్ళు బాగా ఆలోచించాలి. ఏదో ఒక candidate కేరళ నుంచి వస్తున్నాడంటె, ఆయన అక్కడ కేరళా వాళ్ళనే అంతా ప్రోగు చేసుకొని వస్తున్నాడన్న మాట. వీళ్ళకు orders ఇవ్వాలి, ఎప్పుడైతే మీరు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో central industries పెడుతున్నారో, అప్పుడు మా దగ్గర ఉండేటటువంటి skilled and unskilled వాళ్ళను employ చేయాలని, skilled లేనట్లయితే, వాళ్లను training ఇవ్వాలి, unskilled ఎంతోమంది ఉన్నారు. Labourers, వారు కూలి దొరకకుండా బాధపడుతున్నారు,

ఈ industries విషయం పదే పదే చెప్పి ఒక పదము అయిపోయింది. మాకు ఈ industries లో యజమానులు చేసే అక్రమాలు ఇంతా అని చెప్పదానికి కాదు. కాబట్టి అటువంటి వన్ని మినిస్టరుగారు దృష్టితో పెట్టుకోవాలి నాకు ఒక information కావాలి, ఈ central industries ఎన్ని ఉన్నాయి, వాటిలో మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్న వారు, skilled and unskilled ఎంత మంది ఉన్నారు, బయటి వారు ఎంత మంది ఉన్నారు. ఆ లెక్క వారు ఇవ్వాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం ఈశ్వరరెడ్డి —అధ్యక్షా, Revenue మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ బిల్లు చాలా బాగానె ఉన్నది. కాని దానిని ఎంతవరకు పాటిస్తారో అర్థం కాకుండా ఉన్నది ఈ mill standing orders గురించి కొన్ని మాటలు చెప్పదలచుకొన్నాను. యజమానుల నియంతృత్వదోరణివల్ల అసలు ఈ standing orders రూపొందించిన కంపెనీ గాని ఈ labour department గాని ఎవరూ ఏ మాత్రము కూడా పాటించకుండా ఒక్కధోరణిలోనె ఒక్కొక్కసారి 200 మందిని 300 మందిని కార్మికులను dismiss చేయడం జరుగుతున్నవి ఉదాహరణకు, చిత్తూరు జిల్లాలో తిరుపతి cotton mills అని ఒక సంస్థ ఉండినది ప్రతి ఏటా 12 లక్షలు ఆదాయము వచ్చే మిల్లులో ఈ standing order సరిగా లేనందువలన, ఎక్కువ మంది labours ను dismiss చేయడంవలన చాలా నష్టానికి ఆది దోహదమైంది. దానికి అంతా యజమానులే కారణమని నేను minister గారికి తెలియజేస్తున్నాను ఆక్కడ leave of absence కు దానికి model standing orders అనుసరించి ఏడు రోజులు ఉండవలసిన పని ఉన్నది Certifying Officer, Deputy Additional Labour Commissioner కూడా దానిని 7 రోజులు చేయకుండా మిల్లు నియంతృత్వ ధోరణిలో నడచిన దాని వలన, 3 రోజులు absent అయిన కార్మికులను అందరిని ఒకే విధిగా తీసివేశారు. అంటె అక్కడ మిల్లు దగ్గర ఒక watchman ఉంటాడు కార్మికులు పోతే నిన్ను manager రావద్దన్నాడని అడ్డగిస్తాడు. అడ్డగించిన వెంటనే వాడు సంజాయిషీ గురించి చెప్పుకోవడం జరుగుతుంది అది labour Officer కు పంపే లోపలనే వాడిని dismiss చేస్తాము. అంటె వారు చెప్పుకోనే దానికి కూడా అవకాశము కూడా లేకుండా, అసలు labour union తరపున దానిని పెట్టడానికి, వాడి సంజాయిషీ రిపోర్టు management కు పంపుకొనే దానికి కూడా లేక పోతే వారు ఏమి చేయగలుగుతారు. Labourers ను prevent చేస్తున్నారు ఇంకా కొన్ని చట్టాలు ఉన్నాయి E S I scheme ఉన్నది, అక్కడ కూడా E S I డాక్టరు ఇచ్చిన leave ను management వారు మంజూరు చేయకుండాపోవడం జరుగుతున్నది. దీనివల్ల చాలా అనారోగ్య పరిస్థితి కూడా ఏర్పడి ఈ Cotton Mills నష్టపడే ధోరణిలో నడిచేదానికి అవకాశాలు యజమానులే కల్పిస్తున్నారు అని మాత్రం తెలియజేస్తున్నాను. ఈ model standing orders ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని ప్రతి మిల్లు వాడిని సరిగా పాటించడానికి ప్రభుత్వము చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. మంత్రిగారు కట్టుదిట్టాలు చేసి ఆ model standing orders ను అయినా ప్రతి కంపెనీ implement చేసేటట్లు చేయవలసిన ఆగత్యం ఉన్నది. కాని, ఎక్కువ మిల్లులలో యజమానులు ఈ model

standing orders ను పాటించకుండా వాళ్ల ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యవహరిస్తున్నారు ఈ labour department employees organization అయిపోయిందేగాని employees కు కావలసిన సౌకర్యాలు చేసేదానికి పూనుకోవడం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఈ బిల్లు తీసుకొని వచ్చినాడు. ఈ Model standing orders నైనా implement చేసి ఇంకా తగిన చర్యలు తీసుకొని చాలా కట్టుదిట్టాలు చేస్తే మనము పారిశ్రామికంగా కొంచెము ముందంజ వేస్తాము. ఆ responsibility labourers మీద వేయకుండా యజమానులు కూడా దీనిలో భాగస్వాములు అని గుర్తించి వారి యొక్క నియంతృత్వ ధోరణిని తగ్గించుకొంటె బాగుంటుందని మంత్రిగారు దీనిమీద కట్టుదిట్టాలు చేయవలసిందిగా ఈ model standing తప్పనిసరిగా implement చేయవలసిందని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ పి. గున్నయ్య — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు విశాఖ పట్టణంలో 10, 15 కోట్ల రూపాయలతో పెద్ద ఎరువుల ఫాక్టరీ నిర్మించారు. అక్కడ పని చేయడం, కూలివానికి మద్రాసు, బెంగుళూరునుండి తెస్తున్నారు. విశాఖ పట్టణంలో అనేక ఇండస్ట్రీస్ ఉన్నప్పటికీ ఆ ప్రాంతంలోని నిరుపేదలైన హరిజనులకు పని కలుగ జేయకుండ ఉన్నారు. అక్కడ సెంట్రల్ గవర్నమెంటుగాని, రాష్ట్ర గవర్నమెంటుగాని ఇండస్ట్రీస్ పెట్టినప్పుడు ఆ ప్రాంతంలో వారికే పనులలో నూటికి 90 మందికీ ప్రాతినిథ్యం కలుగజేసి తరువాత యితర ప్రాంతాలనుంచి వచ్చినవారికి నూటికి 10 మందికి యిచ్చేటట్లు ప్రభుత్వం సవరణ తెచ్చి ఆ విధంగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో నిరుపేదలకు పనులు కల్పించే అవకాశం కలుగజేయాలని ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సన్యాసిరావు.— అధ్యక్షా, పరిశ్రమలలో ఎంప్లాయిమెంట్ పరిస్థితి చూస్తే ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకు అనెంప్లాయిమెంటుకే దోహదం చేస్తుందిగాని ఎంప్లాయిమెంటు దొరకడంలేదు ఫెర్టిలైజరు ఫాక్టరీలో ఎంప్లాయిమెంటు విషయంతీసుకుంటే అందులో పని చేయుటకు యితర రాష్ట్రాలనుంచే తెస్తున్నట్లు యింతకు ముందు మాట్లాడిన మిత్రులుకూడ చెప్పారు. పై రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చినవారు విశాఖ పట్టణంలో మూడు నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి అక్కడనే ఉంటున్నట్లు నేటివిటీ సర్టిఫికేట్ తీసుకొని పనులలో వేయించుకొంటున్నారు. ఆ నేటివిటీ సర్టిఫికేట్ ఎంతవరకు సత్యమైనదో కాదో తెలుసుకొనుటకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ఎంక్వైరీ జరిపించి తెలుసుకోవాలి భారత హెవీప్లేట్స్ ఇండస్ట్రీ వచ్చేముందు కూడ అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులు పరిశ్రమల మంత్రిగారు దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. ఈ ఇండస్ట్రీ స్థాపన సందర్భంలో అక్కడ రమారమి 300 ఎకరాల భూమి నుంచి రైతులను తొలగించారు. అక్కడ ఉంటున్నవారికి భూములు పోయాయి, బ్రతుకుతెరువు పోయింది. ఆ భూములు ప్రజలే కొనుక్కోవాలంటే నాలుగు వేలు, అయిదు వేలు ఖరీదుచేసేదానికి కాంపన్‌సేషన్ క్రింద వారికి రూ. 1,200, 1,500 యిస్తున్నారు. ఎంప్లాయిమెంటు విషయం చూస్తే యితర రాష్ట్రాలవారికి యిస్తున్నారు. చైర్మన్‌గారు చూసేఉంటారనుకుంటాను- 'దోబీగాజమీన్' అనే సినిమా- ఈ సందర్భంలోకూడ అదేజ్ఞాపకం వస్తోంది. అక్కడ భూములు కోల్పోయినవారికి పనులులేవుగాని బయటివారికి పనులు

యిస్తున్నారు ఇంకా జింక్ ఫ్యాక్టరీ అవీ వస్తాయట. ఇంకొక పరిశ్రమలోనయినా పని దొరుకుతుందేమోనని ప్రజలు ఎదురుచూస్తున్నారుగాని ప్రభుత్వానికి ఒక పాలసీ లేకుండా ఉన్నది పరిశ్రమల స్థాపనవలన భూములుపోయి నిరుద్యోగులవుతున్న రైతుల కుటుంబాలకు ఎంప్లాయిమెంటు చూపించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా లేదా? మనవద్ద నిపుణులైన కార్మికులు లేరాఅంటే ఉన్నారు అక్కడ ఫెర్టిలైజర్స్ ఇండస్ట్రీ, కాల్‌టెక్స్ ఇండస్ట్రీ నిర్మించింది ఎవరు? అక్కడ skelled workers ఉన్నప్పటికీ ఆ కంపెనీల యజమానులు మనవద్ద నిపుణులైన కార్మికులు లేరని చెబుతున్నారు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వ ఆఫీసర్ను శ్రద్ధవహించడంలేదు.

ఈ స్టాండింగు ఆర్డర్సు విషయంచూస్తే- కార్మికులను తమగుప్పెట్లో పెట్టుకొనుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కాలంలో ఉన్న స్టాండింగు ఆర్డర్సునే కాపీచేస్తున్నారు. ఈనాడున్న వాస్తవపరిస్థితులు గమనించుటలేదు. కార్మికుడు ఉత్పత్తిచేసే సరుకు సమాజానికి కృషిచేసే కార్మికునియొక్క హక్కులు గుర్తించి ప్రభుత్వం రక్షణ యివ్వాలి ఆ విధంగా వీటిని రూపొందించుటకు, కార్మికుల హక్కులు రక్షించేందుకు తోడ్పడేటట్లుగా కృషిచేయుటకు బాపూజీగారు పూనుకుంటారని కోరుతూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్ ప్రభాకరచౌదరి (రాజమండ్రి) —అధ్యక్షా, ఇప్పుడు standing orders కు అమెండ్‌మెంటు తెచ్చారు. నాలుగువిధాల ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సు ఇప్పుడు ఆక్టు ప్రకారం ఉన్నవి. అదనంగా యింకా తీసుకురాదలచుకొన్నవాటికి యీ ఆక్టు క్రింద అవకాశంకల్పిస్తూ అమెండ్‌మెంటు తెచ్చారు ఇప్పుడున్న నాలుగులో ఫ్యాక్టరీ ఆక్టు ఒకటి ఉన్నది. దానిప్రకారం ఫ్యాక్టరీ ఆక్టు క్రింద 10 మంది ఉండే ఎస్టాబ్లిష్-మెంట్సు చాల ఉన్నవి కాని వాటన్నింటికి standing orders వర్తించుటలేదు. ఇప్పుడున్న ఆర్డర్సు ప్రకారం కనీసం 50 మంది ఉండాలనే నిబంధన ఉన్నది. దానికి అమెండ్‌మెంటు తెచ్చి ఆ 50 లిమిటు తీసేసి పదిమంది అని పెట్టి వారికి యీ standing orders వర్తించేట్లు చేస్తే సరిపోతుంది Standing orders అమలుజరిపేటప్పుడు మెషనరీ తగినంత లేక సరిగా అమలుజరపక యిబ్బందులు కలుగుతున్నవి. ఈ Standing orders ను ఆయుధంగా ఉపయోగించుకొని కార్మికుల జీవితంమీద దెబ్బకొట్టడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు- ఉదాహరణకు- పేపరుమిల్సులో రెండు సంవత్సరాల క్రిందట ఒక వర్కరును డిస్మిస్ చేసి పనినుంచి తీసేశారు. దానికి standing orders చూపిస్తారు అతడు తన తమ్ముని పెళ్ళికని 5 రోజులు సెలవుపెట్టి సూపర్‌వైజర్‌కు యిచ్చి వెళ్లాడు. వెళ్ళినతరువాత యింకా 3 రోజులు అవసరంకొద్దీ సెలవు పొడిగించారు. 8 రోజుల తరువాత 9వ రోజున పనిలోకివస్తే అతనికి రావద్దుఅన్నారు. Standing orders ప్రకారం 8 రోజులు పరిశీలన లేకుండ మానివేస్తే లీవ్ పోతుందని ఉన్నది గనుక వీలులేదని standing orders quite చేశారు ఈ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికితెస్తే, వారుకూడా చెప్పారు. యిది పొరపాటు, న్యాయంగా తోచుటలేదని, 12 సంవత్సరాల సర్వీసుగల వర్కరుని యీ కారణంచేత తొలగించడం బాగుండలేదని, అది కన్సిడర్ చేయమని చెప్పారు కాని వారు కన్సిడర్ చేయలేదు. మినిస్టరుగారు చెప్పినా ఖాతరుచేయని పరిస్థితులలో యీ standing

orders కార్మికుల పాలిటి యమపాశంలా ఉన్నవి. కార్మికులను దెబ్బకొట్టడానికి వీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇందులో అప్రెంటిసెస్ గురించిన standing orders ఉన్నవి దానికి చట్టం ప్రకారం రిజిస్టర్ చేయించాలి కాని ఆ విధంగా రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుటలేదు. ఎన్ని సంవత్సరాలైనా అప్రెంటిస్‌గానే చూస్తున్నారు. 4 ఏళ్ళు అయినా అప్రెంటిస్. 5ఏళ్ళు అయినా అప్రెంటిస్. అప్రెంటిస్ పేరుతో బోనస్ చట్టంలో యివ్వవలసిన హక్కులను యివ్వకుండా ఎగవేయడం. అప్రెంటిస్ చట్టం రిజిష్టర్ చేయించకుండా Standing orders లో ఉండేటటువంటి అప్రెంటిస్‌ను పెట్టుకోవచ్చుననే అవకాశాన్ని వినియోగించుకొని దానిని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు యజమానులు అందుచేత Standing Orders ను ఖచ్చితంగా అమలు జరుపుతున్నారా లేదా, అప్రెంటిస్‌ను రిజిష్టర్ చేస్తున్నారా లేదా? రిజిష్టర్ చేయనటువంటి వారికి యివ్వవలసిన bonus యిస్తున్నారా లేదా, ఇవన్నీ check up చేయడానికి, ఈ లేబర్ మిషినరీ సక్రమంగా పని చేయకపోయినట్లయితే యిదే అవకాశంగా తీసుకొని Standing Orders లేకపోయినప్పుడు ఉన్నటువంటి మంచి సంబంధాలు కూడ లేకుండా Standing Orders ను దెబ్బకొట్టడానికి అవకాశంగా తీసుకుంటున్నారు యజమానులు ఇంకా యిందులో టెంపరరీ కూలీలని varieties పెట్టి unfair labour practice, 3 సంవత్సరాలు అయినా 10 సంవత్సరాలు అయినా వాళ్ళను casual labour అనడం, అప్పుడప్పుడు break of service తీసుకురావడం, మళ్ళీ వాళ్ళనే పెట్టుకోవడం, ఎప్పుడూ వాళ్ళను permanent కాకుండా చూడడం ఈ పద్ధతిలో unfair labour practices అన్నీ సాగిస్తున్నారు. Standing Orders లో మంచి ఉంటే దానిని అమలు జరపకుండా తప్పుడు మార్గాలలో మాత్రం యజమానులు ఉపయోగించుకుంటున్నారు దీనిని check up చేయడానికి కావలసిన లేబర్ మెషినరి ఏర్పాటు చేయాలి. Periodical reports ప్రభుత్వానికి అందించి సరి చేయకపోయినట్లయితే వీటిని చాల నష్టదాయకంగా ఆచరణలో ఉపయోగిస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, Trade Union నాయకులు మాట్లాడారు దానిలో నాకు ఎక్కువ అనుభవం లేదు కాని ఒక ప్రశ్న మాత్రం యివ్వబడుతున్నది. Employment create చేసేటప్పుడు, దానిలో restrict చేయడానికి ఒక మెషినరి గవర్నమెంటు ద్వారా ఉండడం అవసరమని అంటున్నాను. ఇప్పుడు రెండు రకాలైన industry ఉన్నది Private owned industry, Government owned industry Private owned industry యిదివరకు జరిపినంత అమలు యిప్పుడు జరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అసలు యిప్పుడు రెండింటికి కలిపి మిషనరి లేకుండా ఉన్నది. Andhra Paper Mill ఉదహరణ చూసుకుంటే — మనకు agreement వచ్చేముందు యింతమంది ఉన్నారు అని మనం అప్పజెప్పాము వాళ్ళందరినీ ఎవరెవరినీ ఎట్లా తీసివేయడమా అని ఈ Standing Orders పేరు పెట్టుకొని ఒక్కొక్కరిని eliminate చేస్తున్నారు అసలు ఆంధ్రలో employment potentiality తక్కువగా ఉన్నది. ఎన్ని industries వచ్చినప్పటికీ కూడ, పెరొక్వయల్‌గా చెప్పడం కాదు, local interest కు కూడ సహాయం

కావాలనే దానిని మరచిపోవడానికి వీలు లేదు. Central Government పరిశ్రమలు వస్తున్నాయి ఇదివరకు private లో ఉండి గవర్నమెంటు తీసుకున్నవి లేక గవర్నమెంటులో ఉండి private తీసుకొన్నవి వీటన్నిటిలో కూడ అక్కడ ఉన్నటువంటి management వాళ్ళకు కావలసిన వాళ్ళను ఉంచి మిగతా వాళ్ళను వెళ్ళగొట్టడానికి కావలసిన process అంతా ఈ Standing Orders తో ఉపయోగించుకొంటున్నట్లు అవుపడుతున్నది. ILTD విషయంలో ఒకటి నాకు గుర్తుకు వచ్చినది ఇదివరకు జీతాలు ఏ వారానికి ఆ వారం ఆఖరున యిస్తూ ఉండేవారు. అప్పుడు చిక్కు లేదు Standing Orders లో కొద్దిగా మార్చాము అన్నారు Subject to final payment అప్పటికి adhoc amount యివ్వవచ్చునన్నారు. అతను పని చేసినది 7 రోజులు. రోజుకు 4 రూపాయల చొప్పున లెక్కవేసి దానిలో 30 రూపాయలు యిచ్చి మీకు తరువాత settle చేస్తాము అంటున్నారు దానివల్ల వారు గుమాస్తాలను తగ్గించివేస్తున్నారు. Immediate గా finalise చేయనక్కరలేదు. కొంత డబ్బు యివ్వడం ఎప్పుడు finalise అవుతుంది అంటే ఎన్నటికీ కాదు. Adhoc payment యిచ్చారు గదా, మొత్తంగా చేస్తాము గదా, తొందర ఎందుకు అనే పద్ధతితో ILTD వ్యవహరిస్తున్నది. ఇట్లాగే యితర కంపెనీలు వ్యవహరిస్తున్నాయి. ఆంధ్రలో ఉన్నటువంటి industrial potentiality, skilled labour, unskilled labour కూడ మనం చూసుకోవలసి ఉంటుంది Railways వీటన్నిటి కూడ దీనిలో అవకాశం యిస్తున్నాము అన్నారు Standing Orders అని వారికి ఒప్పజెప్పినంత మాత్రాన సరిపోదు. విచారణ చేసేందుకు యితరుల మనిషి లేకపోతే ఏ పూట పడితే ఆ పూట తీసివేయడానికి వీలు అవుతుంది Amendment accept చేస్తున్నాము గాని Implementation లో చాలా details work out చేసి చూడడం అవసరం అని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎమ్ వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును బలపరుస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు ప్రభుత్వానికి చేయదలచుకొన్నాను ఏలూరు పట్టణంలో ఒక Jute mill ఉన్నది. పద్నాలుగు, పదిహేను వందల మంది కార్మికులు ఉన్నారు. ఈశ్వరీబాయి గారు చెప్పినట్లు అక్కడ స్థానికంగా ఉండే కార్మికుల కంటె, కలకత్తా నుండి బెంగాలీ పెట్టుబడిదారులు వచ్చారు కాబట్టి వాళ్ళనే ఎక్కువగా కార్మికులుగా చేర్చుకుంటున్నారు. అదీ వాళ్ళ దయాదాక్షిణ్యాల మీద చేర్చుకుంటున్నారు తప్ప కావలసినంత మంది కార్మికులను చేర్చుకోవడం లేదు అని చెప్పడానికి చాల తార్కాణాలు ఉన్నాయి Press workers minimum wages కు ఒక కమిటి వేసినది ఆ కమిటి report యిచ్చి 6 మాసాలు అయింది ఆ కమిటి report ఏమిటో Press workers కు కావలసిన minimum wages ఏమిటో నిర్ణయం చేయలేదు. ఇట్లాంటి విషయాలన్నీ Labour Commissioner దగ్గర నుంచి ప్రభుత్వ వివిధ శాఖలవరకు ప్రతి పని కూడ చాల జాగు జాప్యం జరుగుతోంది అని చెప్పడానికి సందేహం లేదు. ఉదహరణకు రామదాస్ మోటార్ వర్కర్స్‌లో ఒక worker చనిపోతే compensation కు పెడితే సంవత్సరం్నర దాటిపోయినప్పటికీ ఈ రోజు వరకు యివ్వడం లేదు అంటే ప్రభుత్వ మెషినరీలో జాప్యం చాల ఎక్కువగా పెరిగిపోయింది. ప్రభుత్వం

వారు, ఈ శాఖకు చెందిన కొండా లక్ష్మణ్ గారు దీనిని గురించి మరికొంత శ్రద్ధ తీసుకొని ఆలస్యం కాకుండా కార్మికులకు న్యాయం చాల తొందరలో జరిగేటట్లు చేయాలి తప్ప సంవత్సరాలు సంవత్సరాలు జరిగేటట్లు కాకూడదు మా మునిసిపాలిటిలో ఒక worker tractor క్రింద పడిపోతే అతనికి compensation 6 మాసాలు దాటి పోయినా ఈ రోజువరకు యివ్వలేదు ఈ విధంగా మెషినరీలో Labour Commissioner అనండి, Labour Tribunal అనండి, ఆలస్యం జరుగుతోంది అని చెప్ప డానికి సందేహం లేదు Industrial Training Institute పెట్టారు దానిలో అనేక మంది తయారు అవుతున్నప్పటికీ employment లేదు. దానికి కావలసిన employment ఎప్పుడు యివ్వాలి? దానిలో pass అయి అర్హత పొందిన వారికి ప్రాధాన్యత యిచ్చినప్పుడే అది ప్రోత్సాహకరంగా వదుస్తుంది. Industrial Training Institute లో దాదాపు 27, 30 వరకు trades ఉన్నాయి ఆ trades లో చాల భాగం demand లేదు. దానికి కావలసిన top priority ప్రభుత్వం యిస్తేనే తప్ప యిది ప్రజలలో రాబోయే generation కు ఎక్కువ ఉత్సాహాన్ని కలిగించదని చెపుతున్నాను. మనకు సంబంధించినది కాకపోయినా ఉదహరణ కోసం చెపుతున్నాను. Hyderabad లోనే Bharat Heavy Electrical Industry ఉన్నది దానిలో 8 గంటలు మాత్రం work చేయిస్తున్నారు, మిగతా గంటలలో పని చేయడం లేదని చెపుతున్నారు. అక్కడ అనేక వేల మంది కార్మికులకు జీవనభృతి చూపించవలసి ఉన్నప్పటికీ ఏ కారణం చేతనో Bharat Heavy Electricals 8 గంటలు పని చేస్తుందని మిగతా time లో చేతులు ముడుచుకొని ఉంటుందని తెలుస్తున్నది. అదే నిజం అయినట్లయితే దానిమీద immediate action తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని ప్రభుత్వంవారికి తెలియజేస్తాను అన్నిటికంటె ప్రధానంగా press workers కు కావలసిన minimum wages report వచ్చి యిప్పటికి 6 మాసాలు అయింది. కాబట్టి వెంటనే ఒక ప్రకటన చేయాలి Shop Assistants Act విషయంలో కూడ October 2 గాంధిజయంతికి యిచ్చారు. నవంబరు 14 జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ పుట్టినరోజుకో, వర్ధంతికో, యిచ్చేటట్లు అదికూడ చేరిస్తే బాగాఉంటుందని సూచిస్తూ ఈ అవకాశరం యిచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

شری ٹی - انجیا — مسٹر اسپیکر سر - لیبر منسٹر صاحب اسٹینڈنگ آرڈر میں جو ترمیم لا رہے ہیں میں اسکی مخالفت کرتا ہوں - اسلئے کہ یہ اسٹینڈنگ آرڈر میں سمجھتا ہوں کہ اینٹی نیشنل آرڈر مزدوروں کے لئے ہے - یہ اسٹینڈنگ آرڈر انگریزوں کی غلامی کے زمانے میں قائم کیا گیا تھا - اب جبکہ ہندوستان آزاد ہے تو آج گورنمنٹ والے اسکے ذریعہ سے مزدوروں کو ڈسچارج کرنے کیلئے وارننگ دینگے تو نئے مشکلات پیدا ہونگے - اور اسکی وجہہ سے نیشنل پروڈکشن مار کھا جائیگا - روزانہ اسکی آڑ لیکر سسپنڈ اور ڈسچارج کرتے رہیں گے - میں سمجھتا ہوں کہ دنیا کے کسی ملک میں ہندوستان میں جیسا اسٹینڈنگ آرڈر ہے ایسا کہیں نہیں ہے - مزدوروں اور مالکوں کے درمیان جو ڈسپیوٹ اور اختلافات ہوتے ہیں اب جب کے ذریعہ

طئے ہوجاتے ہیں - یہاں روزآنہ مزدوروں کا ریکارڈ خراب کرنے کیلئے اسٹینڈنگ آرڈر بنایا گیا ہے - عمر بھر مزدوروں کو ٹمپریری رکھا جاتا ہے - مزدوروں اور مالکوں کے درمیان جو سمجھوتہ ہونا چاہئے وہ نہیں ہوسکتا - وہ روزآنہ وکیلوں کی پیروی کی وجہہ سے مس انڈراسٹینڈنگ میں مبتلا ہیں - مزدوروں کو سسپنڈ کیا گیا ہے - ڈسچارج کیا گیا ہے - مزدور بھوکے مررہے ہیں - ایک جگہ سے مالک سسپنڈ کرتا ہے تو دوسری جگہ اسکو نوکری ملنا دشوار ہوجاتا ہے - اسلئے اسٹینڈنگ آرڈر کو ختم کرنا چاہئے - جب انڈسٹریل ڈسپیوٹ ایکٹ ہے تو پھر یہ اسٹینڈنگ آرڈر فائدہ مند نہیں ہے - امپلائمنٹ کا جو طریقہ ہے وہ درست نہیں ہے - ہمارے آندھرا پردیش میں نئے انڈسٹریز آئے ہیں - آفسرس باہر سے آتے ہیں - یہاں کے لوگوں کو نوکری نہیں ملتی ہے - برلا انڈسٹریز میں ایک اکاونٹنٹ کی ضرورت ہوتی ہے تو وہ بھی باہر سے بھرتی کرتے ہیں - آخر لوکل امپلائمنٹ کا سوال کسطرح سے سالو ہوگا - ہمارے لوکل نوجوان بیروزگار ہورہے ہیں انکی بیروزگاری کی تعداد بڑھ رہی ہے وہ کیا کرینگے -

آر - ٹی - سی کے اندر امپلائمنٹ کے تعلق کوئی بات ہی نہیں ایسا معلوم ہوتا ہے - گورنمنٹ ڈپارٹمنٹس مالکوں کے دباو میں آجاتے ہیں - امپلائمنٹ ڈپارٹمنٹ کسی کام کا نہیں ہے - ہمارے ذریعہ بھرتی کرنا چاہئے یہ لیٹر لکھا گیا ہے لیکن کارپوریشن ویسا نہیں کرتا ہے - آخر میں میں اسٹینڈنگ آرڈر کو پوری طرح ابالش کرنا چاہئے یہ منسٹر صاحب سے کہتے ہوئے ختم کرتا ہوں -

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి (సిరిపూర్) · —అధ్యక్షా, మన మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన స్టాండింగ్ ఆర్డర్సు అమెండుమెంటు బిల్లును నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. జనరల్ లేబర్ పాలసీస్‌తో మేము ఏకీభవించలేకపోతున్నప్పటికీ, యీ విషయంలో మాత్రం మంత్రిగారు తీసుకున్నది సరియైన చర్య అని నేను భావిస్తున్నాను. వర్కర్సు యొక్క సర్వీసుకండిషన్సు యిద్దరూ కలిసి ఫార్ములేట్ చేసుకొనడానికి ఈ మోడెల్ స్టాండింగ్ ఆర్డర్సు ఆక్టు ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ఎవరిపైనా యింపోజ్ చేసేటటువంటిది కాదు. ఇది గైడెన్స్‌గా వారికి ఉపయోగపడుతుంది. అమెండుమెంటు అవసరమైనప్పుడల్లా తెచ్చుకోవడంలో ఎటువంటి తప్పులేదు అందువలన, యీ స్టాండింగు ఆర్డర్సు వద్దు అని అనడం సరియైన పద్ధతికాదేమో, మనదేశంలో పారిశ్రామిక శాంతిని కాపాడుకొనవలయునంటే, లేక యజమాని వర్కర్సు యొక్క టర్మ్ ఆఫ్ కాంట్రాక్టును సక్రమంగా అమలు జరుపవలయునంటే, వర్కర్సు సక్రమంగా దానిని అమలుజరుపమని అడిగే అవకాశం వుండాలంటే స్టాండింగ్ ఆర్డర్సును ఏర్పాటు చేసుకోవడం తప్ప మరొక పద్ధతిలేదు. చిన్నచిన్న కర్మాగారాలు అనేకం వున్నాయి. యజమానులకు, కార్మికులకు సంబం

ధించిన అనేక విషయాలు వున్నాయి. అయితే ప్రతి విషయమూ ఒక్క ఆక్టులో కవర్ కాదు. ఇండస్ట్రియల్ ఆక్టులో పేమెంటు వేజెస్ ఆక్టు, మొదలైన అనేక ఆక్టుక్రింద యీ విషయాలు కవర్ అవుతూ వుంటాయి. అయితే వర్కర్సుయొక్క సర్వీసు కండిషన్స్ కాపాడాలంటే స్టాండింగ్ ఆర్డర్సు తప్ప యింకొక పద్ధతిలేదని మనవిజేస్తున్నాను. ఇది మన దేశంలోనేకాదు, యితరదేశాలలో చూసినప్పటికి, మనకు తెలిసేదేమంటే — స్టాండింగ్ ఆర్డర్స్ ఆక్టు యీజ్ ద బేసిక్ నీడ్ ఆఫ్ ది ఇండస్ట్రీ; బేసిక్ నీడ్ ఆఫ్ ది వర్కర్సు, అనేది మనం మరచిపోకూడదు. ఇది చాలా ప్రోగ్రెసివ్ అమెండుమెంటు అని నేను మనవిజేస్తున్నాను. నేను దీనినిగట్టిగా బలపరుస్తున్నాను వందమంది, నూటయిరవైమంది వర్కర్సువున్న చిన్న కర్మాగారాలు దేనిక్రిందా కవర్ కాకపోవడంవలన, యజమానులు వారు ఇచ్చే అవకాశాలను సౌకర్యాలను, మొదలైన కండిషన్స్‌కు సంబంధించి యివ్వవచ్చును. వాపసు చేయవచ్చు అప్పుడు ఏమయ్యా యిట్లాచేశావు అని అడగడానికి యింతవరకూ అవకాశంలేదు దీనివలన ఆ అవకాశం వస్తుంది: అయితే జనరల్ ప్రిన్సిపుల్ ఒకటి వున్నది. టర్మ్స్ ఆఫ్ కాంట్రాక్టు వ్రాసివున్నా, లేకపోయినప్పటికి, ఎగ్జిస్టింగ్ ప్రాక్టీసు ఏదయితే వున్నదో, దానిని అంతా తప్పకుండా అమలుచేయాలనేది వున్నది. ఈ అమెండుమెంటు ద్వారా ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా చిన్నచిన్న కర్మాగారులను అన్నింటినీ స్టాండింగ్ ఆర్డర్సు ఆక్టుక్రింద కవర్ చేస్తుంది. ఆ పవర్ యిప్పుడు గవర్నమెంటు తీసుకుంటున్నది. వర్కర్సును రక్షించడానికి, ఇండస్ట్రీస్‌ను రక్షించ డానికి ఈ ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ఇది చాలా మంచిచర్య అనినేను భావిస్తున్నాను. మొత్తంమీద డిఫరెన్స్ ఆఫ్ ఒపీనియన్ వుంటే వుండవచ్చు. కాని, ఈ సమస్యకు సంబంధించినంతవరకు, చిన్నచిన్న కర్మాగారాలనన్నింటినీ స్టాండింగ్ ఆర్డర్సుక్రిందకు తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం అధికారం తీసుకోవడం మంచిదా; కాదా? అనేది ఆలోచిస్తే, ఇది చాలా మంచి చర్య అని, ఇది చాలా ప్రోగ్రెసివ్ అని, మంత్రిగారు మొదటిసారిగా ఒక మంచి ప్రయత్నంకొరకు మనముందుకు వస్తున్నారని దీనిని బలపరచడం నా కర్తవ్యమని నేను భావిస్తున్నాను. ఇది తప్పకుండా అంతా ఒప్పుకో వలసిన విషయం.

రెండవది—దీనిని యిప్పుడు చేసుకున్న తరువాత, రేపు నష్టిపై చేయబడిన ఏ చిన్న కర్మాగారం వారుకూడా వారి టర్మ్సును విత్‌డ్రా చేసుకొనడానికి వీలుఉండదు. అధికారం వుండదు. తరువాత, డిస్మిసల్ విషయంకూడా వచ్చింది. డిస్మిసల్, సస్పెన్షన్ యీ విషయంలో ఈ మధ్యనే మోడెల్ స్టాండింగ్ ఆర్డర్సుకు సంబంధించి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియావారు అమెండుమెంటు చేశారు-సస్పెన్డ్ చేస్తే సస్పెన్షన్ ఎలవెన్స్ యివ్వాలని. దేశం మొత్తంమీద స్టాండింగ్ ఆర్డర్సుకు సంబంధించే ఒకే పద్ధతి వుండాలి. అంతేగాని, సెంటర్ ఒక పద్ధతిగాపెడితే రాష్ట్రస్థాయిలో మనమొక పద్ధతిలో పెడతామని ఆలోచన మంచిదికాదు. లేకపోతే ఇండస్ట్రియల్ గ్రోత్ రాష్ట్ర స్థాయిలో దెబ్బ తింటుందని మనవిజేస్తున్నాను. ఇండస్ట్రియల్ గ్రోత్ గనుక దెబ్బ తింటే అన్‌ఎంప్లాయ్‌మెంటు ప్రాబ్లెం మరింతగా తీవ్రరూపం ధరిస్తుంది. ఈ దృష్ట్యా కూడా ఈ అమెండుమెంటు చాలా ముఖ్యమైనది నా ఉద్దేశంలో ఇది చాలా అభివృద్ధి

ద్ధాయకమైన చర్య అని మనవిచేస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, తమద్వారా సంజీవరెడ్డిగారికొక మనవి—All that glitters is not gold.

శ్రీ కె అంజనరెడ్డి :—అధ్యక్షా, బాపూజీగారు తెచ్చిన యీ బిల్లును నేను బలపరుస్తున్నాను చాల మంది మిత్రులు దీనిపై మంచి సలహాలిచ్చారు వాటిని మంత్రిగారు అమలు జరిపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని, ఇది అరణ్యరోదనగా భావించరని నేను భావిస్తున్నాను నా నియోజక వర్గములో, మా పంచాయతి ఏరియాలోనే ఒక మిల్లు వుంది అది మదరాసు రాష్ట్రం నుంచి వచ్చినవారు పెట్టారు. పారిశ్రామికంగా మనది వెనుకబడిన ప్రాంతమనుకున్నప్పుడు పర రాష్ట్రాలనుంచి ఎవరు వచ్చినా మనం మిల్లులు పెట్టించడానికి ఎంకరేజ్ చేయాలి, అందుకు ప్రయత్నాలు చెయాలి. కాని లేబరుకు—స్కిల్డ్ గాని, అన్‌స్కిల్డ్ గాని—మన ప్రాంతాలకు, ఆ పరిశ్రమ పరసరములలో వున్నవారికి ఉద్యోగాలు దొరికే విధంగా కూడ ప్రయత్నం చేయాలి. చౌదరిగారు చెప్పినట్లు ఎంత సర్వీసు వున్నప్పటికీ కూడ 8 దినాలు యాబ్సెంట్ అయినావనేది వారే సృష్టించి ఉద్యోగులను తొలగించడం జరుగుతోంది. ఎంతో మంది సంవత్సరాల తరబడి పనిచేస్తున్న వారున్నారు. 4—5 సం ల నుంచి అక్కడ లేబర్ ఆఫీసరు కూడ లేనందువల్ల వారు అప్రెంటిస్‌గానే పని చేయడం జరుగుతోంది వీరంతా యునైట్ అయి తమ హక్కులకోసం పోరాటం సాగిస్తారనే అనుమానం ఆ మేనేజిమెంటు వారికి వస్తే, వీరిని తొలగించడం జరుగుతోంది. ఆ విధంగా కాకుండా వారికి స్టాండింగ్ ఆర్డర్సు మేరకు వుండే హక్కులన్నిటినీ కూడ అమలు జరిపించే ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రతి చోట కూడ యీ ఆర్డర్సు అమలు జరిపించడానికి తగిన ఉద్యోగ బృందాన్ని నెలకొల్పాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—అధ్యక్షా, ఈ సవరణను సర్వసాధారణంగా బలపరచడం జరిగింది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—బలపరచలేదు. ....

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—నేను సర్వసాధారణంగా అన్నాను. అంటే జనరల్‌గా బలపరచారని అర్థం. Sometimes he forgets what he says.

Sri C. V. K. Rao.—I object. What I say I do not forget.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ —ఇద్దరు తప్ప మిగతావారంతా యీ అమెండుమెంటును బలపరచారు. సంజీవరెడ్డిగారు చాల వివరంగా, కరెక్టుగా యీ స్టాండింగ్ ఆర్డర్సు ఉద్దేశం, యీ చట్టము ఉద్దేశము వివరించారు. మిత్రులు చెప్పిన విధంగా అక్కడక్కడ స్టాండింగ్ ఆర్డర్సు ఇంప్లిమెంటేషనులో లోపాలు జరగవచ్చుగాక, కాని మొత్తం స్టాండింగు ఆర్డర్సు లేకుండా వుండి, స్వేచ్ఛగా వదలితే, కట్టుదిట్టాలకు చెందిన చట్టాలు లేనప్పుడు ఉద్యోగులు చాల ప్రమాదకర పరిస్థితులు ఎదుర్కొ-వలసి

వుంటుంది. అందువల్లనే యీ చట్టమును ఇతర క్షేత్రాలకు కూడ పొడిగించడానికి యీ అమెండుమెంటు తేవడం జరిగింది. ఉద్యోగుల విషయంలో చాల మంది మిత్రులు జనరల్ అబ్జర్వేషన్సు చెప్పారు. చాల ఆవేదన పడ్డారు. స్థానిక మనుషులకు ఉద్యోగాలు సరిగా దొరకడం లేదన్నారు. కొందరు స్థానికులు. స్టేటుకు చెందినవారు ఉద్యోగులుగా వున్నాగాని బయట నుంచి తెచ్చి పెట్టుతున్నార, ఇక్కడ వున్నవారిని తొలగించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు అని చెప్పారు. ఏ ప్రత్యేక ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటులో యీ అన్యాయం జరుగుతోందో—స్టాటిస్టికల్ ఫిగర్సుతోపాటు చెప్పినట్లయితే పరిశీలన చేయడానికి ఎక్కువగా వీలుండేది; తగు చర్యలు తీసుకోవానికికూడ వీలుండేది నాకు జ్ఞాపకమున్నంతవరకు గత శాసన సభ సమావేశంలో అనుకుంటాను—ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని గురించి కొంత స్టాటిస్టికల్ ఇన్‌ఫరమేషను ఆధారంగా హవుస్‌లో మాట్లాడారు. ఇందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పక్షం నుంచి పెర్సుయేషను కూడ వున్నది. అధికాధికంగా స్థానికులకు, స్టేటుకు చెందినవారికి యిండస్ట్రీస్‌లో. ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సులో ఉద్యోగావకాశాలు కలుగజేయ వలసిందని ప్రయత్నాలు చేస్తోంది. ప్రతి ఒక్క ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు నుంచీ భోగట్టా తెప్పించాము. అది చూచిన తరువాత సర్వసాధారణంగా అన్‌స్కిల్డ్ ఎంప్లాయీస్ 80 పర్సెంటు నుంచి 90 పర్సెంటు వరకు కూడ స్థానికులు, స్టేటుకు చెందినవారున్నారని, స్కిల్డ్, టెక్నికల్ పోస్టులలో కూడ అక్కడక్కడ 20 పర్సెంటు నుంచి 40 పర్సెంటు వరకు కూడ ఇనిషియల్ స్టేజస్‌లో వున్న ఘటనలు దృష్టికి వచ్చాయి. క్రమేణ స్టేటులో వున్న టెక్నికల్ పర్సన్స్‌కు ఎక్స్‌పీరియన్స్ వచ్చిన తరువాత బయటివారిని పూర్వ స్థలాలకు పంపించి స్టేటుకు చెందినవారికే అవకాశాలు యివ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇండస్ట్రీవైజ్‌గా ఆ ఫిగర్సు హవుస్‌లో పెట్టిస్తే చాల ఉపయోగకరంగా వుంటుంది.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—దానికి వారు ప్రశ్న వేయవచ్చు, ముఖ్యమంత్రి గారు సమాధానం చెప్పవచ్చు లార్జ్ ఇండస్ట్రీస్‌కు చెందినవాటిలోనే ఇవి ఎక్కువగా వుంటాయి. చిన్న పరిశ్రమలలో యీ పరిస్థితి సాధారణంగా లేదు. సెంట్రల్ సెక్టారులోవున్న ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో భోగట్టా తెప్పించాము కౌన్సిల్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్ మీటింగులో కూడ యీ సమస్య మధ్యమధ్యన రెవ్యూ చేస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యులు యీ విషయంలో ఎంత ఆతృత పడుతున్నారో అంత యాంగ్షస్‌గా ప్రభుత్వం కూడ వున్నది. లోకల్ పర్సన్స్‌కు, స్టేటుకు సంబంధించిన వారికీ జస్టిస్ జరగవలెనని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము ఎక్కడైనా, ఇండివిడ్యుయల్ కేసెస్ వున్నట్లయితే ఇండివిడ్యుయల్ కేసులుగా డీల్ చేయడం జరుగుతోంది. జనరల్ కేసెస్‌గా వున్నట్లయితే పాలసీ మాటర్‌గా డీల్ చేయడం జరుగుతోంది. ఇటీవల శ్రీనగర్‌లో జరిగిన నేషనల్ ఇంటిగ్రేషను గురించిన సంయుక్త సమావేశములో కూడ యీ సమస్య చర్చకు వచ్చింది. మిత్రులు గోవిందరావుగారు శివసేన అనే భావం తెలిపారు. అది వారు ఏ భావంతో చెప్పారో తెలియదు. ఆర్గుమెంటు అనే పత్రికలలో చదివినదాని ప్రకారం ఆ ప్రాంతం వారికి ఉద్యోగాలు యివ్వకుండా

బయటివారిని తెచ్చి డంప్ చేస్తున్నారు, అందువల్ల అక్కడివారి రక్షణకోసం శివసేన పూనుకుంటుంది అని క్లారిఫికేషను వుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— అక్కడ శివసేన వారు మన రాష్ట్రంవారు—ఇంకా ఇతర రాష్ట్రాలవారు వారి ప్రాంతంలో ఏ కొద్ది మంది వుండి పని చేస్తున్నప్పటికీ వారు బయటకు వెళ్ళే పరిస్థితి తెస్తున్నారు అని చెప్పాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—ఇది మనం ఆల్ ఇండియా పరస్పెక్టివ్‌తో ఆలోచించవలసి వుంటుంది నేషనల్ ఇంటరెస్టును దుర్లక్ష్యం చేయడానికి వీలులేదు. స్టేటుకు న్యాయం జరగాలన్నప్పుడు నేషనల్ ఇంటిగ్రేషనుకు దెబ్బవచ్చేటట్లు వ్యవహరించకూడదనే దృష్టి కూడ మనకు వుండవలసి వుంటుంది ఆంధ్రదేశం నుంచి వెళ్ళినవారు కూడ అనేక రాష్ట్రాలలో ఎక్కువ సంఖ్యలో—పెద్ద, చిన్న సంస్థలలో కూడ ఉద్యోగులుగా వున్న విషయం కూడ మనకు తెలుసు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో స్థానికంగా వున్న వారికి యివ్వాలనుకున్నా అందుకు సరిపోయే మనుషులు లేనప్పుడు బయటివారిని తెచ్చినా అభ్యంతరం వుండదనే విషయంలో మనందరిదీ ఏకాభిప్రాయమే కదా. కాని, భోగట్టా చూచినట్లయితే మనకు అన్యాయం జరిగిందని ఇంప్రెషన్ కలిగినంత అన్యాయం కనుపించడం లేదు. మళ్ళా నేను అస్యూర్ చేస్తాను ...

శ్రీ కె గోవిందరావు .—వారు ప్రతిసారి అట్లా చెబుతుంటే—పెద్ద ఇండస్ట్రీస్‌కు సంబంధించిన భోగట్టా మాకు యివ్వమనండి.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ —అది వేరే సమస్య. కాని మేము ఏ విధంగా రెవ్యూ చేస్తున్నామో చెప్పాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్స్ మేనేజిమెంటువారిని పిలిపించి యీ విషయం గురించి—round-table discussions చేస్తున్నారు. మేము కూడ చెబుతున్నాము. ఎక్కడెక్కడ సాధ్యమవుతుందో అక్కడక్కడల్లా అవుట్ సైడర్స్‌ను తగ్గించి స్టేటు వారిచేత, లోకల్ పర్సన్స్ చేత రిప్లేస్ చేయించాలని పెర్సుయేషన్ కూడ జరుగుతోందని చెప్పిన తరువాత వారు తృప్తిపడాలి. You must be satisfied. We are also equally anxious on the point. కక్షతో స్థానికులను తీసివేస్తున్నారని అన్నారు. ఏమైనా indiv dual cases ఉంటే according to rules, regulations and law లేకపోతే moral persuasion ద్వారా cases take up చేసే అవకాశం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మహత్వమును తగ్గించడం కాదు. State లోని వారికి న్యాయం కలగాలి. False domicile certificates తీసుకుంటున్నారని అన్నారు ఏవైనా individual cases ఏవైనా మా దృష్టికి తెస్తే పోలీసు వారు కాని మా డిపార్టుమెంటువారు కాని ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకునేటట్లు చూస్తామని హామీ ఇస్తున్నాను. జనరల్‌గా జరుగుతుందని చెప్పవచ్చును, కాని specific cases లేనప్పుడు action తీసుకోడానికి అవకాశం లేదు. అనేక సందర్భాలలో domicile certificates విషయంలో కొంత misuse జరుగుతోందనే భావాలు కలిగాయి, అటువంటి భావం తగ్గాలంటే citizens ఎక్కువగా బాధ్యత వహించి ప్రభుత్వానికి తోడ్పడితే check up చేయడానికి వీలుంటుంది.

ఆఫీసర్లు వెళ్ళి లక్షలాది establishment లో ప్రతివారి certificate correct అవునా కాదా అని పరిశీలన చేసే పరిస్థితి సాధ్యం కాదు కొన్ని ప్రత్యేకమైన industries గురించి గోవిందరావుగారు, మునిస్వామిగారు quote చేసారు. Employees విషయంలో general గా మేము చేస్తున్న కృషి మనవిచేసాను సి. వి. కె. రావు గారు యధావిధంగా మాట్లాడారు.

శ్రీ సి వి కె. రావు :—యధా విధంగా అంటే ఏమిటి? ఇంత వ్యంగ్యం ఏమిటి? లేబర్ పోర్టుఫోలియోను ఇట్లా అయితే ఎట్లా నిర్వహిస్తారు?

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ :—యధా విధంగా నిర్వహిస్తారు.

శ్రీ సి వి. కె. రావు :—అందుకే చిక్కులలో పడతారు.

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ :—వారు కొన్ని presumptions పై మాట్లాడారు. కొన్ని examples ఇచ్చారు. డిపార్టుమెంటు వారు ఉద్యోగులకు సహాయపడే ధర్మం ఎంత ఉన్నదో అంతా వారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. Individual గా ఏ officer అయినా లోపం చేస్తే మా దృష్టికి వస్తే తప్పక చర్య తీసుకుంటాము Onesided picture తీసుకుంటే మాత్రం సరిపోదు. కార్మికుల హక్కుల విషయంలో కూడా కార్మికులకు సరియైన నాయకత్వం, యూనిటీ ఉన్నపుడు యజమాని ఎంత దుర్మార్గుడైనా వానిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం బలం, సహకారం ఎక్కువగా ఉంటుంది.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు —మీరు కార్మిక నాయకులుకాకూడదా ఆదర్శవంతంగాకూడ నడుపవచ్చును.

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ:—మీరు ఉన్నంతవరకు మేము ఎట్లా నాయకులము అవుతాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మనం చోట్లు మార్చుకుంటే సరి.

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ :—ఆ అదృష్టం మీకూ పడుతుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అంత గర్వం పనికి రాదంటున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—ఆ Textile industry విషయంలో చెప్పారు Specific cases deal చేయడం జరుగుతుందని డిపార్టుమెంటు పక్షం నుంచి ఏమీ అన్యాయం జరుగదని హామీ ఇస్తున్నాను. ఇతర లేబరు పార్టీ లీడర్లను తీసుకు వచ్చి జాయింట్ మీటింగ్ పెట్టి discuss చేయాలంటే నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను వారి పక్షం నుంచి constructive suggestions రాకున్నా మేము ఇచ్చిన వైనా ఒప్పుకుంటే కొంత మేలు జరుగుతుంది. కోటయ్యగారు stauding orders ఏ విధంగా implement చేయబడుతున్నాయో వాటిలో కొంత మార్పు చేయవచ్చునే సంగతి పేర్కొన్నారు. వారితో నేను చెప్పాను నేషనల్ కమీషన్‌వారు మొత్తం సమస్యలన్నీ పరిశీలిస్తున్నారు codification విషయం, standing orders Act విషయం పరిశీలిస్తున్నారు. కొన్ని మా సాలలో వస్తుందని ఆశిస్తున్నాము. ఇలాగా

state level లో మరల పరిశీలన అవసరమని అంటే డిపార్టుమెంటు చేత examine చేయిస్తాను ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం సానుభూతిగా పరిశీలిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను సాధ్యమైనంతవరకు implement చేయాలనే ఉద్దేశం ఎక్కడెక్కడ legal action తీసుకోవాలో అక్కడ తీసుకోడానికి సందేహించేదిలేదు మానేజిమెంట్సుకు కూడ కొన్ని ఇబ్బందులు ప్రత్యేక పరిస్థితులలో ఉన్న విషయం గమనించవలసి వుంటుంది. ఇంకా చురుగ్గా implement చేయడానికి శ్రద్ధ వహించగలమని విశ్వాసం తెలుపుతున్నాను. Skilled labour విషయంలోను un-skilled labour విషయంలోను అయిదువేలమందికి ట్రయినింగుయిచ్చే ప్రత్యేక స్కీము ఉండాలని అన్నారు. I T I courses లో new గా textile కు చెందిన courses ఉండాలని కోటయ్యగారు సూచించారు. దీనిని పరిశీలించవచ్చును. ఐదువేలమందికంటే ఎక్కువమందికే ప్రతి సంవత్సరం skilled persons కు training ఇస్తున్నారు. Employment oriented అనే భావంతోనే స్కీము అమలులో పెట్టడం జరిగింది. ఎక్కడెక్కడ industrial establishments ఉన్నాయో వాటితో contact పెట్టి ఇక్కడ ఉత్తీర్ణులైనవారిని అక్కడకు పంపడం, వారికి కావలసినవారికి ఇక్కడ ట్రయినింగు ఇవ్వడం సాధ్యం అవుతుంది. కొన్ని establishments తో డైరెక్టరుగారు మాట్లాడారు నేనుకూడా ఇటువంటి సలహానే చెప్పి ఉన్నాను పిచ్చయ్యగారు coal mines లోని difficulties గురించి చెప్పారు. అది ఇండియా గవర్నమెంటువారి perview లో ఉన్న labour problem మేము ఎంతవరకు state స్థాయినుంచి సహాయ రించే అవకాశం ఉన్నదో అంతా చేస్తున్నాము. ఈశ్వరీబాయి గారు పేదలగురించి కట్టుదిట్టం కొరకే standing orders ను implement చేస్తున్నాము. సంజీవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఒక స్థాయిలోని employees ను కట్టుదిట్టంలోనికి తీసుకు రాకపోతే ఉద్యోగులను విచ్చలవిడిగా తీసివేసే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి, వారిని నిర్బంధంలో పెట్టడానికి standing orders ను implement చేసేఉద్దేశం ఉంది. ఈశ్వరరెడ్డిగారు ఆర్డర్లు strict గా implement చేయడంవిషయం చెప్పారు. Tex ile mills లో ఎక్కువగా తీసివేశారని standing orders ఆధారంగా తీసుకుని అన్నారు. అది individual case రిప్రజెంటేషన్ చేరేఉంటుంది లేకపోతే మరల పంపించినట్లయితే ఆ విషయం పరిశీలిస్తాము, గున్నయ్యగారు స్థానికులకు ఎక్కువ అవకాశం కలగాలని అన్నారు. యథార్థం. హరిజనుల విషయం ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు. హరిజనులకు manual labour కు సంబంధించినంతవరకు ఉద్యోగాలలో ప్రయారిటీ దొరుకుతుంది గవర్నమెంటు ఉద్యోగాలలోమాదిరే వీటిల్లోకూడా reservation ఉండాలని వారి ఉదేశమేమో తెలియదు. ఇటువంటి వ్యవస్థ ఇంకా ఏర్పాటుచేయడం జరగలేదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ప్రభుత్వస్థాయిలో ఉన్న రిజర్వేషనే ప్రతిదానిలోను తీసుకురావాలి.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—నేను చెబితే మీకు idea వచ్చింది. ఇది ఎంతవరకు legal గా possible అవుతుందో, law amend చేయవలసిఉంటుందేమో పరిశీలన చేయవలసి ఉంటుంది. పూర్తిగా ఈ విషయం examine చేయిస్తాము అని

మనవిచేస్తున్నాను సన్యాసిరావుగారు false certificates గురించి చెప్పారు, ఇబ్బందికరంగానే ఉంది, మేముకూడా feel చేస్తున్నాము. ఇట్లా జరుగుతున్నదని మాకు అనిపిస్తోంది, కాని సరిపోయే specific evidence, information దొరకడం లేదు ఉంటే తప్పక చర్య తీసుకోడానికి అవకాశంవుంది. అటువంటిదేమైనా మా దృష్టికి తెస్తే కఠినచర్య తీసుకుంటాము. ప్రభాకరచౌదరిగారు కూడా చెప్పారు వారు లాంగు సర్వీసు ఉన్న లేబరును స్టాండింగు ఆర్డర్సు యింప్లిమెంటేషనులో పర్మనెంటు చేయకుండా యిబ్బంది పెట్టిఉద్యోగాలు తీసివేసేపరిస్థితి వస్తుంది అన్నారు స్పెసిఫిక్కు కేసులు రిఫరు చేసినప్పుడు మేము తప్పక కఠినమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. ఇకముందు కూడా తీసుకోబడుతుందని హామీ యిస్తున్నాను. పీరియాడికల్ రిపోర్టు ఆన్ ది యింప్లిమెంటేషన్ ఆఫ్‌ది స్టాండింగు ఆర్డర్సు కావాలని సజెషను యిచ్చారు. ఆ సజెషను గమనించతగినదనిపిస్తున్నది. డిపార్టుమెంటునుండి రిపోర్టు తెప్పించుకోవడమా లేక సంస్థల నుండి తెప్పించుకోవడమా అనేది యేమీ చెప్పలేదు కాని స్టాండింగు ఆర్డర్సు యింప్లిమెంటేషను మీద మధ్య మధ్య రిపోర్టుప వస్తూనే ఉన్నవి. I take it as a good suggestion and shall get it examined వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఉద్యోగస్థులను రిమూవ్ చేయడానికి స్టాడింగు ఆర్డర్సు ఉపయోగం చేయకూడదు అన్నారు ఆర్డరును మిస్యూజు చేయకుండా చూడవచ్చును గాని కఠినంగా సరిపోయే పద్ధతిలో యెంప్లాయిమెంటు చర్య తీసుకుంటే వేరే సంగతి. ఎంప్లాయీల హక్కుల యెంప్లాయర్సు హక్కులు రెండూకూడా ఉన్నాయి. సర్వీసులో డిసిప్లిను మెయింటెయిను చేయడంలో హ్యూమనిటేరియన్ ఔట్ లుక్ తీసుకోవాలని చెప్పవచ్చు ఎక్కడయినా అవసరం ఉంటే. జనరలుగా అనేదానికి వీలులేదు. స్టాండింగు ఆర్డరు వన్ సైడెడ్ విషయం కాదు. It is for both employer and employee for implementation మాలే వెంకటనారాయణగారు కాంపెన్సేషను పే చేయడంలో డిలే అవుతోందని చెప్పారు, ఇన్సర్మేషను వచ్చిన తక్షణమే యెంక్వయిరీ చేసి ఎస్టాబ్లిషు చేయక తప్పదు. అంతవరకు కాంపెన్సేషను యిమ్మీడియేటుగా పే చేయడానికి వీలుండదు ఎవిడెన్సు యివ్వడానికి. The employees concerned or their platives cause for delay in completing the enquiry అవి మా దగ్గర యెన్ని ఉన్నాయి. క్వశ్చను వేసినప్పుడు యెంక్వయిరీ చేస్తే ఆ విషయం నా దృష్టికి వచ్చింది. బడ్జెటు సెషను నోటులో యీ విషయం వచ్చిందనుకుంటాను. ఈ ప్రొవిజను యెంప్లాయీసుకు ఉపయోగకరంగా ఉన్నట్లు గుర్తిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. సంజీవరెడ్డిగారు దీని అవసరాన్ని ప్రత్యేకంగా గుర్తించి వారు చక్కనిసలహా ఇచ్చారు. 50 లేక 100 మనుష్యులు ఉన్న చిన్న యెస్టాబ్లిషుమెంట్సును కూడా దీని పర్వ్యూ లోనికి తీసుకురావాలని అన్నారు. దానిని తప్పక గమనంలో పెట్టుకుంటాము. అంజనరెడ్డిగారు మంచి సలహాలు పాటించాలన్నారు. మంచి సలహాలు నేను పాటిస్తానని హామీ యిస్తున్నాను పాటించేదానిలో లోపం ఉంటే నా దృష్టికి తీసుకురావచ్చును. తీసుకువస్తే ఆ లోపంకూడా దూరం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. స్పెసిఫిక్ కేసులను మా దృష్టికి తీసుకువస్తే ఉద్యోగులపక్షంనుండి యేమి చర్య తీసుకోడానికి

అవకాశం ఉందో ఆ చర్య తీసుకోబడుతుంది. ఈ అమెండుమెంటును ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సి వి. కె. రావు :—ఒక క్లారిఫికేషను కావాలి. స్టాండింగు ఆర్డర్సు అయిదారు సంవత్సరాలనుంచి అమలులో ఉన్నాయి ఈ బిల్లు తీసుకువచ్చిన మీదట యెన్ని కేసులలో పనివారలకు అనుకూలంగా ఉపయోగించడం జరిగిందని అడుగుతున్నాను ఆ స్టాటిస్టిక్సు మంత్రిగారు యివ్వగలరా?

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ —కొన్ని నెలలు కావాలి.

Mr Deputy Speaker —The question is

"That the Industrial Employment (Standing Orders) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1968 be read a first time"

The motion was adopted.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—I beg to move

"That the Industrial Employment (Standing Orders) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1968 be read a second time"

(pause)

Mr Deputy Speaker :—Motion moved

Mr Deputy Speaker —The question is.

"That the Industrial Employment (Standing Orders) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1968" be read a second time"

The motion was adopted

Clauses 2, 1, Enacting Formula and Long Title·

Mr. Deputy Speaker —The question is :

"That Clauses 2, 1, Enacting Forumula and Long Title do stand part of the Bill"

The motion was adopted

Clauses 2 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—I beg to move :

"That the Industrial Employment (Standing Orders) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1968" be read a third time"

Mr Deputy Speaker. —Motion moved

(PAUSE)

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That the Industrial Employment (Standing Orders) Andhra Pradesh amendment Bill, 1968" be read a third time."

The motion was adopted.

THE PAYMENT OF WAGES ANDHRA PRADESH AMENDMENT BILL, 1968

Sri Konda Lakshman Bapuji —I beg to move :

"That the Payment of Wages (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1968 be read a first time"

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved

శ్రీ సి. వి. కె. రావు —అధ్యక్షా, పేమెంట్ ఆఫ్ వేజెస్ ఆక్టు లేబరుకు అమిలియరేటివు ఆక్టు, హెల్ప్‌ఫుల్ ఆక్టు. ఈ సందర్భంలో మంత్రిగారు తీసుకు వచ్చినటువంటి అమెండుమెంటు కోర్టు ఫీజు విషయంలో అదికూడ పేచీ విషయం కాదు. ఫస్టు రీడింగుకు యీ బిల్లు వచ్చిన దానిమీద పేమెంటు ఆఫ్ వేజెస్ ఆక్టు అమలు పెట్టడం విషయంలో జరుగుతున్నటువంటి సాధకబాధకాలను యిక్కడ శాసన సభ దృష్టికి మీ ద్వారా తీసుకురావడం అవసరమని భావిస్తున్నాను. దీనిని అమలుపరచ వలసిన వారు రీజియనలు ఆసిస్టెంటు లేబరు కమీషనరు ఈ విషయాలలో చాలా జాప్యం జరుగుతూ వుంది. ఈ విషయాలలో ప్రభుత్వం లేబరు కోర్టుసకు యితర జుడిషియరీకి ఒక విధమైన తేడా ఉండి తీరాలి 30 సంవత్సరాల అనుభవం చూసినప్పుడు లేబరు జుడిషియరీ ముందు వచ్చినప్పుడు అవి ప్రత్యేకమైన దృష్టితో పరిశీలించాలి. సాధారణమైన కోర్టుయొక్క విధానం అమలుపెట్టి పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు అడుగున ఉన్నటువంటి సమాజంలో కష్టాలను అనుభవించేటటువంటి, ఎక్కువ సేవ చేసేటటువంటి కార్మికునికి అన్యాయం జరుగుతుంది. దురదృష్టవశాత్తు యీనాడు లేబరు అడ్మినిస్ట్రేషను విషయంలో యిటువంటి శాసనాలు అమలుపెట్టేటప్పుడు శాసనంలో ఉండే హక్కు చూసే బాధ్యత కార్మికునిపైన, కార్మికశాఖ పైన పడింది. కష్టపడి పనిచేసే నాయకునిపైన పడింది. మంత్రిగారు నాయకులు సమర్థులు కారు అనడం పరిపాటి. బ్రిటిషువారు దేశాన్ని పరిపాలించే రోజులలో సమర్థులు పరిపాలించే వారు దేశప్రజలలో లేరు కాబట్టి తాము పరిపాలిస్తున్నామనేవారు. ఆనాడు ఆ మాటలను వినినప్పుడు యెంతో బాధగా ఉండేది. ఈనాడు ఉన్నటువంటి సామాజిక పరిస్థితులలో పేమెంటు విషయంలో అక్రమం జరిగితే త్వరగా సహాయభూతంగా కార్మికుల హక్కులను పరిరక్షించాలి. ఒక కేసులో ఆర్ ఎల్. సి వర్కరుకు అనుకూలంగా తీర్పు యిచ్చిన సందర్భంలో యజమాని హైకోర్టుకు వెళ్లారు ఆ పేద వర్కరు హైకోర్టులో వాదించుకోడానికి శక్తి లెదు కనుక ప్రభుత్వం సహాయకారిగా ఉండాలి కాని అది జరగలేదు. రెండు మూడు సంవత్సరాలు అయిపోయిన తరువాత అక్కడ అవసరం లేదని తీర్పు యిచ్చింది. నేను చెప్పేటటువంటిది లేబరు అడ్మినిస్ట్రేషను అట్టడుగున ఉన్న కార్మికులకు సహాయంగా ఉపయోగపడే శాసనాన్ని ఉపయోగించేటట్లు చూడవలసినది. అది జరగడంలేదు. జరగదుకూడా. మంత్రిగారితో గట్టిగా వాదించ వలసిన అవసరం ఉన్నది. వారికి వంశపారంపర్యముగా సంపాదించుకున్న హక్కును ఛాలెంజి చేసే వుద్దేశ్యము కానేకాదు అట్ట అడుగున ఉన్న కార్మికుని రక్షించవలసిన బాధ్యత వారిపైన ఉన్నది. టేబిలు దగ్గర కూర్చుని చర్చించుకుందామని అన్నారు. అది బాగానే ఉంది ఆది నాగరిక లక్షణము. మన ప్రభుత్వం అట్ట అడుగున తిండి లేక వాదించుకొనే శక్తి లేక బాధలు పడే వారికి కార్మికశాఖ సహాయం చేస్తే సంతోషించే వాడిని.

అవేమీ రావడము లేదు వాదనలు వాదనలులాగ వుంటున్నవి. Discussions discussions లా వుంటున్నవి జీవితములో కార్మికులు అనుభవించే బాధలు ఎక్కువగా వుంటున్నవి, ఇటువంటి చిల్లరమల్లర విషయాలతో వచ్చి ఇన్ని శాసనాలు చేస్తున్నాము అని జాబితాలలో మంత్రివర్గము వ్రాసుకొనేబదులు నిజమైన బాధలు ఎక్కడ వున్నవి, నిజమైన కష్టము ఎక్కడ వున్నది అనేది చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. శాసనము మంచిదే కాదనను. దీన్నిగురించి బాగా study చేసి అప్పుడు ఇక్కడకు వచ్చి మా మెప్పు పొందితే బాగుంటుంది కాని మేము మంత్రులము అయ్యాము. మాకు ఎక్కడ హక్కు వస్తుంది అని అసలు విషయాలను తప్పించుకొంటున్నారు అనేటట్లయితే మేము అరణ్య రోదన చేస్తున్నామా ? బాధ్యత స్థానములో వున్న ప్రభుత్వము శాసన సభకు జవాబుదారీ వహించవలసిన ప్రభుత్వమును సక్రమముగా శాసనాలను అమలుపెట్టాలని అడగడములో ఏ విధంగా కదపగలమా లేమా అనే బాధలో చిక్కుకొన్నాము. తమరుకూడ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని రావాలి వారి డిపార్టుమెంటుకు అనుభవము లేదనను సమర్థులు లేరు అనను చిక్కు ఎక్కడ వచ్చినది అంటే లోక జ్ఞానము తక్కువ అయిపోయినది. ఆ విధంగా కించెత్తుపరచాలని కాదు నా ఉద్దేశ్యము మాకు వున్న కొంచెము జ్ఞానమును ప్రసాదిస్తూ స్వీకరించాలని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ కె మునుస్వామి —అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు చాల అవసరము కాని దీని అమలుకు తగు శ్రద్ధ తీసుకొనవలసిన అవసరము ఎంతైన వున్నది. ప్రతి పరిశ్రమలో ఎంతసేపూ కార్మికులకు ఇవ్వవలసిన జీత భత్యాలను ఎగగొట్టడానికి పరిస్థితి ఏమిటా అనే దానిమీద శ్రద్ధ తీసుకొని వారికి అన్యాయము చేయడానికి ముందుకు వస్తున్నారు. ఇటువంటి విషయాలను కార్మిక సంఘాలు ప్రభుత్వము ముందుకు తీసుకువస్తున్నప్పుడు మిల్లు యజమానులు మాత్రము దీనినుంచి తప్పించుకొనడము చాల విచిత్రముగా వున్నది ఇలాంటి చట్టాలను ఖచ్చితముగా అమలు చెయని ఫ్యాక్టరీలమీద ఏ విధమైన చర్య తీసుకొవాలనే విషయము ఆలోచించవలసిన అవసరము వున్నది. క్రొత్తగా ఏర్పడిన పరిశ్రమలలో వారికి కావలసిన ఏ కొద్దిమంది employers నో తప్ప మిగతా వారిని 15 రోజుల తరువాత తీసివేసి మరల reappoint చేయడము జరుగుతున్నది ప్రభుత్వానికి ఇవ్వవలసిన రుసుములు కూడ సరిగా చెల్లించరు. సూళ్లూరుపేట — కోటకోలూరుమధ్యలో ఆదిరామా కాటన్ మిల్సు వుంది, సూళ్ళూరుపేట పంచాయతీవారు రుసుము చెల్లించాలని నోటీసు యిస్తే ఈ మిల్లు మీ పంచాయతీలోనిది కాదు. కోటకోలూరు పంచాయతీ పరిహద్దులోనిది అంటారు. కోటకోలూరు పంచాయితీవారు నోటీసు యిస్తే మీ పంచాయితీలోనిది కాదు సూళూరుపేట పంచాయితీలోనిది అని చెప్పి పంచాయితీకి కట్టవలసిన tax కట్టకుండా ఎగకొట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. సాధ్యమైనంతవరకు అటు కార్మికులకు, ఇటు ప్రభుత్వానికి నష్టము లేని పరిస్థితులలో చట్టాలను తీసుకు వచ్చినపుడు మనము చేసే చట్టాలకు అర్థము వుంటుంది, చెమటోడ్చి పనిచేసే workers కి దక్కకుండా, ఇటు ప్రభుత్వానికి దక్కకుండా మధ్యవారు దిగమ్రింగే పరిస్థితి వున్నప్పుడు ప్రభుత్వమువారు తగు శ్రద్ధ తీసుకుని చట్టాలు అమలు జరిపే పద్ధతిని చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అధ్యక్షా, court fees మినహాయించినంతమాత్రాన కార్మికులకు అధికమైన ప్రయోజనము జరుగుతుందనుకొనడానికి ఆస్కారము లేదు. నిజమే. ప్రభుత్వమువారు చాల సానుభూతితో ఆలోచించి payment of wages Act క్రింద కార్మికులకు రావలసిన wages ఏమైనవుంటే ఇంతకుముందు court fee పెట్టవలసివచ్చేది అది ఏదో వారికి అంతరాయముగా వున్నది కాబట్టి దానిని మినహాయిస్తే కార్మికులందరు తమ ప్రయోజనాన్ని ఈ act కు లోబడి సాధించుకోడానికి సాధ్యమవుతుందనే ఆలోచనతో ఈ అమెండెంగ్ బిల్లు మన ముందుకు వచ్చినది అంతమాత్రముచేత ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుందా అని అడుగుతున్నాను ఈ బిల్లును amend చేయవలసిన అవసరము వచ్చినపుడు సమగ్రమైన రూపాన్ని కల్పించ డానికి ప్రయత్నము చేయాలి. ఇప్పటికి జనరల్ ఎలక్షన్సు జరిగి సంవత్సరమున్నర కావస్తున్నది 1½ సంవత్సరకాలములో మన డిపార్టుమెంటుకు వున్న అనుభవము ఏమిటి అనేది ప్రభుత్వము చాల శ్రద్ధగా యోచించాలి. Payment of wages act క్రింద ఎక్కడెక్కడ, ఎలాంటి cases ఉత్పన్నము అవుతున్నది, ఇలాంటి cases ఉత్పన్నము కావడానికి మూల కారణాలు ఏమిటి, దీనిని సర్దుబాటు చేయ డానికి payment of wages act ను ఏ విధంగా సవరించాలి అనేది ఆలోచించాలి. కడుపునొప్పి వచ్చినది. ఆకలి అయి, ఈ కడుపునొప్పికి ఇంజక్షన్ ఇస్తే తగ్గు తుందనుకొంటే పొరపాటు. ఆకలి అయినవారికి ఇంజక్షన్ ఇస్తే తగ్గదు ఆహారము పెడితే తగ్గుతుంది. అందువల్ల payment of wages act ను employees ఏయే సందర్భాలలో ఎందుకు ఉల్లంఘన చేస్తున్నారు ? ఇటువంటి వాటిని అరికట్టడానికి మనము తీసుకుని రావలసిన సమగ్రమైన చట్టము ఏమిటి అని ప్రత్యేకముగా కార్మికుల కోసము ఒకశాఖ ఏర్పడి వ్యవహారము చేస్తున్నప్పుడు ఆలోచించవలసిన అవసరము వుందనే విషయాన్ని నేను నివేదించడము అప్రస్తుతము కాదు అనుకొంటాను అసలు ప్రధానమైన విషయాలు మినహాయించి తాత్కాలికమైన వ్యవహారాలుమాత్రమే అతిశ్రద్ధగా, అత్యవసరముగా శాసన సభముందుకు వచ్చే ఆచారము ఇలాంటి చట్టాలు మాత్రమే కాదు చాల కన్పిస్తూ వుంటాయి. సమగ్రముగా payment of wages Act క్రింద ఎక్కడెక్కడ మేనేజిమెంటు గత 1½ సంవత్సర కాలములో ఉల్లంఘన జరిగింది. ఎలాంటి cases ఉత్పన్నమైనవి. అవి రావడానికి గల కారణము ఏమి ? వాటిని అధిగమించటానికి కావలసిన స్వరూపము చట్టానికి ఏవిధంగా కల్పించాలి అనే విషయాన్ని లేబరు డిపార్టుమెంటు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి అలాంటి సమగ్రమైన స్వరూపము కల్పించడానికి ప్రయత్నము చేయాలి కాని అరిచే కుక్కకు ఒక మాంసపు ముక్క వేసే విధంగా court fee మినహాయించి కార్మికులకు మహోపకారము చేస్తున్నాము అనే మాట మామూలుగా కార్మికులకు అంత ప్రయోజనకరమైన విషయముకాదేమో ! ఏదైన కార్మికులకు సంబంధించిన చట్టాల విషయములలో కొంత అనుభవమును దృష్టిలో పెట్టుకొని, మనకు వస్తున్న అడ్డంకులను దృష్టిలో పెట్టుకొని సమగ్రమైన స్వరూపాన్ని ఇవ్వడానికి ప్రయత్నము చేయాలి అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె గోవిందరావు :— అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుకు మేము వ్యతిరేకముగా లేము కాని కార్మికుల రక్షణ గురించి చెప్పాలి. యజమానులు కార్మికులను అన్యాయముగా

తొలగించడము. payment of wages విషయములలో అనేకమైన అన్యాయాలు జరుగుతున్న సంగతి మనకు తెలిసినవే. లేబరు డిపార్టుమెంటు ఏమి చేస్తున్నది ? దీని స్థానము ఎక్కడ? ఎంతవరకు సామరస్య పూర్వకముగా పరిష్కారము చేయ గలుగుతున్నారు? అసలు ఈ లేబరు డిపార్టుమెంటును ఎంప్లాయర్సు గుర్తిస్తున్నారా కార్మికులకు నిజమైన రక్షణ కల్పిస్తున్నారా వీరు పిలిస్తే వారు వస్తునారా? ఇద్దరిని రమ్మనమని పిలిస్తే ఎంప్లాయర్సు రాము అంటే డిపార్టుమెంటు చేయగలిగినది ఏమైన వున్నదా ? వీటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని కార్మికులకు రక్షణ కల్పించే విధంగా సమగ్రమైన శాసనాన్ని తీసుకొని రావాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ·—నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పేది ఏమీ లేదు. నేను మొదటే మనవి చేశాను, నేషనల్ కమీషన్‌వారు అన్ని విషయాలు ఎంప్లాయ్‌మెంట్ గురించి పరిశీలిస్తున్నారు. వారికి మేము ఎవిడెన్సు ఇచ్చాము ఇది సింపుల్ ప్రొవిజన్ కార్మికులకు ఆర్థికంగా ఇబ్బంది కలుగకుండా పేమెంట్ ఆఫ్ వేజెస్ యాక్టుప్రకారంగా ఓనర్‌కు వ్యతిరేకంగా చర్య తీసుకోడానికి ఫెసిలిటి కల్గించే ప్రొవిజను. దానిని ఎప్రిషియేట్ చేసేబదులు ఏదో లింక్‌గా పెట్టి గవర్నమెంటు అనుకొన్నంత శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదనే అభిప్రాయం సభ్యులకు కల్గడం సరైనదికాదు పేమెంట్ ఆఫ్ వేజెస్ యాక్టుప్రకారం కానివ్వండి, లేవా ఎంతవరకు మోరల్‌గా వేజెస్ సకాలంలో దొరికేట్లు చేయటానికి ప్రభుత్వశాఖ, ఆఫీసరు పూనుకొంటున్నారు. ఇంకా ఫర్దర్ ఫెసిలిటీస్ కలగటానికి ఇది ఒక ఎమెండ్‌మెంట్.

Mr Deputy Speaker :—The question is

"That the Payment of Wages (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1968 be read a first time"

The motion was adopted

Sri Konda Lakshman Bapuji.—Sir, I beg to move

"That the Payment of Wages (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1968" be read a second time

Mr Deputy Speaker —Motion moved·

(Pause)

Mr Deputy Speaker ·—The question is·

"That the Payment of Wages (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1968 be read a second time"

The motion was adopted.

Mr Deputy Speaker —The question is

"That Clauses 2, 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 2, 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri Konda Lakshman Bapuji Sir, I beg to move :

"That the Payment of Wages (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1968 be read a third time."

Mr Deputy Speaker —Motion moved
(Pause)

Mr Deputy Speaker —The question is

" hat the Payment of Wages (Andhra Pradesh) Amendment Bill 1968 be read a third time"

The motion was adopted.

THE INDUSTRIAL DISPUTES (ANDHREA PRADESH) AMENDMENT BILL. 1967.

Sri Konda Lakshman Bapuji —Sir, I beg to move

"That the Industrial Disputes (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1967 be read a first time,

Mr. Deputy Speaker —Motion moved.

శ్రీ కె గోవిందరావు.—అధ్యక్షా ఈ బిల్లుకు నేను ఆక్షేపణ తెలుపుతున్నాను. ఎందువల్లనంటే మెడికల్ ఇన్స్టిట్యూషన్‌ను పబ్లిక్ యుటిలిటి సర్వీస్ వాటిలో డిక్లేర్ చేయటానికి ప్రతి ఆరునెలలకు అని ఇంతకుముందు వున్న చట్టంప్రకారం అధికారం వున్నప్పుడు ఇది పర్మెనెంటు కాబట్టి పర్మెనెంటు చేస్తున్నామని ఎమెండుమెంటు తీసుకురావలసిన అవసరం ఇప్పుడు ఏమివచ్చింది అని నా మొదటి ప్రశ్న. ఇప్పుడున్న చట్టప్రకారం ఆరు నెలలకు ఒకసారి నోటిఫికేషన్ ఇస్యూ చేసి ఇది పబ్లిక్ యుటిలిటి సర్వీస్ అని పెడుతున్నారు. ఇన్ని సంవత్సరాలనుండి లేని ఇబ్బంది ఇప్పుడు ప్రత్యేకంగా ఏమివచ్చింది? ఏ ఇబ్బందిని అధిగమించటానికి ఈ బిల్లు తీసుకువస్తున్నారు అనే విషయంలో మాకు కొన్ని డౌట్స్ వున్నాయి హాస్పిటల్స్‌లో పనిచేస్తున్న కార్మికులు ఇటీవల సంవత్సరాల్లో ఒక బలమైన ఉద్యమంగా తయారై చివరకు నర్సెస్ కూడా దానిలో జాయిన్ అయి ఒక బలమైన, శక్తివంతమైన యూనియన్‌గా తయారైనారు ఆ యూనియన్ ఏదైనా మిస్‌యూజ్ చేస్తున్నారా అంటే అది లేదు. పేషెంట్స్‌కు ఇబ్బంది కలుగచేసింది లేదు. అలా ఇబ్బంది కలుగచేస్తూ ఒక్క స్ట్రయికయినా చేశారా అని అడుగుతున్నాను అలా స్ట్రయిక్స్ చేయకుండా, వారి ఉద్యమాన్ని బలవత్తరం చేయకుండా వుండటానికి ఈ బిల్లు తీసుకువస్తున్నారా అని మా అనుమానం. అనేక విషయాల్లో అనేక సందర్భాల్లో యూనియన్ తోడ్పడిందని నేను నమ్ముతున్నాను హాస్పిటల్స్‌లో జరుగుతున్న కరప్షన్ గురించి, ముఖ్యంగా అక్కడ జరుగుతున్న ఫిల్ఫరేజ్ ఆఫ్ మెడిసిన్ అనేక లోపాలు వున్నాయని ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. కేవలం వారికోర్కెలను గురించి అడగటమేగాక జనరల్ ఇంటరెస్ట్‌తో జరుగుతున్న లోపాలను, డబ్బు వృధా అవుతున్నదని, గుంటూరులో హాస్పిటల్‌లో ఇలా జరిగిందని, కె. జి. హాస్పిటల్‌లో ఇలా జరిగిందని వారు పెద్ద మెమొరాండంలు ఇచ్చారు కాని ఒక్క స్ట్రయిక్‌కూడా చేయలేదు. వారికి వున్న ఇబ్బందుల గురించి చెప్పుకొన్నమాట వాస్తవమే. అయినా హాస్పిటల్స్‌నుండి వస్తున్న వార్తలవల్ల

తెలుస్తున్న దానినిబట్టి అక్కడక్కడ యూనియన్స్‌ను డిస్టర్బ్ చేయాలనే దృష్టితో ప్రభుత్వం ఇలా చేస్తున్నదా అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. ఇవాళ యూనియన్‌లో వున్న ముఖ్యమైన కార్యకర్తలను అక్కడనుంచి ఇక్కడకు, ఇక్కడనుంచి అక్కడకు పంపి యూనియన్‌ను నిర్వీర్యంచేయటానికి ఈ బిల్లు తీసుకురావడం జరిగిందని మా అనుమానము. వారు ఎప్పుడూకూడా ప్రజలకు ఇబ్బంది కల్గింపలేదు. బలమైన సంఘం ఒకటి పెట్టుకుని న్యాయమైన కోర్కెలు కోరుతూ ప్రజలకు అవసరమైన సమస్యలను ఎత్తి చూపిస్తున్నారు. ఫిల్ఫరేజ్ ఆఫ్ మెడిసిన్స్ గురించి ఎస్టిమేట్సు కమిటీలో చెప్పారు దానికి డిపార్టుమెంటువారికి బాధ కలిగి కష్టం కలిగి దీనిని లేబర్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా తీసుకువస్తున్నారేమో మాకు తెలియదు. దీనిని సరైన ఉద్దేశంతో తీసుకువస్తున్నారని చెప్పటానికి వీలులేదు ఇది కేవలం కార్మిక ఉద్యమాన్ని దెబ్బకొట్టటానిం ప్రవేశపెడుతున్న బిల్లుగా మాకు అర్థంఅవుతున్నది కాబట్టి దీనిని తీసుకురావలసిన అవసరంలేదు. పబ్లిక్ యుటిలిటి సర్వీస్‌గా ఆరు నెలలకు ఒకసారి నోటిఫికేషను ఇవ్వటానికి అవకాశం వుండనే వుంది ప్రత్యేకంగా దీనిలో తీసుకు రావలసిన అవసరంలేదు. కేవలం కార్మికులను దెబ్బతీయాలని తీసుకువచ్చినట్లు అనుమానం కలుగుతున్నది కనుక దీనిని మేము ఎన్నటికి సమ్మతించము. కనుక దీనికి నా వ్యతిరేకత తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ సి వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు యొక్క ఉద్దేశం హాస్పిటల్స్, డిస్పెన్సరీసు చేసే పని అంతా పబ్లిక్ యుటిలిటి సర్వీసు క్రింద స్థిరంగా డిక్లేర్ చేయాలనేది, చేయవచ్చు. కాని దేనికిసంబంధించి? పారిశ్రామిక తగాదాలు వచ్చినప్పుడు వాటిని పరిష్కరించటానికి, వీటిలో రెండురకాల ఉద్యోగాలున్నాయని ప్రభుత్వంవారుభావిస్తున్నారు ఒకటి సాధారణమైనది. రెండవది పబ్లిక్ యుటిలిటి సర్వీసు, ఇది ప్రత్యేకమైనది దీనిలో తగాదా వచ్చినట్లయితే అది ప్రత్యేకంగా త్వరగా పరిష్కరించాలని ఉద్దేశం అది మంచిదే. అయితే ఇది ఎందుకూ ఉపయోగపడ్డంలేదు. అసలు పారిశ్రామిక తగాదాల చట్టంయొక్క మూల ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? ఆ మూల ఉద్దేశ్యం ఒక డాక్టర్ ఏ విధంగా ఒక మనిషికి మందు వేసేటప్పుడు, ట్రీట్ చేసేటప్పుడు ఆ మనిషి ఒక పేషెంటుగా వున్నప్పుడు ఆ వ్యక్తి యొక్క ఆరోగ్యం, ఆ వ్యక్తియొక్క చరిత్రను పరిశీలించి, ఆ వ్యక్తి చచ్చిపోకుండా, ఆ వ్యక్తి జబ్బుకు లోనుకాకుండా ఏ విధంగా కాపాడతాడో అదేరీతిగా ఉన్నది ఈ మూలఉద్దేశ్యము ఈనాడు యజమానుల మధ్యన, కార్మికుల మధ్యన తమయొక్క పనుల విషయంలో, తమయొక్క హక్కుల విషయంలో తమ జీవితమునకు సంబంధించిన విషయములలో తరువాత తమ ఇతర దైనందిన కార్యక్రమములకు సంబంధించిన విషయములలో తగువు వచ్చినప్పుడు తక్షణమే పరిష్కరించాలి, ఆ తగువు పెద్దదికాకుండా చూడాలని ఆ చట్టంలోని ఉద్దేశ్యము. ప్రభుత్వం యొక్క దృక్పథం ఏమిటి. ప్రభుత్వంయొక్క దృక్పథం అంతాకూడా ఎట్లా తప్పించుకుందాము, దీనిని ఎట్లా, ఏ రకంగా తప్పించుకొని ఎవరైతే తగువును పరిష్కరించుకొందామనుకున్నారో వారి నెత్తిమీద వేద్దామా అనే ధోరణిక్రింద ఈ ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్స్ యాక్టునడుస్తూ వున్నది అది దురదృష్టకరమైనటు

వంటి విషయం ఈ సందర్భంలో దీనిని పబ్లిక్ యుటిలిటీ సర్వీస్ అనేటట్లయితే ముఖ్యంగా మీకేమీ గొడవవుండనక్కరలేదు కనుక మొత్తంమీద ఈ నాడు సమ్మె ఎక్కడైనా వచ్చేటట్లయితే, ఏదైనా తగువు వచ్చేటట్లయితే యజమానుల మధ్య, కార్మికుల మధ్య తగువు వచ్చినప్పుడు అది ప్రభుత్వం చేసేదికాదు, యజమానులు చూసేటటువంటిది. మనది పబ్లిక్ యుటిలిటీ సర్వీస్. అందుచేత మనపైన మామూలుగా ఏ తగువూరాదు ఏ తగువు వచ్చినప్పటికీకూడా మనలను రక్షించే టటువంటి లేబర్ డిపార్టుమెంటు వున్నది; అనేలైను క్రింద వున్నది వాళ్ళధోరణి. నిజానికి చూచినట్లయితే రోగంవచ్చిన మనిషికి డాక్టర్ ఏ విధంగా అయితే రోగం కుదర్చడానికి పూనుకోవాలో అదిపోయి రోగం కలుగజేసేటువంటి క్రిములను రక్షించే సమస్యగా, విధానంక్రింద తయారైపోతున్నది ఇది. కనుక ఈ నాడు ఆ రోగాన్ని నిర్మూలనచేయడానికి, తగువును పరిష్కరించడానికి పూనుకొనేబదులు నిజంగా ఈనాడు పబ్లిక్ యుటిలిటీ సర్వీసెస్ అని నీవు అనడం, అంతేకాకుండా నీవు తప్పించావు కనుక నీపైన కత్తి మేము ఎందుకు వేయకూడదు? ఒకమూల యజమానులు పబ్లిక్ యుటిలిటీ సర్వీస్ అయితే తమకు ప్రత్యేకమైన బాధ్యతతో పరిశ్రమ మీద వచ్చేలాభాలు పంచుకోవడం భావంతో ప్రభుత్వం మీది అనుకోడమే వాళ్లకి పెద్ద భాగం వుండనుకోవడమే పబ్లిక్ యుటిలిటీగా వున్నది నిజంగా పరిశ్రమల్లో పని చేసే వాళ్లు, ఆ పరిశ్రమలవల్ల లాభం పొందవలసిన ప్రజలు వాళ్లదృష్టిలో లేనేలేరు ఈ నాడు తగువు ఏదైనా వచ్చేట్లయితే ఆ తగువును పరిష్కరించే బదులు దానిని కార్మికులపైన నెట్టివేయడానికే ఈ పబ్లిక్ యుటిలిటీ సర్వీస్ ఉపయోగపడుతున్నది. దీనియొక్క పనేమిటంటే. ఈ తగువు వచ్చింది. దీని భారం అంతా కార్మికులదేనని, కనుక నీవు సరైన నోటీసు యివ్వలేదు. సరైనది యివ్వలేదు. అందుచేత నీ పైన ఈ శిక్ష ఎందుకు వేయకూడదు అనే ధోరణి క్రిందకు పోయింది దీనిని. ఈ మూల సూత్రాన్ని, ఫండమెంటల్స్‌ను మనం అడగకపోయేటట్లయితే ఈ శాసనం ఈ సభ ముందు, ఈ రాష్ట్రానికి ప్రత్యేకమైనటువంటి బాధ్యత కలిగినటువంటి ఈ శాసన మండలి ముందుకు దీనిని తీసుకురాకపోయేటట్లయితే నిజంగా ఇక్కడ శాసన సభ్యులుగా మా బాధ్యతలు నిర్వహించడం అబద్ధం. అందువల్ల ఈ నాడు ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్స్ యాక్టు అంతాకూడా పైకి మెరుగుచూపించే వస్తువుక్రింద తయారై పోయింది దీనికి నాకు అభ్యంతరంలేదు ఈ సర్వీసెస్, పబ్లిక్ సర్వీసెస్ అని అని అనండి. పబ్లిక్ యుటిలిటీ సర్వీసెస్ అనండి ఏమన్నా తప్పేమీలేదు. అయితే ఇవన్నీ ఏ ఉద్దేశ్యంతో ఏర్పడినవి? తప్పుకోడానికి మాత్రంకాదు. దొంక తిరుగుడు మార్గాన పెట్టడానికిగాదు. కార్మికుల నెత్తిమీద కూర్చొని గాలం వాళ్ళపైన వేయడానికి కాదు లేకపోతే ఒక శాసనంచేయండి, కార్మికులకు అసలు జీవితమేలేదని, కార్మికులందరూ ట్రైబల్స్ క్రింద లెక్కవేస్తూ ఒకశాసనం చేయండి. మీకు దమ్ములు లేవు అని నేను అంటున్నాను. కార్మికులపైన మోపే పథకంకోసం ఈ శాసనాలన్నీ ఉపయోగించబడుతున్నాయి కాని నిజంగా వాటియొక్క సదుద్దేశాన్ని అమలుచేసేటట్లుగా లేదు. అందుచేతనే అధ్యక్షా మీ దృష్టికి ఈ అంశాన్ని తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ సి. ప్రభాకరచౌదరి :—ఇక్కడ ఇప్పుడు ఎమర్జెన్సీ క్రింద తీసుకువచ్చి దీనిని చేస్తున్నారు అయితే ఈ అత్యవసరమైనటువంటి విషయములో మనయొక్క

లేబర్ మెషినరీ ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్స్ చేసేటటువంటి మెషినరీ అంతా అత్యవసరంగా పనిచేస్తోంది. అంటే అసలు అలా పని చేయకపోయినందువలన, వెంటనే రెస్పాన్స్ లేకపోయినందువలన అటువంటి విషయాలలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. అది అత్యవసరమనుకొనప్పుడు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలనేటటువంటిది లేనందువలన మనకు ఈ నాడు ఇందులో ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్స్ వస్తున్నాయి. లేకపోయినట్లయితే యింతగా డిస్ప్యూట్స్ పెరగడానికి అవకాశం లేదు. ఈ విధంగా ఎమర్జెన్సీ తీసుకురావలసినటువంటి అవసరం కూడా లేదు లేబర్ మెషినరీని గురించి ఇంతకుముందు మాట్లాడిన కొంతమందిసభ్యులు కూడా సూచించారు. వాస్తవం ఏమిటంటే ఈ రోజున కన్సిలియేషన్ ఆఫీసరు ఈ రోజున యజమానులను, కార్మికుల ప్రతినిధులను కాని తప్పనిసరిగా పిలిచి తన దగ్గరికి రాబట్టుకోడానికి కావలసినటువంటి అధికారం గాని అవకాశం గాని లేదు. సరే ఎందుకులేదనంటే రాజీ చేసేటటువంటి వ్యక్తికి అటువంటి సమనులు ఇచ్చేటటువంటి అధికారం గాని ఉన్నట్లయితే రాజీ చేసినట్లు, రాజీ చేయడమనేది వుండదు, నిర్బంధం చేసినట్లు వుంటుంది అని ప్రభుత్వం మీద ఒక మాట వస్తుందని చెప్పి, ఆ కారణం చేతను వారికి ఆ అధికారములు యివ్వలేదు. అందుచేత ఈ లేబర్ ఆఫీసర్సును ఎవరూ కూడ లెక్క చేయడంలేదు ఏ యజమాని కూడా ఖాతరు చేయడం లేదు అలా కాకపోయినా కాని ఏమి చేస్తారులే వారు అనేటటువంటి ఉద్దేశ్యంతోటి, ఆ విధంగా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. అటువంటివారు కలుగచేసుకొని ఏ విధంగా ఎంతవరకు వీటిని పరిష్కారం చేయగలుగుతున్నారు? అందుచేతను వారు కలుగచేసుకొని పరిష్కారము చేయుటకు కావలసినటువంటి అధికారాలు వారికి యివ్వాలి. ఇప్పుడు ఈ లేబర్ డిపార్టుమెంటే, దానికి సంబంధించి యిప్పుడు ఎవరు చేస్తున్నారు యిది? రీజియనల్ అసిస్టెంటు కమిషనరు గారికి యిచ్చారు. పేమెంట్ ఆఫ్ వేజెస్ యాక్టు, కోర్టు అధికారాలు వారు చూస్తారు కదా మరి వారు కన్సిలియేషన్ ఆఫీసరు కదా? కన్సిలియేషను ఆఫీసరు గారు కోర్టు వ్యవహారాలను చూస్తున్నారు? అలాగే ఎవాల్యుయేషన్ అండ్ ఇంప్లిమెంటేషను ఆఫీసర్సు పని వేరే చేస్తున్నారు మరి కన్సిలియేషను వారే చేస్తున్నారు. మొత్తంమీద ఏ పనీ కూడా జరగడం లేదు, ఆలస్యం అయిపోతోంది. విసుగెత్తిపోయి వున్నారు వారంతా. ఇందాకా ఏవో పావలాయో, అర్ధరూపాయో కోర్టు ఫీజు కన్సెషన్ యిచ్చామన్నారు. ఆ కోర్టు ఫీజు కన్నా కూడా అసలు నెలల తరబడి వాళ్ల సమస్యలు పరిష్కారం కావడం లేదు. కోర్టు వాయిదాలు అసలు పడడం లేదు. వాళ్లు పెట్టుకొన్నటువంటి కేసులు పరిష్కారం గాక, వాళ్లు తిరగలేక వాళ్లకు ఖర్చులు ఎక్కువై పోతున్నాయి, ఈ కోర్టు ఫీజు కన్న కూడా చాలా ఎక్కువగా. అందుచేత కోర్టు ఫీజు కన్సెషను చేశామన్నారు కాని ఆ ఖర్చులన్నీ పెట్టుకోలేనటువంటి కార్మికుల బాధలను ఏమీ దృష్టిలో వుంచుకొని చేయడంలేదు. డిస్మిస్ అయినటువంటి వరర్కు అతనికి రావలసినటువంటి వేతనాలను అతను తీసుకోవాలంటే ఈ కోర్టు జడ్జిమెంటు యివ్వడం, ఈలోపుగా ఆ కార్మికుడు మాడిపోవడం జరుగుతున్నది. ఏదైనా అతనికి రెమ్యూనరేషనైనా జీతమైనా ఏర్పాటు చేసినట్లయితే కోర్టు ఆలస్యం చేసినా ఫర్వా లేదు. అందుచేత యిప్పుడు ఈ లేబర్ డిపార్టుమెంటు చేసేటటువంటి విషయంలో

ఈ కోర్టు అధికారాలన్నిటినీ కూడా సెపరేట్ చేసి ప్రత్యేకంగా ఈ లేబర్ కన్సీలియేషన్ ఆఫీసరులకు సమనులు జారీ చేసేటటువంటి అధికారం యిస్తే తప్ప పని జరగదు. ఇప్పుడు గవర్నమెంటు హాస్పిటల్సులో, డిస్పెన్సరీలలో కాని పని చేసే అధికారులు ఈ లేబర్ ఆఫీసర్సును లెక్క చేస్తున్నారా అంటే లెక్క చేయడంలేదు. వారు అంతకంటే డిపార్టుమెంటులో వుండేవాళ్లు మేము, చాలా పెద్దవాళ్లమని అనుకుంటూ వుంటారు. అలాగే మునిసిపాలిటీలలోను, లోకల్ బోర్డులలోను వున్నవాళ్లు కూడాను. హెల్తు డిపార్టుమెంటులో పని చేసేటటువంటి వాళ్లు, మేము వారు పిలిస్తే రావాలా అని నిర్లక్ష్యం చేయడం అనేటటువంటి జరుగుతున్నది అందువల్ల వీరికి ఫుల్ అధికారాలు ఏర్పాటు చేస్తే తప్ప దీనిని మీరు పటిష్ఠంగా అమలు జరపలేరు. దీనిని అవకాశంగా తీసుకొని ఇంకా ఇబ్బందులు కలుగచేయడానికి మాత్రమే తోడ్పడుతుంది. ఇటువంటి ఎమర్జెన్సీ క్రింద మార్చినందువలన ఏమీ ప్రయోజనముండదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య —అధ్యక్షా నేను ఈ సవరణను బలపరుస్తున్నాను. ఇందులో కొత్తదనమేమీ లేదు. ఇది ఇదివరకు, ఇప్పటివరకూ జరుగుతున్నటువంటి చర్యలను చట్టబద్ధం చేయడం కోసము మాత్రమే ప్రవేశ పెట్టినటువంటి ప్రతిపాదనే తప్ప ఇందులో ప్రభుత్వం క్రొత్తగా చేయదలచినదేమీ కల్పించలేదు. ఎందుకంటే ఇండస్ట్రీస్ డిస్ప్యూట్స్ యాక్టు క్రింద హెల్త్ సర్వీసెస్ హాస్పిటల్స్ అండ్ డిస్పెన్సరీస్ ఎప్పుడో అప్పుడు నోటిఫై చేస్తూనే వున్నారు. ఇంతవరకు జరిగినటువంటి కార్యక్రమాన్ని క్రమబద్ధం చేయడం కోసం చేసినటువంటి ప్రతిపాదనే తప్ప యిందులో దురుద్దేశం వున్నదని ఆపాదించడం న్యాయం కాదేమోనని నేను అభిప్రాయిపడుతున్నాను. ముఖ్యంగా మరొక విషయమేమిటంటే అయినదానికీ, కానిదానికీ సమ్మెలు మాత్రమే ఉండాలి, సమ్మెలవలననే ప్రతి సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది అనే మామూలుగా చెప్పేటటువంటి అభిప్రాయంతోటి నేను ఏకీభవించలేకుండా పోతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు . —మేము చెప్పిన మాటలను సరిగా అర్థం చేసుకోకుండా మాట్లాడడము సరిగా లేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు —ఆ అభిప్రాయంతో ఇక్కడ ఎవరూ చెప్పరు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు : —కాంగ్రెసు సభ్యులే ఆ రకంగా. .. ...

శ్రీ పి. కోటయ్య : —వారేమి మాట్లాడినా మేము ఓపికతో సహనంతో వింటాము. ఖర్మంజాలక మేమెవరమైనా మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేస్తే దానిని అడ్డుకోవడం అనేది మరీ అసహజంగా కన్పిస్తుంది ; ఈ శాసనసభలో కూడా. అందువల్ల దయచేసి కొంచెం ఓపిక, సహనం వుండాలి. మేము చెప్పే మాటలు వినడానికి మీకు ఓపిక, సహనం వుండాలి. మీరు చెప్పేది వినడానికి మాకెంత సహనమో మీకు కూడా అంత సహనం వుండడం ఉపయోగం

(Sri K. Govinda Rao Rose in his seat)

Mr Deputy Speaker :—That will become a qualification for opposition.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అందువల్ల దయచేసి be patient you must be patient. అదేమీ ప్రయోజనం లేదు. అందువల్ల కొత్తదేమీలేదు. ప్రభుత్వం యింతవరకూ అమలు పరుస్తున్నటువంటి క్రమబద్ధం చేయడంకోసం మాత్రమే యిది ఈ ప్రతిపాదనగా వచ్చినది. అందుచేత దీనిని వ్యతిరేకించవలసిన అగత్యంలేదు. అంతేకాకుండా Industria Disputes Act క్రిందకు యిప్పుడు హాస్పిటల్స్‌లోను, డిస్పెన్సరీలలోను పనిచేసేటటువంటి సిబ్బందిని కూడా లాక్కు వెళ్లడం న్యాయమా అనే విషయం ఆలోచించాలి. ఎందుకంటే కార్మిక శ్రేయస్సుతోపాటు సమాజం యొక్క శ్రేయస్సుకూడా చూడవలసినటువంటి బాధ్యత ప్రభుత్వం మీదనే కాకుండగా మనమీద కూడా అంటే శాసనసభ్యుల మీదకూడా వున్నదనే అభిప్రాయం నాకు వున్నది. ఎందుకంటే కార్మికులయొక్క శ్రేయస్సు కొరకు ఏ విధంగా మనం ఎంతగా కృషిచేస్తున్నామో, సమాజంయొక్క శ్రేయస్సుకుకూడా అంతగా కృషిచేయాలి. ఒకరి కోసం మరొకరిని కష్టపెట్టడం కాని, ఒకరికోసం మరొకరిని హింసించడంగాని అది సరైనటువంటి విధానం కాదు అందువల్ల యింతేకాక నన్నడిగితే Public Utility Servic s క్రింద Public Health Services కు చేర్చవలసినటువంటి అవసరం వున్నది. ప్రభుత్వంవారు ఎందుకు దానిని గురించి యిక్కడ ఆలోచించడంమేదో నాకు అర్థంకావడంలేదు ఇక్కడ hospitals, dispensaries మాత్రం చెప్పారు. Public Health Services కూడ మామూలుగా దాంట్లో చేర్చవలసినటువంటి అవసరం ఉన్నది చిన్న చిన్న పంచాయితీ బోర్డులలోగాని, చిన్న చిన్న మునిసిపాలిటీలలోగాని, ఈ septic latrines ఉన్నటువంటి చోట్ల ఇలాంటి సమ్మెలు వచ్చినప్పుడు అలాంటి ధారుణమైన పరిస్థితుల మామూలుగా అక్కడ బస్తీలలో ఏర్పడిపోతున్నాయి. దానిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వము కూడా చేతగానటువంటి పరిస్థితులలో ఉన్నది అంటె అది సహించరానటువంటి విషయము అని మనవిచేస్తున్నాను అందరికి సౌకర్యాలు కావలసిందే. వారి జీవన పరిస్థితులు మెరుగుపడవలసిందే, వారికి కావలసిన జీతాలు ఇవ్వవలసిందే, దానిని కాదని చెప్పేవారు ఎవరూ లేరు. కాని అంతమాత్రం చేత ప్రజా జీవితానికి కంటకంగా పరిణమించే సమ్మెలను ప్రోత్సహించడం అనేది మాత్రం తగదు అనే విషయం మాత్రం నేను మిత్రులందరికి చెప్పదలచుకొన్నాను. అయిన దానికి, కానిదానికి, పిడుగుకు, బియ్యానికి ఒకటే మంత్రగా కాకుండా, కార్మికుల శ్రేయస్సుతోపాటు సమాజ శ్రేయస్సుకుకూడా మనము సమానంగా చూడగలిగినప్పుడు, ఈవేళ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ ప్రతిపాదనను బలపరచడంలో ఎలాంటి అభ్యంతరము ఉండవలసిన అవసరంలేదు. దీనికితోడు Public Health Services కూడా చేర్చవలసిన అవసరం ఉన్నది అనే ప్రతిపాదన కూడా నేను చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గోవిందరావుగారు చెప్పినట్లు దీనిలో అనుమానాలు రావడానికి కారణం ఏమి ఉన్నదంటే, 6 నెలల కొకసారి ప్రకటించడం అవసరమని ఈ నాడు చట్టము పెట్టడంవలన, సాధారణంగా చూస్తూ ఉంటే ఇప్పుడు hospitals, ఔషధాలయాలు, ఇవన్నీకూడా ప్రజాసేవ కొరకని మనకు అర్థం అవుతుంది. గవర్నమెంటు వీటన్నింటిని establish చేయడం ఎందుకు చేశారు

అంటే "to do service" అయితే, common గా జరిగిపోతూ ఉంటే ఏ బాధాలేదు. అయితే ఎప్పుడైతే ఆరు నెలలకొకసారి compulsory గా publish చేయాలని అనేటప్పటికి, publish చేయకుండా కాస్తా neglect చేసినటువంటి వాళ్లను remove చేయడమో లేకపోతే ఇంకొక రకంగా చేయడమో ఇటువంటి పరిస్థితి వస్తుందని అనుమానమేగాని ఇటువంటిది లేకుండా ఏదైనా మార్పుగలిగిన స్థితి ఉంటె మంత్రిగారు సెలవు ఇవ్వమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మన్ బాపూజీ:—అనుమానానికి ఏమీ కారణము లేదండి అనుమానం ఉండకూడదు కూడా ఇది ప్రతి ఆరుమాసాలకు ఒకసారి by notification, Public utility అని మేము announce చేస్తున్నాము. Public utility క్రింద దానిని లెక్కించినట్లు ఉంటె, employees rights ఏమీ పోవు కొద్దిగా pre-notice ఇవ్వడము, కొన్ని నిధులు పూర్తిచేసి, పరివారి rights కోసం insist చేయడము, అంతే వారు organise చేసే విషయంలో ఇబ్బంది లేదు, registration లో ఇబ్బందిలేదు, వారి demands విషయంలో ఇబ్బందిలేదు strike చేసే దాంట్లో ఇబ్బందిలేదు. ఇబ్బంది ఏదైనా ఉన్నట్లయితే, strike చేసే పూర్వము కొన్ని విధులు పూర్తి చేయాలని time ఇవ్వాలి, so that matter may be properly attended to. మరి, నిజంగానే public utility services ఒకసారి అగస్మాత్తుగా ఆగిపోయేటట్లు ఉంటె, ప్రజలకు కష్టము కాకుండా ఉండే పద్ధతిగా ఉద్దేశమండి. ఇందులో కోటయ్యగారు అన్నారు Health అని Original Act లో ఉన్నదండి. No 4(5) లో— "Any system of public conservancy or sanitation', దీనికి చెందిన ఉద్యోగుల విషయంలో, public utility క్రింద ఉన్నదన్నమాట. కాని by experience అని ఎప్పుడైతే అనుకున్నామో ఇది public utility అని మనమందరము think చేస్తామా జబ్బుగా ఉంది. Operation కొరకు పోయిఉండే stage లో కూడా మరి ఉద్యోగస్తులు అకస్మాత్తుగా strike చేస్తాము అనేటట్లు ఉంటే ఏమి గతి కావాలి ఆ జబ్బు ఉన్నటువంటి వారికి కనుక దీనిని publicity utility గా మనమందరము treat చేయడము అనేది సరియైనటువంటిది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—ఎప్పుడు జరిగింది అట్లా?

శ్రీ కొండాలక్ష్మన్ బాపూజీ.—దీనిని 'public utility' క్రింద notify చేస్తున్నాము. అందుకే జరుగలేదు. Every time now it is under public utility, by notification.

Sri K. Govinda Rao:—Then where is the necessity for this amendment?

శ్రీ కొండా లక్ష్మన్ బాపూజీ:—ప్రతి ఆరు నెలలకు notify చేసే అవసరం ఎందుకు, when we agree that actually it is a public utility service We may add it in the very Act itself అని అభిప్రాయము కలిగింది.

శ్రీ కె మునుస్వామి:—Staff councils ఉన్నాయి. ప్రతి hospital లో కూడా ఉన్నాయండి. అవి register చేసేటప్పుడు "we are for public service

అని rules ఉన్నాయి అందులో. వాటితో సరిపోతుందికదా ఈ చట్టము లేకపోయి నప్పటికీ.

శ్రీ కొండాలక్ష్మన్ బాపూజీ :— కాని ఈ చట్టములో లేకపోతే, ఈ చట్టము ప్రకారముగా వేరే ఏ విధమైన చట్టములు ఉన్నాయో అవి వర్తించవు అన్నమాట.

Mr Deputy Speaker —The question is

"That the Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1967 be read a first time"

The motion was adopted

Sri Konda Lakshman Bapuji —Sir, I beg to move ·

"That the Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1967 be read a second time"

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr Deputy Speaker —The question is

"That the Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1967 be read a second time"

The motion was adopted.

Clauses 2 and 3

Mr Deputy Speaker :—The question is :

"That clauses 2 and 3 do stand part of the Bill'

The motion was adopted.

Clauses 2 and 3 were added to the Bill.

Clause 1

Sri Konda Lakshman Bapuji :—Sir, I beg to move :

"That in clause (1) for '1961' substitute '1968'."

Mr Deputy Speaker ·—Amendment moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That in clause (1) for '1961' substitute '1968' "

The amendment was adopted.

Mr Deputy Speaker :—The question is

"That Clause 1 as amended do stand part of the Bill"

The motion was adopted

clause (1) as amended was added to the Bill.

ENACTING FORMULA

Sri Konda Lakshman Bapuji :—Sir, I beg to move :

"That in the Enacting Formula for the word 'eighteen' substitute the word 'nineteen'."

Mr. Deputy Speaker :—Amendment moved

(Pause)

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That in the Enacting Formula for the word 'eighteen' substitute the word 'nineteen' "

The motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That Enacting Formula as amended do stand part of the Bill"

The motion was adopted

The Enacting Formula as amended was added to the Bill"

LONG TITLE

Mr. Deputy Speaker :—The question is

"That Long title do stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Long Title was added to the Bill

Sri Konda Lakshman Bapuji :—Sir, I beg to move :

"That the Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1968 be read a third time"

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1968, be read a third time"

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH SHOPS AND ESTABLISHMENTS (AMENDMENT) BILL, 1968.

Sri Konda Laskhman Bapuji :—Sir, I beg to move :

"That the Andhra Pradesh Shops and Establishments (Amendmedt) Bill, 1968 be read a first time".

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, మా request ఏమిటంటె, ఈ వేళ ఈ బిల్లు చర్చకు వస్తుందని ఇంతవరకు అనుకోలేదు. ఈ రోజున దీనిపైన అనేకమైన

అభిప్రాయాలు non-official bill సందర్భములో వచ్చాయి తరువాత గవర్నమెంటు కొన్ని amendments తీసుకొని వస్తున్నది. అవి ఏమిటో మేము చూడలేదు ఇప్పుడే 2 నిముషాల క్రితం ఇచ్చారు. వీటియొక్క effect ఏమిటి సరియైనటువంటి discussion చేయడానికి అని చూడవలసి యున్నది. అనేక వేల మందికి సంబంధించిన విషయం ఇది. దీనిని దయచేసి కొంత time ఇచ్చి discussion తరువాత రోజున తీసుకోవడం మంచిది అందుచేత ఈ వేళ ఈ discussion మాత్రం వాయిదా వేయించాలని మా request

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ:—అధ్యక్షా, ఈ shops and establishment Act లో తెచ్చిన అమెండ్‌మెంట్సులో ముఖ్యంగా shops and establishments కు Commercial Establishments కు తగాదా లేకుండా 'Establishments' కు definition యిచ్చినప్పుడు 'Shops and Commercial Establishments' అని పేర్కొనబడింది. 'But does not include a shop' అని add చేశారు. ఇక యిందులో holiday అనేది ముఖ్య సమస్యగా ఉన్నది దీనిలో చాల ఇబ్బందులు ఉన్నవని మిత్రులు చెప్పారు రిజిస్ట్రేషన్ గురించి—ఇనస్పెక్టరుకు రిజిస్ట్రేషన్ కొరకు అప్లికేషన్ ఇచ్చినప్పుడు 'the inspector being satisfied' అనే శబ్దాలు add చేయాలనే అభిప్రాయం ఉన్నది నిన్న మిత్రులతో discussion చేశాము. మర్చెంట్సుకూడ రిప్రెజెంట్ చేశారు ఆఫీసర్సుతో consult చేశాము. 'Being satisfied' అనవసరమని అమెండ్‌మెంట్ ఇచ్చాను—డిలీట్ అవుతుంది. అవన్నీ పోతాయి. Renewal of Registration Certificate విషయాలలో "inspector being satisfied" అనే శబ్దాలు remove చేసి అమెండ్‌మెంట్ యిచ్చాను. 5 వ క్లాజులో after and before fixed time ఉంటుంది. 8 గంటల పని తరువాత closing time అయిన తరువాత ఎవరిని పిలిపించి work తీసికోరాదు అనే సూత్రం ఉన్నది. Opening hours కు పూర్వంకూడ business నడపకూడదని స్పష్టం చేశాము "after the hours" అనేదే కాకుండా "before the opening" అనేది కూడ add చేసినాము—దీనికి కొన్ని exemptions యిచ్చాము—"news papers, flowers, pan, vegetables and fruits, and such other goods as the Government may by notification specify from time to time" అన్నాము. హాకర్సుకు—రోజుమీద తిరిగి అమ్ముకునే వారికి time fix చేయటం సాధ్యంకాదు.

Weekly holiday విషయంలో main amendment ఉన్నది. ఒకే రోజున అన్ని షాపులు మూసివేస్తే ప్రజలకు చాల యిబ్బందులు కలుగుతున్నవని representation వచ్చింది కొన్ని exemptions యిచ్చాము: On condition that any other day they should declare as holiday and that day will be specified by the Government ఈ విషయంలో అట్టు అమెండ్ చేస్తే బాగుంటుందని జనరల్ ఒపీనియన్ కనబడినందున యీ అమెండ్‌మెంట్ ఇంట్రడ్యూస్ చేశాము నిన్న hon Members తో informal discussion జరిపాము. Labour side నుంచి అంజయ్యగారు, సంజీవరెడ్డిగారు రాజమల్‌గారు చెప్పారు-ఎంప్లాయిస్‌కు వేరువేరు రోజులలో holidays అని పెట్టితే Check చేయడం కష్టం-లక్షల సంఖ్యలో వుంటుంది

అన్నారు వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్యగారు చెబుతూ ఒకే రోజు సెలవు ఏకంగా పరిగణిస్తే పత్రికల ఉండేకష్టాలు చెప్పారు. ఈ రెండు ఉద్దేశాలు సాధించాలనే విషయంలో గోవిందకు రావుగారు, సి.వి.కె రావుగారు, రాజేశ్వరరావుగారు అభిప్రాయాలు తెలిపారు కానిఒక form యివ్వలేదు. జనరల్ ఎక్జెంప్షన్ 6 క్రింద ఇవ్వవచ్చునా, లేదా, అనేది ఆలోచించబడింది. ఆ ప్రొవైజో క్రింద ఒక ప్రొవైజో add చేశాము. Mandatory provision ఉంటే—"shall be closed" అని ఉంటే 'as notified by the Government any other day other than Sunday in a week, it will be deemed as a holiday for the employee. అనే ప్రొవిజన్ పెట్టాము. Establisments కు ½ day, వారంలో announce చేయవచ్చును అదీ మొత్తరుగా షాప్సుకు ½ day పెట్టడం జరిగింది. Overtime--16 hours ఎక్కువ అన్నారు. అది 14 hours చేశాము— stock taking, announcement preparation సందర్భంలో oneday మొత్తంమీద పనికి 16 గంటలు కాదని, 14 గంటలుచేశాము. 5 గంటలకొకసారి ఇంటర్వల్ యివ్వాలని overtime wages కూడా include చేశాం—యీ అమెండ్ మెంట్ద్వారా Overtime work కు facility యిస్తూ ఎంప్లాయీకి రక్షణ యిస్తూ overtime wage యివ్వాలనే సూత్రం ఇంట్రడ్యూస్ చేయడం జరిగింది. Practical గా వచ్చిన అనుభవాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈమార్పులు చేయడం జరిగింది. ప్రతి క్లాజు చిన్న informal discussions లో చూశాము. Complete holiday ఉంటే యిబ్బంది కలుగదు అనే అభిప్రాయం కలగడానికి యీ exemptions యిచ్చాము. Shops at places where weekly bazaars shandy, hair cutting saloons. all shops located in Trimulgiri Contonment area, Secunderab all ration shops located in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad, all shops situated in the village of Tuni, East Godavari District and all hair cutting saloons in the village of Palcheru, Chittoor. But now the general exemption has been given to all hair-cutting saloons printing press, all shops at Nagarjunasagar, Nalgonda District all the Chemists and Druggists shops in the State of Andhra Pradesh; all shops exclusively dealing in Unani, Ayurvedic or Homeopathic and indigenous drugs in the State of Andhra Pradesh, all the ration shops located in Visakhapatnam town; all the petrol diesel bunks and storages and departments of petrol diesel oils in the State of Andhra Pradesh; all the shops situated in the village of Jogipet in Medak district; Hind Electric Branch situated at Rashtrapathi Road, Secunderabad, all shops except hair-cutting saloons situated in the village of Devarakonda in Nalgonda District; Super Bazaar, Hyderabad; the Co-operative stores limited, Visakhapatnam. Consumers' Co-op stores for the Government employees situated in the State of Andhra Pradesh, all shops situated in Emmiganur, Kurnool district, all the shops in the village of Peddapuram, East Godavari District; all the shops dealing in betel leaves situated in Andhra Pradesh; beedi, cigars, cigarettes, matches, areated waters, soda and cool drinks, newspapers, magazines and fruits; all shops exclusively dealing in vegetables, meat, fish, dairy products; shops engaged in the manufacture of ice, Stalls in Railway Stations, in the bus stands; shop dealing with only funeral requisites, tanning of raw hydes aud skins;

shops within the premises of Cinema Theatres shops of handloom weavers and shops of wool, wollen carpets and marketing cycle factories

In different cases and different altered days different conditions were imposed while exempting in these lines Even if it is necessary further examinations is possible and provision has been made in Section 6 where Sunday is compulsory one But Government have powers to declare any alternate day so that the employer should not have a choice to declare any holiday which will be very confusing one and very difficult to check up

శ్రీ కె. గోవిందరావు —అధ్యక్షా, మొట్టమొదట Shops and Establishmen Act 1966 లో ప్యాసయినది. ఇది అమలు జరపడం 67 ఆగస్టునుంచిగాని ఈ ఆక్టుకు సంబంధించిన రూల్సు తయారు కాకపోవడానికి కారణం ఏమిటని ఎంప్లాయీస్ ఆందోళన చెందుతున్నారు ఈ Act లో సౌకర్యాలు కలుగజేసినా enforcement లో ప్రభుత్వానికి శ్రద్ధ ఉన్నదా అనే అనుమానం ఎంప్లాయిస్‌లో కలిగింది.

శ్రీ కొండ లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—Rules comprehensive గా draft చేయవలసివచ్చిన సందర్భంలో ఆలస్యం అయినది. తరువాత publication కొరకు notify చేయాల్సి చేశాము —దానిమీద representations వచ్చాయి అవి scrutinise చేసిన తరువాత final rules approve చేసి గజెట్ నోటిఫికేషన్‌కు పంపాము. ప్రింట్ కూడా అయినది బైండింగ్‌లో ఉన్నది. ఇవాళ్లనో రేపో రిలీజ్ అవుతాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అంతవరకు మంచిదే. అమలు జరుపుటలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవాలి. సెలవు విషయం గురించి ఎంప్లాయీస్‌నుంచికూడ వారి అభిప్రాయాలు తీసుకొని నిర్ణయించాలిగాని తొందరపాటుగా చేయకూడదు.

శ్రీ కొండ లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—సెలవు విషయం విన్న డిస్కస్ చేశాము. తరువాత further amendment యిచ్చాను.

శ్రీ కె.గోవిందరావు :—"Shop" అని ఉన్నది "Commercial establishment" సంగతి ఏమిటి ? అనకాపల్లి లో పెద్ద established market ఉన్నది కొన్ని వేలమంది పనిచేస్తున్నారు, అనకాపల్లి షాప్ ఎంప్లాయీస్ యూనియన్‌వారు వ్రాశారు. "వారం సెలవు ఆదివారం ఉండుటచేత 90% వరకు యిప్పుడు అమలు జరుగుతున్నట్లు మేముభావిస్తున్నాము ఆదివారం రోజు ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న విధంగా అలాగే ఉంచవలసినదిగా తీర్మానం ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తూ రాష్ట్ర కార్మిక శాఖా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము." అని వ్రాశారు.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—అది ఉన్నది, retain చేస్తున్నాము Commercial establishments సంబంధించి అమెండ్‌మెంట్ లేదు. The previous provision of the Act will be retained.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఏమైనప్పటికీ రూల్సు frame చేసి అమలు జరుపుటలో చాల ముఖ్యమైన సమస్యగా ఉన్నది Overtime అంటున్నారు Bill లో పెట్టిడమే గక ఆచరణలో సక్రమంగా అమలు జరిగేట్లు ప్రభుత్వం చూసే పూచి తీసుకోవాలి.

ఏదో ఆక్టు ప్యాసుచేసినంతమాత్రాన సరిపోదు. ఇందులో hours of work అనేది define చేశారు—14 hours పెట్టారు, రెండోవైపు overtime అని పెట్టారు. కాని సక్రమంగా అమలుచేయుటలో, అనేక చట్టాలు చేస్తున్నప్పటికీ, enforcement లో fail అవుతున్నారు ఇవన్నీ గవర్నమెంటు దృష్టిలో పెట్టుకొని సరైన పద్ధతిలో అమలుజరపడానికి యీ బిల్లుద్వారావచ్చే కనీస హక్కులు ఎంప్లాయీస్ పొందేట్లు తప్పక ప్రభుత్వ చర్యలు తీసుకొంటుందని నమ్ముతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను —

శ్రీ కె. మునుస్వామి:—అధ్యక్షా, మొన్న వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రతిపాదించిన బిల్లుమీద కొన్ని సూచనలు యిచ్చాము వెంటనే ప్రభుత్వం యీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టడం అభినందించవలసిన విషయం ఇందుకుముందు చేసిన యిలాంటిబిల్సు అమలుచేసేవిషయంలో ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేస్తోందని చెప్పక తప్పదు ఆదివారం సెలవు విషయంలో సామాన్యప్రజలు పొందుతున్న యిబ్బందులగురించి alternative యివ్వడం అవసరం. స్వంతంగా దుకాణాలు పెట్టుకొన్నవారు యిద్దరు ముగ్గురు salesmen ను పెట్టుకొని వారికి కొన్ని కండిషన్సు పెట్టుతున్నారు ఆదివారం సెలవు ఉంటే ఆనాడు wages యివ్వడానికి వీలులేదని ఆ కండిషనుకు వప్పుకుంటేనే పని చేయండని వత్తిడి చేస్తున్న పరిస్థితులున్న దున. వేరే బ్రతక లేనిపరిస్థితులనుబట్టి వప్పుకొంటున్నారు వారికి ఏమి రక్షణ వుంటున్నది వారికి ఈ చట్టంవలన ప్రయోజనం ఏమిటి? పూర్తి సెలవురోజునకూడా worker కు జీతం యిప్పించే పద్ధతి అమలు పెటాలి, Overtime విషయంలో కూడ గట్టిగా అమలుజరిగేట్లు చూడాలి. పెద్ద పెద్ద హోటల్సులో షిప్టుసిస్టమ్ పెట్టాలి. సెలూన్సు, మెడికలు స్టోర్సు, క్లాత్‌షాప్సు, దైనందిన వస్తు విక్రయశాలలలో overtime పద్ధతిలో ఖచ్చితంగా insert చేసి అమలు జరిగేట్లు చూడాలి. పెద్ద ఎస్టాబిష్‌మెంట్సులో షిఫ్టుసిస్టమ్ ఇన్‌సిస్టు చేయడం అవసరం

ఎందువల్లనంటే complete గా one weekలో సెలవులలోకూడ యిద్దరు ఒకరు ఉదయంపూట ఒకరు సాయంత్రంపూట work చేస్తూ ఉన్నట్లయితే యజమాని వాళ్ళకు జతాలు యివ్వకుండా escape కావడానికి వీలులేదు. అందువల్ల పెద్ద పెద్ద sales depots మొదలైనవాటిల్లో యిద్దరు లేదా నలుగురు అనేదానిని insist చేసినట్లయితే వాళ్ళు శెలవులలోకూడ తప్పనిసరిగా work చేస్తూవుంటారు వీళ్ళకు weekly rest ఇవ్వడానికి అవకాశాలు వుంటాయి. అది introduce చేయగలిగినట్లైతే చాల సౌకర్యంగావుంటుంది తరువాత యింకొక యిబ్బంది వస్తుంది స్వంతంగా తనే కూర్చుని వ్యాపారంచేసే shops వున్నాయి. తమలపాకు అంగళ్లు, పండ్ల అంగళ్ళు ఇటువంటివాటిలో వేరేవాళ్ళను appoint చేసి వారికి విశ్రాంతి యిచ్చే పరిస్థితి లేకుండా నాకు ఈ strain చాలు. అమ్ముకుంటేనేగాని నాకు గతిలేదు ఈదినం. పూర్తిగా దీనిని మూసివేస్తే బ్రతుకులేదు అనేవాటిని complete గా exemption యివ్వడం అవసరం దానిని గుర్తించాల్సిన అవసరం వున్నది వీటిని పరిశీలించటంకోసం సక్రమంగా Sunday close చేస్తున్నారా మస్టర్ రోల్ సక్రమంగా నిర్ణయిస్తున్నారా, సరైన staff వున్నదా అనేదానికి lobour Inspector ను పెట్టారు. ప్రస్తుతం తాలూకాకు ఒకరుకూడా లేరు అనుకుంటాను. Division కు ఒకరుమాత్రం వున్నారు. వాళ్ళను enhance చేస్తూ తాలూకాకు ఒక్క-

1

Labour Inspector ను వేసినట్లయితే regular scrutiny వుంటుంది. Musterrol సక్రమంగా ఏర్పాటుచేస్తున్నారా, నిజంగా వాళ్ళకు విశ్రాంతి యిస్తున్నారా wages యిస్తున్నారాఅనేది scrutinize చేయడానికి అవకాశాలు వుంటాయి కాబట్టి Labour Inspectors ను ఎక్కువమందిని apoint చేయడం వుత్తమం అని భావిస్తున్నాను

శ్రీ కె అంజినిరెడ్డి - అధ్యక్షా, ఈ Amendment Act ను ముందు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తెచ్చినతరువాత కొన్ని సవరణలతో వాస్తవికతను గుర్తించి తేవడం అనేది చాల హర్షనీయమైనటువంటిది. ఈ చట్టం, కార్మికుల హక్కులను రక్షించేదిగాను కార్మికులను దోపిడినుంచి సంరక్షించేదిగాను, సక్రమంగా అమలుపరచినప్పుడు వుంటుందని మంత్రిగారు గుర్తుంచుకోవాలని కోరుతున్నాను ఈ amendments లో shops accounts చేసేరోజులలో 16 గంటలు అనేది తగ్గించడం యింక కొన్ని సౌకర్యాలు చేయడం అనేది సమంజసంగా వున్నప్పటికీ, యిది అమలుజరగడంలో ఉన్న లోపాలను గమనించాలని వారిని కోరుతున్నాను 8 గంటలు కార్మికులు పనిచేయాలనే నిబంధన వున్నది. Hotels లో ఉదయం 4 గంటలనుంచి రాత్రి 9 గంటలవరకు పనిచేసే పరిస్థితులు తాలూకా head quarters లో వున్నాయి Shops లో అయితే 8 గంటలకు shop మొదలుపెట్టినప్పటినుంచి, మధ్య ఏ అర్ధగంటకాలమో విశ్రాంతి వుంటుంది తప్పితే మరల రాత్రి 9 గంటలువరకు ప్రతిదినం worker పనిచేయవలసిన పరిస్థితులు వున్నాయి. ఈ విషయంలో కొన్ని లోపాలుకూడ వున్నాయి Workers తమ హక్కులను రక్షించుకోడానికి ధైర్యంగా నిలబడలేనటువంటి అచైతన్యస్థితిలో వున్నారు Labour Inspector పోయి నీవు ఈ అంగడిలో పనిస్తున్నావా అని అడిగినప్పుడు, అతను పని చేయడంలేదని తప్పించుకోవడం, Holidays లో పని చేస్తున్నావా అంటే-లేదండి ఊరికే ఈరోజు holiday అయినప్పటికీ shop కు వచ్చాను అని చెప్పడం ఎన్ని గంటలు పనిచేస్తున్నావు అంటే ఖచ్చితంగా యిన్ని గంటలే అని తప్పించుకోవడం జరుగుతున్నాయి నిక్కచ్చిగా వున్న వుద్యోగస్తులకు ఆది యిబ్బందిగా వున్న సమస్య వాస్తవంలో ఎక్కువభాగం వాళ్ళను తొలగిస్తాము అని బెదిరించడం నిజం చెబితే బైటికి పంపించేస్తాము అనే పరిస్థితులు వున్నాయి. కాబట్టి ధైర్యంగా వాళ్ళు వాస్తవాలు చెప్పలేనటువంటి పరిస్థితిలో వున్నారు. కాబట్టి వుద్యోగస్తులు గట్టిగా హామీ యిచ్చి మీరు ఏవిధంగాను వుద్యోగంనుండి తొలగించబడకుండా చూచే బాధ్యత మామీద వున్నది. మీ హక్కులు యివి. ఇంతకాలం మాత్రమే పనిచేయాలి. Holidays నన్నిటినీ మీరు అనుభవించడానికి హక్కు వున్నది మీరు ధయిర్యముగా వుండండి మేము మీపైపు వున్నాము అనే పద్ధతిలో ఎక్కువమంది Labour Officers వుంటూ వారి హక్కులను సంరక్షించడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు ఈ చట్టంలో చేసిన సౌకర్యాలు అన్నీ వారికి వుపయోగకరంగా వుంటాయి. వాటిని నిక్కచ్చిగా అమలుపరచడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నంచేసి దాని వుపయోగాన్ని వారు గుర్తించేవిధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి వి కె. రావు —అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినది సవరణ బిల్లు తదుపరి దానికి సవరణలు, 1966 లో ఈ శాసనసభ ఆమోదించిన శాసనం 1947 ఆంధ్రకు సంబంధించిన శాసనం ఒకటి ఉండేది. తెలంగాణాకు ఒక శాసనం ఉండేది రెండు సమన్వయం అయి 1966 లో ఈ శాసనసభ కార్మికులకు సంబంధించిన సదుపాయాల గురించి నిర్దేశింపబడింది. వారంలో ఒక రోజు శెలవు పనిగంటలు, over time విషయం. పిల్లలను పనిలో పెట్టుకోకుండా నిషేధించేది. యింకా ఏ ఏ కాలాలలో షాపులు తెరిచేది. వీటిలోకూడ వివిధ తరహా ప్రజలకు ఉపయోగపడే సరుకులు వగైరాలు అందుబాటు చేసేటటువంటివి. సంస్థలుగా, establishments గా, షాపులుగా. Commercial establishments గా విభాగింప బడి యిది ఏ ఏ పంధాలలో, ఏ ఏ నియమాలని పాటించాలని ఉద్దేశింపబడింది. గతంలో కొంత చర్చకు వచ్చినది ఈ సభలో ఈ మధ్యనే మంత్రిగారు Labour Commissioner, యిద్దరు సభ్యులతో informal discussion చేశారు. వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారి non-official bill కూలంకషంగా చర్చించిన దాని మీదట అందరు అంగీకరించినదేనని చెప్పవలసి వుంటుంది. ఒకచోట, వారం రోజుల శెలవు విషయంలో—Establishment అనేటట్లయితే షాపులు వస్తాయి. Commercial Establishment అనేటట్లయితే అందులో షాపులు రావు షాపులు ప్రత్యేకం అన్నమాట, షాపుల విషయంలో ప్రత్యేకంగా "Every shops shall remain closed on every Sunday which shall be a holiday for every employee in the shop, provided that the Government may by notification specify in respect of any shop or class of shops any day in the week instead of Sunday on which daysuch shop or class of shops shall remain closed" అయితే ఈ విషయంలో అంతకు ముందు కొంచెం తర్జనభర్జన జరిగింది ఒక రోజు అన్నిటికీ శెలవురోజుగా ఉండడం అవసరం పనిచేసేవారి యొక్క అవసరం రీత్యా పని చేయించుకొనే వారి యొక్క అవసర రీత్యా, సాంప్రదాయం రీత్యా ఒకటి అవసరం అయితే యితర కొన్ని అవసరాలు తీర్చడానికి వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి సవరణకు అనుకూలంగా ఉన్నదని అనుకుంటాను. ఇది చర్చించాము కూడ ఈ విషయంలో కొంచెం తర్కం వచ్చినది ఏదైన ఒకరోజు సవరణ మంత్రిగారు గత బిల్లుతో తీసుకు వచ్చారు. ఇవన్నీ చర్చించుకొన్న మీదట యిది సమగ్రమైనదిగానే భావించవచ్చు ఈ బిల్లు క్రొత్తగా వచ్చిన బిల్లు ఆంధ్ర తెలంగాణ సమన్వయ పరచేటటువంటిది Labour యొక్క సాధక బాధకాలు, shops తెరవడం, శెలవులు ఇవ్వడం అనుభవ రీత్యా చూచినట్లయితే, యిది ఒక విధంగా సమగ్రంగా వచ్చినది నా దృష్టిలో నేను వివరిస్తున్నాను అయితే చిక్కు ఏమిటంటే—అమలు పెట్టడం విషయం. ఇంగ్లీషులో ఒక సామెత ఉన్నది. The taste of the pudding is in the eating ఇక్కడే తగువు వస్తున్నది. ఎవరితో నాకు తగువు వచ్చినా, ఎవరితో బేధించినప్పటికీ దీని ఆచరణ విషయంలో వస్తున్నది. అయితే యిది క్రొత్త బిల్లు. ఈ బిల్లు అమలు పెట్టించడానికి సర్వవిధాల కృషిచేయాలి. ప్రభుత్వ దృక్పథంలో కృషి చేయాలి Labour తీసుకువచ్చే సూచనలను గమనించాలి. యజమానులు ఒప్పుకున్న Sunday కావాలి. యజమానులు వారియొక్క సమస్యలు,

చిన్న చిన్న దుకాణాలు యివన్నీ ఉన్నాయి. కొన్ని ఎగవేసేవి ఉన్నాయి. వీటి విషయంలో యిది చర్చించడానికి, సమగ్రంగా అమలుపెట్టడానికి పూనుకోవలసి వుంటుంది.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr Deputy Speaker :—I am to announce that Amendments to the Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill, 1968, as reported by the Regional Committee, will be received upto 8-30 a. m. on Tuesday, 2nd July, 1968.

The House then adjourned till Half-Past - Eight of the Clock on Tuesday, the 2nd July, 1968.